

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro nižší stupeň víceletého gymnázia
(osmiletého, šestiletého) zpracovaný podle
RVP ZV

***GYMNÁZIUM JAROSLAVA VRCHLICKÉHO,
KLATOVY, NÁRODNÍCH MUČEDNÍKŮ 347***

Obsah

1	Identifikační údaje.....	4
1.1	Název ŠVP	4
1.2	Vzdělávací program	4
1.3	Studijní forma vzdělávání.....	4
1.4	Údaje o škole.....	4
1.5	Zřizovatel	4
1.6	Platnost dokumentu	4
2	Charakteristika školy	5
2.1	Základní charakteristika a velikost školy	6
2.2	Vybavení školy	6
2.3	Charakteristika pedagogického sboru	8
2.4	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	8
2.5	Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty	8
2.6	Charakteristika žáků	8
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu	10
3.1	Cíle ŠVP	10
3.2	Zaměření školy.....	10
3.3	Profil absolventa.....	10
3.4	Organizace přijímacího řízení.....	10
3.5	Organizace maturitní zkoušky	11
3.6	Výchovné a vzdělávací strategie.....	11
3.7	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	12
3.8	Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	14
3.9	Začlenění průřezových témat.....	15
4	Učební plán	20
4.1	Poznámky k učebnímu plánu	21
5	Učební osnovy.....	23
5.1	Český jazyk a literatura (osmileté a šestileté studium)	23
5.2	Anglický jazyk (osmileté a šestileté studium)	40
5.3	Německý jazyk (osmileté a šestileté studium).....	50
5.4	Francouzský jazyk (osmileté a šestileté studium).....	56
5.5	Ruský jazyk (osmileté a šestileté studium).....	64
5.6	Španělský jazyk (osmileté a šestileté studium).....	70
5.7	Matematika (osmileté a šestileté studium)	77
5.8	Informatika (osmileté a šestileté studium).....	90
5.9	Dějepis (osmileté a šestileté studium)	96

5.10	Občanská výchova (osmileté a šestileté studium)	108
5.11	Fyzika (osmileté a šestileté studium)	122
5.12	Chemie (osmileté a šestileté studium)	133
5.13	Biologie a geologie (osmileté a šestileté studium)	152
5.14	Zeměpis (osmileté a šestileté studium)	173
5.15	Hudební výchova (osmileté a šestileté studium)	185
5.16	Výtvarná výchova (osmileté a šestileté studium)	193
5.17	Tělesná výchova (osmileté a šestileté studium)	200
6	Učební osnovy nepovinných předmětů	213
6.1	Seznam nepovinných předmětů	213
7	Hodnocení žáků a autoevaluace školy	228
7.1	Pravidla pro hodnocení žáků	228
7.2	Autoevaluace školy	231
8	Strategie předcházení školní neúspěšnosti žáka	233

1 Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP

Školní vzdělávací program pro nižší stupeň víceletého gymnázia (osmiletého, šestiletého) zpracovaný podle RVP ZV

1.2 Vzdělávací program

Osmileté a šestileté studium

1.3 Studijní forma vzdělávání

Denní forma vzdělávání

1.4 Údaje o škole

1.4.1 Název školy:

Gymnázium Jaroslava Vrchlického v Klatovech, Nár. mučedníků 347

1.4.2 Adresa školy:

Gymnázium J. Vrchlického v Klatovech
Národních mučedníků 347
339 01 KLATOVY

1.4.3 Ředitel školy:

Mgr. Václav Vogeltanz

1.4.4 Koordinátoři:

Mgr. Petr Sýkora
Mgr. Anna Jankovcová
Mgr. Iva Křišťanová
Mgr. Karel Dvořák

1.4.5 Kontakty:

telefon: +420 376 310 847
web: www.klatovynet.cz/gymkt
e-mail: vvogeltanz@gym-kt.cz
e-mail: rsalvetr@gym-kt.cz
e-mail: vskrivan@gym-kt.cz
IČO: 61750972
IZO: 000076996
REDIZO: 600009327

1.5 Zřizovatel

Plzeňský kraj
Škroupova 18
301 00 Plzeň
IČO: 70890366 telefon: 377 195 111
web: www.kr-plzensky.cz

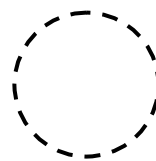
1.6 Platnost dokumentu

Od 1. 9. 2025

ŠVP byl schválen Radou školy dne 17. 1. 2025 a zapsán pod čj. 24/2025.

.....

Mgr. Václav Vogeltanz
ředitel školy

razítko školy

2 Charakteristika školy

2.1 Základní charakteristika a velikost školy

Gymnázium J. Vrchlického patří mezi nejstarší gymnázia v Čechách (založeno r. 1812). V roce 2012 škola oslavila 200. výročí svého vzniku. V současnosti nabízíme všechny délky gymnaziálního studia (čtyřleté, šestileté, osmileté). Standardně máme v ročníku dvě třídy víceletého studia a dvě třídy čtyřletého studia. Od školního roku 2007/08 škola dosáhla cílového stavu 22 tříd (8 tříd čtyřletého, 8 tříd osmiletého a 6 tříd šestiletého studia). Kapacita školy je 675 žáků.

2.2 Vybavení školy

Po odchodu základní školy z objektu disponuje gymnázium celou původní budovou z r. 1959 včetně renovovaných prostor pro tělesnou výchovu a přilehlých pozemků, dále pak přístavbou s převážně odbornými učebnami, která byla dostavěna v r. 1987. V objektu se nachází 22 kmenových tříd, odborné učebny pro výuku fyziky, biologie, chemie, hudební výchovy, výtvarné výchovy, informatiky, zeměpisu aj. Zmodernizovány byly laboratoře biologie a chemie a dovybavena byla laboratoř fyziky. Škola disponuje venkovními stoly s lavičkami a altánem, které mohou být využity žáky i při volných hodinách. Všechny učebny jsou vybaveny multimediální technikou. Ve škole je zřízena klubovna pro žáky a studovna se školní knihovnou. V r. 2005 bylo vybudováno nové víceúčelové školní hřiště s umělým povrchem, které slouží jak výuce tělesné výchovy, tak volnočasovým aktivitám žáků. Škola nemá vlastní jídelnu a ubytovací zařízení, tyto služby jsou však s dostatečnou kapacitou zajišťovány v zařízeních sousedních středních škol. V roce 2010 byly rozšířeny prostory pro výuku tělesné výchovy (posilovna, sauna, malý sál). Roku 2018 byly vybudovány 4 nové učebny v podkroví (elektrotechniky a robotiky, digitálních technologií, přírodovědná a jazyková). V souvislosti s tím byl také zajištěn bezbariérový přístup do budovy venkovním výtahem. V roce 2020 byla uvedena do provozu multifunkční učebna s kapacitou více než 100 osob, která kromě výuky slouží pro pořádání přednášek a besed pro větší množství žáků.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Gymnázium má více než šedesátčlenný pedagogický sbor. Muži jsou zastoupeni asi jednou třetinou, ženy pak dvěma třetinami. Mnozí učitelé jsou absolventy této školy. Předností sboru je téměř stoprocentní aprobovanost. Je zřízena funkce výchovného poradce, ale také metodika prevence, který zajišťuje i prevenci sociálně-patologických jevů. Za tímto účelem byla zřízena také funkce psychosociální poradkyně a krizové interventky. Na škole působí koordinátor ICT s vysokou odborností. Jeden z vyučujících biologie je koordinátorem environmentálního vzdělávání. Vedení školy se skládá z ředitele a dvou zástupců. Na škole pracuje velmi funkčním způsobem 14 předmětových komisí. Jejich předsedové jsou součástí rozšířeného vedení školy jako poradního orgánu ředitele školy. Učitelé se aktivně zúčastňují akcí v rámci Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP). Pedagogové se vzdělávají jak v rámci odbornosti ve svých předmětech, tak v oblastech psychologických a metodických, v oblasti rozvoje digitálních kompetencí a dalších.

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Naší partnerskou školou je Dominicus-von-Linprun-Gymnasium v bavorském Viechtachu. Styky našich škol byly zahájeny již v roce 1990 a realizují se jak společnými akcemi žáků, tak učitelů. Skupiny žáků se seznamují a spolupracují při vzájemných setkáních jak na české, tak na bavorské straně, při společných výletech a v rámci účasti na různých projektech. Pro pedagogy je výměna zkušeností velmi vítána a oceňována. Každoročně studuje několik našich žáků v zahraničí, především na gymnáziích v Bavorsku v rámci programu Gastschuljahr. Několik žáků ale studuje i ve vzdálenějších zemích. Naopak několik cizinců využije možnost studovat na naší škole díky různým programům. Podle zájmu žáků jsou pořádány zájezdy do anglicky, německy, španělsky a francouzsky mluvících zemí.

2.5 Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty

Na škole pracuje Sdružení rodičů (SR), spolupráce mezi výborem SR a vedením školy je na velmi dobré úrovni. SR se finančně podílí na odměňování nadaných žáků (úspěšných účastníků soutěží a olympiád), dovybavení studovny a klubovny, zlepšování prostředí školy ve prospěch žáků, sportovních akcích a adaptačních kurzech. SR je také pořadatelem maturitních plesů. V roce 2005 byla zřízena Školská rada. Jejími členy jsou zástupci zřizovatele, pedagogických pracovníků školy, zletilých žáků a zákonných zástupců nezletilých žáků. Kompetence ŠR jsou vymezeny Školským zákonem. Rada se schází dvakrát ročně. Každé 3 roky se volbami obměňuje její složení. Zákonní zástupci dostávají informace o výsledcích vzdělávání svých dětí prostřednictvím elektronické klasifikace a zejména pak na plenárních rodičovských schůzkách a při individuálních návštěvách. Veřejnost může získat základní informace o škole z jejich webových stránek www.klatovynet.cz/gymkt a Instagramu (@gymnázium_klatovy).

Škola spolupracuje s několika vysokými školami, zejména při organizování pedagogických praxí studentů. Odborníci z vysokých škol konají přímo na škole přednášky a besedy. Spolupráci má naše škola uzavřenou s několika vysokými školami, ve třech případech nese i označení „Fakultní škola“. V oblasti umístění absolventů spolupracujeme s Úřadem práce v Klatovech.

V potřebných případech škola spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou. Kontaktní pracovníci je výchovná poradkyně.

2.6 Charakteristika žáků

Spádová oblast uchazečů o studium na Gymnáziu v Klatovech je dostatečná pro získání kvalitních žáků do 4 tříd v ročníku. Zahrnuje totiž asi 2/3 bývalého klatovského okresu (zbytek vykrývá Gymnázium v Sušici). Narůstá i zájem z některých sousedních okresů. Uchazeči do osmiletého studia jsou většinou z Klatov a jejich nejbližšího okolí. Pro žáky dojíždějící z větších vzdáleností je

vhodnější studium šestileté (uchazeči ze 7. tříd). Tito žáci mohou být též ubytováni v internátech SŠZP a OA v Klatovech. Pro uchazeče z 9. tříd otevíráme už řadu let dvě třídy čtyřletého studia. Na samém začátku školního roku se žáci 1. ročníku účastní vícedenního adaptačního kurzu mimo školu. Cílem tohoto kurzu je pomoci novým žákům gymnázia s adaptací na náročné studium a získání prvních vazeb na spolužáky z ročníku.

Na naší škole funguje studentský parlament, zástupci jednotlivých tříd se scházejí s ředitelem školy obvykle dvakrát ročně.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Cíle ŠVP

Základním cílem celého gymnaziálního vzdělávacího programu je efektivní příprava pro vysokoškolská studia všech zaměření. Vzdělávání a výchova na nižším stupni gymnázia má pak zejména:

- v rámci teoretické i praktické výuky rozvíjet kompetence žáků
- poskytovat solidní základy znalostí v jednotlivých oblastech pro studium vyššího stupně gymnázia
- vytvářet studijní návyky (důslednost, pečlivost, zodpovědnost)
- naučit vyhledávat a zpracovávat informace (školní knihovna, internet)
- poskytnout solidní znalost základů alespoň dvou cizích jazyků
- posilovat sebereflexi a sebehodnocení žáků
- pracovat s moderní technikou a pomůckami v rámci praktické výuky v odborných učebnách a laboratořích
- rozvíjet zájmy a mimovyučovací aktivity žáků (nepovinné předměty, kroužky, sportovní soutěže)
- zvyšovat zájem o vybraný obor účastí žáků v soutěžích a olympiádách
- vést k pozitivním vztahům mezi žáky (žáky a učiteli) a vytvářet příjemné prostředí pro studium na škole, posilovat mezilidské vztahy, smysl pro vzájemnou spolupráci
- vést žáky ke zdravému způsobu života

3.2 Zaměření školy

Gymnázium Jaroslava Vrchlického v Klatovech poskytuje všeobecné vzdělání, snaží se poskytnout široký rozhled, který je podmínkou pro účinnou flexibilitu absolventů v průběhu jejich zaměstnání a zvyšuje možnosti jejich uplatnění. Na škole nejsou zřizovány studijní „větvě“ a škola jako celek nemá speciální zaměření, základním cílem celého gymnaziálního vzdělávacího programu je efektivní příprava pro vysokoškolská studia všech typů.

Diferenciace vzdělávání podle zaměření žáka je dosahováno širokou nabídkou volitelných předmětů v ročnících vyššího stupně gymnázia, které jsou bohatě hodinově dotovány zejména v posledním ročníku vyššího gymnázia. To se ukazuje mnohem efektivněji než časná specializace od 1. ročníku vyššího gymnázia.

3.3 Profil absolventa

Absolvent gymnázia je osobnost dosahující vysokého stupně všeobecného vzdělání, a navíc velmi nadprůměrnými znalostmi disponuje v oblasti svého budoucího studia. Na velmi dobré úrovni ovládá aktivně jeden cizí jazyk a bez větších problémů komunikuje v jazyce druhém. Má vytvořené efektivní studijní návyky, dokáže získávat informace klasickými způsoby i pomocí moderních technologií (ICT), zpracovávat je a třídit. Orientuje se v občanských hodnotách demokratické společnosti, zná zásady zdravého životního stylu. Umí vhodnou formou prezentovat výsledky své práce i své názory. Absolvent naší školy by se měl vyznačovat také tolerancí, úctou, zodpovědností a slušným vystupováním.

3.4 Organizace přijímacího řízení

Na škole bude i nadále zřizováno studium čtyřleté, šestileté a osmileté. V každém ročníku se předpokládají dvě třídy čtyřletého studia a dvě víceletého (jedna šestiletá a jedna osmiletá). Rozsáhlá sběrná oblast je zárukou zachování přiměřené kvality uchazečů.

Zájemci o všechny typy studia skládají povinnou jednotnou přijímací zkoušku, jejíž váha činí 90 %. Dále se hodnotí také prospěch na základních školách za poslední tři pololetí. Konkrétní kritéria

pro přijetí se mohou v jednotlivých letech mírně lišit. Budou vždy včas zveřejněna v zákonném termínu, stejně jako počet přijímaných žáků v jednotlivých typech studia.

3.5 Organizace maturitní zkoušky

Maturitní zkouška se skládá ze společné (státní) a profilové (školní) části. Žák získá střední vzdělání s maturitní zkouškou, jestliže úspěšně vykoná obě součásti zkoušky. Společná část se skládá ze dvou zkoušek, které se konají formou didaktického testu. Povinnými předměty jsou český jazyk a literatura, dále pak cizí jazyk nebo matematika dle výběru každého žáka. Ve společné části si lze zvolit až 2 nepovinné předměty včetně rozšiřující matematiky.

Profilovou část maturitní zkoušky skládají maturanti ze tří až čtyř předmětů či ucelených částí vzdělávacího obsahu. Povinnou součástí je písemná práce a ústní zkouška z českého jazyka a literatury. Pokud si žák zvolil ve společné části cizí jazyk, skládá v profilové části také písemnou a ústní zkoušku z tohoto jazyka. Dále jsou její součástí ústní zkoušky ze dvou povinně volitelných předmětů či ucelených částí vzdělávacího obsahu, u nichž součet týdenních vyučovacích dob v jednotlivých ročnících stanovených učebním plánem školního vzdělávacího programu činí po dobu vzdělání nejméně průměrně 4 vyučovací hodiny týdně. Profilovou část je možno rozšířit o další dvě nepovinné zkoušky z dalších předmětů nebo ucelených částí vzdělávacího obsahu ze stejné nabídky. Konkrétní nabídka pro daný rok je včas zveřejňována ve škole a také na webových stránkách. Obsahem maturitní zkoušky ze vzdělávacího oboru Občanský a společenskovední základ jsou tyto předměty: Právo, Filozofie, Ekonomika a podnikání, Psychologie.

Za podmínky, že se žák přihlásí ke čtyřem povinným (případně dvěma nepovinným) profilovým zkouškám, lze jednu zkoušku z cizího jazyka nahradit výsledkem standardizované zkoušky dokládající jazykové znalosti žáka pro anglický jazyk na úrovni B2 nebo úrovni vyšší podle SERR pro jazyky, u dalších cizích jazyků na úrovni B1 nebo vyšší.

3.6 Výchovné a vzdělávací strategie

Škola buduje a rozvíjí klíčové kompetence žáků těmito strategiemi:

a) *Kompetence k učení*

Žák efektivně organizuje svůj učební proces a přebírá za něj odpovědnost. Za podpory učitele vybírá a využívá vhodné způsoby a metody učení daného oboru. Využívá vhodné dostupné informační zdroje, informace kriticky třídí a zapracovává do systému poznatků získaných ve škole i z jiných pramenů.

Škola rozvíjí tuto kompetenci individuálním způsobem u každého žáka. Do vyučování jsou zařazovány činnosti, které podporují zvědavost, aktivitu a tvořivost (samostatné a laboratorní práce žáků, účast žáků v soutěžích).

b) *Kompetence k řešení problémů*

Do výuky jsou v maximální možné míře zařazovány problémové úlohy a úlohy aplikační. Frontální výuka je stále více nahrazována aktivizujícími metodami. Žák je veden k vnímání věcí v souvislostech. K poznatkům zaujímá fundovaně kritický postoj. Vytváří si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy. Při řešení problémů využívá žák informací získaných moderními technologiemi (ICT).

c) *Kompetence občanské*

Jsou rozvíjeny hlavně metodami sociálního učení, sebepoznáváním a seznamováním žáků s jejich právy, odpovědnostmi a povinnostmi. Žáci jsou vedeni k respektování národních a kulturních tradic. Spolupráce a styky se školami v zahraničí přispívají k chápání života v nadnárodním prostředí. Žáci jsou vedeni k aktivní účasti na školním životě. Názory žáků na školní klima jsou zjišťovány prostřednictvím setkání vedení se zástupci tříd, celými třídami a dotazníkovými šetřeními.

d) Kompetence komunikativní

Žáci dostávají dostatečný prostor pro vyjádření svých názorů při vyučovacích hodinách, třídnických hodinách, na školních akcích i při setkáních s vedením školy. Prezentací samostatných prací žáků se rozvíjí jejich komunikativní dovednosti. Spolupráce ve skupinách a řízená diskuze žáků při hodinách přispívá k respektování názorů druhých a k pěstování zdravého sebevědomí jedince.

e) Kompetence sociální a personální

Školním řádem jsou vymezena základní pravidla pro soužití žáků a učitelů na škole. V rámci těchto pravidel je na škole vytvářena atmosféra demokracie, spolupráce a přátelství. Učitel je chápán jako spolupracovník a rádce žáka. Sociální kompetence jsou utužovány styky se žáky zahraniční družební školy (Gymnázium Viechtach). Žáci společně chrání životní a pracovní prostředí ve škole. Chrání zdraví své i ostatních spolužáků. Kladné interpersonální vztahy jsou vytvářeny a upevňovány účastí žáků ve sportovních soutěžích, hlavně pak při kolektivních sportech.

f) Kompetence pracovní

Jsou rozvíjeny hlavně formou praktických činností při laboratorních cvičeních, zacházením s pomůckami, počítači a multimediální (audiovizuální) technikou. Při výuce jsou realizovány exkurze do výrobních podniků, vzdělávacích a výzkumných zařízení vysokých škol, archivu, knihoven atd. Styk s praxí je podporován i zajišťováním podkladových materiálů pro práce Středoškolské odborné činnosti. Při všech činnostech ve škole i mimo ni jsou žáci vedeni k ochraně zdraví a životního prostředí.

g) Kompetence digitální

Účelné a smysluplné využívání digitálních zařízení a technologií je podporováno zapojením žáků do aktivit zaměřených na organizaci a sdílení dokumentů, učebních materiálů a plánování studijních procesů. Efektivní práce s běžnými i specializovanými uživatelskými programy a aplikacemi je rozvíjena jak při samotném studiu, tak při prezentaci výsledků jejich práce. Výuka je obohacena o moderní formy vzdělávání, zahrnující digitální technologie, online zdroje a umělou inteligenci, čímž žáci získávají příležitosti osvojit si praktické dovednosti využitelné v praxi. Současně je kladen důraz na bezpečné a odpovědné chování v digitálním prostředí a na ochranu jejich zdraví, a to zejména ve vztahu k rizikům spojeným s užíváním či nadužíváním technologií.

3.7 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho zákonných zástupců a školského poradenského zařízení (PPP). Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní, a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení.

Škola zabezpečuje vzdělávání těchto žáků ve spolupráci s odborníky v oblasti pedagogiky a psychologie (PPP), kontakty zajišťuje výchovný poradce školy. Gymnázium vychází vstříc žákům s diagnostikovanou dyslexií a dysgrafií, kterým může být na základě odborného doporučení vypracován individuální vzdělávací plán. Při písemných zkouškách je u těchto žáků upravena doba jejich vypracování.

Škola je připravena na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

V případě jakýchkoliv problémů souvisejících se žákem se speciálními vzdělávacími potřebami (časté absence, problémy v kontaktu s rodiči, chování apod.) škola úzce spolupracuje s pracovníky péče o mládež a okamžitě tyto problémy řeší.

Výuka žáků se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá v souladu s právními předpisy o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. ŠVP je v souladu s těmito dokumenty a podrobněji stanovuje podmínky vzdělávání těchto žáků.

Zabezpečování výuky žáků se SVP na naší škole je podmíněno přiznáním podpůrných opatření 1. až 3. stupně.

3.7.1 Podpůrná opatření 1. stupně

Podpůrná opatření 1. stupně poskytuje žákům škola – učitelé, a to úpravou metod, postupů, forem, prostředků a hodnocení vzdělávání.

Žákům je zpravidla třídním učitelem nebo učitelem jednotlivých předmětů zpracován písemný plán pedagogické podpory (dále jen PLPP) dle vzoru ve vyhlášce č. 27/2016 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Podle PLPP pracují učitelé 3 měsíce.

Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy a s žákem.

V případě, že PLPP stanovený učiteli nebude v době jeho tříměsíční platnosti dostatečně účinný a potíže žáků se budou i přes nastavená podpůrná opatření zhoršovat, bude žák odeslán s informovaným souhlasem zákonného zástupce žáka k vyšetření do školského poradenského zařízení (dále ŠPZ).

PLPP může být zpracován i pro kratší období, než je jeden rok. PLPP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

3.7.2 Podpůrná opatření 2. stupně

Za spolupráci se ŠPZ odpovídá na naší škole výchovný poradce.

Stanoví-li ŠPZ po vyšetření žáka a po dohodě s vedením školy podpůrná opatření 2. stupně, budou žákovi poskytnuta stanovená podpůrná opatření, v případě nutnosti bude podle doporučení ŠPZ žákovi vypracován individuální vzdělávací plán podle vyhlášky 27/2016 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

3.7.3 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

Individuální vzdělávací plán sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. IVP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín platnosti IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem. IVP může být zpracován i pro kratší období než 1 školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli školy, který je spolu s výchovným poradcem zaznamená do školní matriky.

3.7.4 Podpůrná opatření 3. stupně

Stanoví-li ŠPZ po vyšetření žáka a po dohodě s vedením školy podpůrná opatření 3. stupně, bude žákovi vytvořen individuální vzdělávací plán podle vyhlášky 27/2016 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

3.7.5 Hodnocení žáků se SVP

Žáky hodnotíme komplexně podle úrovně zvládnutí a osvojení učiva dle ŠVP pro daný ročník a předmět, vždy je zohledňován individuální pokrok. Způsob hodnocení a klasifikace vychází ze zákona 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů, vyhlášky č.13/2005 Sb.

3.7.6 Obecné zásady uplatňované při výuce žáků se SVP

- vytváření klidného prostředí
- jasně stanovený řád
- důslednost
- orientace na kladné stránky žakovy osobnosti, možnost prožití úspěchu
- usměrňování aktivity žáka
- střídání činností
- poskytování delšího času na vypracování a kontrolu úkolů
- ocenění projevené snahy
- omezení psaní časově limitovaných písemných prací

3.8 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Při vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných naše škola spolupracuje zejména s PPP Klatovy.

3.8.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory

PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli konkrétních vyučovaných předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. PLPP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. PLPP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok. PLPP může být upravován a doplňován v průběhu školního roku. Výchovný poradce komunikuje se zákonných zástupcem žáka a průběžně ho informuje o poskytování podpůrných opatření.

3.8.2 Pravidla průběhu tvorby a realizace individuálního plánu

Individuální vzdělávací plán (IVP) mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovaných předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským centrem. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Práce na sestavování IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je stanoven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení IVP, naplňování IVP a může obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli školy, který je spolu s výchovným poradcem zaznamená do školní matriky. Ve škole je věnována pozornost nadaným žákům zvláště při probírání prohlubujícího učiva. Tito žáci jsou motivováni k účasti na předmětových soutěžích a olympiádách. Pro tyto žáky jsou dle zájmu organizovány kroužky a nepovinné předměty. Dále jim je ze strany pedagogů poskytována individuální péče a konzultace. Nejúspěšnější žáci nižšího stupně gymnázia jsou odměňováni poukázkami na nákup věcných cen z prostředků Sdružení rodičů.

3.9 Začlenění průřezových témat

Začlenění průřezových témat je patrné z příložených tabulek. Tematické okruhy průřezových témat jsou integrované v jednotlivých vyučovacích předmětech, pokud není uvedeno jinak.

Komentář k tabulce:

P – praktikum

PRO – projekt

B – beseda

E – exkurze

LK – lyžařský kurz

Čj – Český jazyk a komunikace

Aj – Anglický jazyk

M – Matematika

Inf – Informatika

D – Dějepis

Ov – Občanská výchova

F – Fyzika

Ch – Chemie

Bi – Biologie a geologie

Z – Zeměpis

Hv – Hudební výchova

Vv – Výtvarná výchova

Tv – Tělesná výchova

Nj – Německý jazyk

Fj – Francouzský jazyk

Rj – Ruský jazyk

Šj – Španělský jazyk

Předměty bez specifikace integrují průřezová témata do vyučovacích hodin.

Osobnostní a sociální výchova				
Název tematického okruhu OSV/ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
Osobnostní rozvoj				
Rozvoj schopností poznávání	Čj, Aj, D, M, F, Bi, Hv, Tv P/Bi, Inf	Čj, D, M, F, Bi, Hv, Tv P/F, Inf	Čj, Fj, Rj, M, F, Bi, Tv, Šj P/Bi, Inf	Čj, Ov, M, F, Bi, Tv P/F, Inf
Sebepoznání a sebepojetí	Čj, Ov, M, F, Vv, Tv	Čj, Ov, M, F, Tv LK/Tv	Ov, Fj, M, F, Bi, Tv, Rj P/Bi	Čj, Ov, M, F, Tv
Seberegulace a sebeorganizace	Ov, M, F, Tv	Ov, M, F, Tv LK/Tv	Čj, Ov, Fj, M, F, Bi, Tv	Čj, Ov, M, F, Tv
Psychohygiena	Ov, M, F, Inf	M, F, Vv, Inf	M, F, Bi, Inf	Čj, M, F
Kreativita	D, M, F, Bi, Hv, Vv, Tv, Inf	Ov, M, F, Bi, Hv, Tv E/D, Inf	Čj, Aj, Fj, M, F, Bi, Vv, Tv, Šj	Čj, Fj, M, F, Bi, Vv, Tv, Šj, Inf
Sociální rozvoj				
Poznávání lidí	Ov, Tv	Ov, Tv LK/Tv	Čj, Fj, Tv, Rj, Šj	Čj, Fj, Ov, Tv, Šj
Mezilidské vztahy	Ov, Bi, Hv, Vv, Tv, Inf	Tv P/F LK/Tv, Inf	Čj, Hv, Tv, Rj P/Bi, Inf	Čj, Aj, Fj, Ov, Hv, Vv, Tv P/F, Bi
Komunikace	Čj, M, F, Bi, Hv, Vv, Tv, Inf	Čj, M, F, Bi, Hv, Vv, Tv LK/Tv, Inf	Čj, Aj, Fj, Nj, M, F, Bi, Hv, Tv, Rj, Šj, Inf	Čj, Fj, Rj, Nj, D, M, F, Bi, Hv, Tv, Šj, Inf
Kooperace a kompetice	Ov, Bi, Tv P/Bi	F, Bi, Tv LK/Tv	Čj, Fj, Bi, Tv P/Bi	Čj, Ov, F, Bi, Tv P/Bi
Morální rozvoj				
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Ov, M, F, Bi	M, F, Bi, Tv LK/Tv	Čj, M, F, Bi, Tv	Čj, Ov, M, F, Bi, Tv
Hodnoty, postoje, praktická etika	Ov, F	Čj, Ov, F	F	Čj, Aj, Fj, Ov, F, Vv

Výchova demokratického občana				
Název tematického okruhu DEM/ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
Občanská společnost a škola	Čj, Hv	Čj	Ov	Čj, Aj, Hv
Občan, občanská společnost a stát	Ov, Bi, Vv	Aj, D, Bi	Ov, F	Ov, F, Bi, Šj
Formy participace občanů v politickém životě	Aj	D, Vv	Ov, F	Ov, D, F
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Aj		Ov, D	Fj, Ov, D, F

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech				
Název tematického okruhu SOU/ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
Evropa a svět nás zajímá	Čj, Aj, D, F, Bi, Hv	Nj, F, Bi, Z, Hv	Fj, Rj, Ov, Bi, Hv, Šj	Aj, Fj, Nj, Ov, F, Bi, Hv, Rj Šj
Objevujeme Evropu a svět	Čj, Ov, Bi	Ov, Aj, Bi, Z	Aj, Fj, Bi, Vv, Šj	Ov, F, Bi E/D
Jsme Evropané	Čj, D, Hv, Vv	Ov, Z, Vv	Fj, Vv, Rj, Šj	Rj, D, Ov, Z, Rj E/D

Multikulturní výchova				
Název tematického okruhu MUL/ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
Kulturní diference	Čj, Ov	Aj, Ov, Z, Vv	Čj, Rj, Bi, Z	Ov, F, Hv
Lidské vztahy	Ov	Čj, Aj	Ov, Hv	Ov, Vv, Hv, Rj
Etnický původ	D, Ov, F, Bi	Aj, Ov, F, Z, Hv	Čj, F, Bi, Z, Hv	Čj, Ov, F
Multikulturalita	Ov	Aj, Ov, Z	Čj, Fj, Z, Šj	Čj, Nj, Fj, Ov, Rj, Šj B/Rj
Princip sociálního smíru a solidarity		Ov	Ov	Ov

Environmentální výchova				
Název tematického okruhu ENV/ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
Ekosystémy	Bi, Vv P/Bi E/Bi	Bi E/Bi	Bi E/Bi	Bi
Základní podmínky života	D, Bi, Vv	Bi	Bi	F, Bi
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	D, Ov, Bi, Z E/Z	Čj, D, Bi, Vv	Aj, Nj, Bi	Aj, F, Bi, Z E/Z
Vztah člověka k prostředí	D, Ov, F, Bi, Z, Vv, Tv E/Z	Bi, Hv, Vv LK/Tv	Aj, Fj, Ov, F, Bi, Vv, Tv, Šj	Aj, Nj, Rj, Fj, F, Bi, Z, Hv, Tv, Šj E/Z

Mediální výchova				
Název tematického okruhu MED/ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	F, Bi	F, Bi	Čj, Aj, F, Bi	Čj, Rj, M, F, Bi
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	F, Bi	F, Bi	Čj, F, Bi	Čj, M, F, Bi
Stavba mediálních sdělení	Inf		Čj, Inf	Čj, Inf
Vnímání autora mediálních sdělení		Čj		D
Fungování a vliv médií ve společnosti	Čj	Ov	Aj,	Čj, Vv
Tvorba mediálního sdělení	Čj		Čj, Ov	Čj, Rj
Práce v realizačním týmu			Čj/PRO – třídní časopis	

4 Učební plán

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	1.	2.	3.	4.	celkem 1. - 4.	min. dle RVP	povinné	Člověk a svět práce	Výchova ke zdraví	disponib. bez VOL
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	5	4	4	4	17	15	15	0	0	2
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	4	4	4	4	16	12	12	0	0	4
	Další cizí jazyk	Německý/Franc./Ruský/ Španělský jazyk	0	0	3	3	6	6	6	0	0	0
Matematika a její aplikace		Matematika	5	4	4	4	17	15	15	0	0	2
Informatika		Informatika	1	1	1	1	4	4	4	0	0	0
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2	2	2	2	8	10	8	0	0	0
	Výchova k občanství	Občanská výchova	1	1	1	1	4		2	1	1	0
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	2,5	2,5	2	2,5	9,5	20	6	1	0	2,5
	Chemie	Chemie	0	1,5	2,5	2	6		3,5	1	0	1,5
	Přírodopis	Biologie a geologie	2,5	2	2,5	2,5	9,5		4,5	0	1	4
	Zeměpis	Zeměpis	2	2	2	2	8		6	0	0	2
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	4	9	4	0	0	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	2	1	1	5		5	0	0	0
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	1 hod. v Bi 1 hod. v Ov	0,5	0	1	0,5	2	10	0	0	0	0
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	8		8	0	0	0
Člověk a svět práce		(povinné téma v rámci Ov, F, Ch)	0	1	1,5	0,5	3	3	0	0	0	0
CELKEM			29	29	32	32	122	101	99	3	2	18

4.1 Poznámky k učebnímu plánu

Průřezová témata nemají vlastní hodinovou dotaci, jsou zařazena do dotací předmětů. Barevná pole vodorovná se nezapočítávají do součtů.

4.1.1 Biologie a geologie

Integrace celých vzdělávacích obsahů vzdělávacích oborů a části vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru			
Obor X – plná časová dotace	Obor Y – plná časová dotace	Obor Z – část časové dotace	Název a výsledná časová dotace integrovaného předmětu v ŠVP
Přírodopis	Výchova ke zdraví	Člověk a svět práce	Biologie a geologie
5 hodin	2 hodiny	0,5 hodiny	7,5 hodiny

4.1.2 Fyzika

Integrace celého vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru a části vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru		
Obor X – plná časová dotace	Obor Y – část časové dotace	Název a výsledná časová dotace integrovaného předmětu v ŠVP
Fyzika	Člověk a svět práce (tematický okruh Práce s laboratorní technikou)	Fyzika
6 hodin	1 hodiny	7 hodin

4.1.3 Informatika

Integrace celého vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru a části vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru		
Obor X – plná časová dotace	Obor Y – část časové dotace	Název a výsledná časová dotace integrovaného předmětu v ŠVP
Informační a komunikační technologie	Člověk a svět práce (tematický okruh Využití digitálních technologií)	Informatika
1 hodina	1 hodina	2 hodiny

4.1.4 Občanská výchova

Integrace celého vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru a části vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru		
Obor X – plná časová dotace	Obor Y – část časové dotace	Název a výsledná časová dotace integrovaného předmětu v ŠVP
Výchova k občanství	Člověk a svět práce (tematický okruh Svět práce)	Občanská výchova
3 hodiny	0 hodin	3 hodiny

4.1.5 Chemie

Integrace celého vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru a části vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru		
Obor X – plná časová dotace	Obor Y – část časové dotace	Název a výsledná časová dotace integrovaného předmětu v ŠVP
Chemie	Člověk a svět práce (tematický okruh Svět práce)	Chemie
4 hodiny	0,5 hodiny	4,5 hodiny

Do časové dotace integrovaných předmětů nejsou zahrnuty disponibilní hodiny.

5 Učební osnovy

5.1 Český jazyk a literatura (osmileté a šestileté studium)

5.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Předmět Český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících nižšího gymnázia. Jeho vzdělávací obsah vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, který je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Český jazyk a literatura má mezi vyučujícími předměty stěžejní postavení, neboť dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou velice důležité nejen pro vlastní vzdělávání v oblasti literatury a jazyka samého, ale zároveň vytvářejí přípravu pro získávání poznatků v řadě oborů jiných.

Důraz je kladen především na rozvoj komunikačních dovedností, tomu je podřízena výuka gramatiky. V rámci programu výuky literatury musí být žáci seznámeni s nástinem literárního vývoje, avšak důraz bude položen hlavně na práci s uměleckým textem, žánrovou rozmanitost, kompoziční provedení, a i specifické jazykové ztvárnění.

V rámci uskutečnění výuky českého jazyka a literatury jsou realizována některá průřezová témata, jejichž posláním je u žáků vytvořit širší poznávací zázemí, ale i větší morální a sociální vyspělost mladé osobnosti.

Jsou to především:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Časové vymezení předmětu

prima	5 hod./týden
sekunda	4 hod./týden
tercie	4 hod./týden
kvarta	4 hod./týden

Z důvodu přehlednosti a systematičnosti je předmět realizován v jednotlivých blocích: jazyková výchova, komunikační a slohová výchova, výchova literární. Školní výuka bude doplňována pravidelnými návštěvami divadelních a filmových představení, a i jiných kulturních akcí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vést žáka k vyhledávání a třídění informací z Čj na základě jejich pochopení, k tvůrčí práci s nimi
- seznamovat žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem
- vést žáky k systematickému ukládání si jazykových a literárních informací

Kompetence k řešení problémů

- zásadně žáka zaměřovat na kritické myšlení, na uvážlivá rozhodnutí i vědomí odpovědnosti za své činy
- vytvořit u žáka dovednosti používat znalosti z jazykového vzdělávání i v jiných oblastech

Kompetence komunikativní

- vést k vyjadřování myšlenek v logickém sledu, výstižně a jazykově čistě
- zajišťovat u žáka porozumění různých typů textů a jiných komunikačních prostředků jako východiska pro zapojení do společenského
- vytvořit systematicky příležitosti k zapojení žáků do diskuse v jakémkoli společenském kontextu

Kompetence sociální a personální

- naučit žáky spolupráci ve skupině a při vytváření kooperativních přístupů v týmové činnosti, a to zejména při analýze literárních textů
- přispívat u žáků prostřednictvím poznání jazykových i literárních materiálů k rozvoji jeho mladické osobnosti

Kompetence občanské

- formovat u žáků kladné občanské postoje v souvislosti s humanitním i kulturotvorným odkazem našeho slovesného dědictví
- chápat ze strany žáků přínos literatury a jazyka jako širší součást společenských hodnot
- vytvářet u žáků trvalý smysl pro tvořivost, kulturu i kladný vztah k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

- využívat získaných poznatků z jazyka i literatury v zájmu vlastní přípravy pro budoucnost, činit rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

- vést žáky k samostatné práci s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovného jazyka českého a dalšími příručkami v digitální podobě
- učit žáky vytvářet ve slohové a komunikační výchově digitální obsah, např. dovednost psát administrativní styl – žádost, e-mail
- vést žáky k osvojení dovednosti vyplňovat elektronický formulář, např. strukturovaný životopis

Péče o nadané žáky

- zadávat mimořádné a specializované úkoly
- zapojovat je do předmětových soutěží z literatury i jazyka
- zajišťovat jejich účast na přiměřených odborných projektech
- vést je k prvotní tvorbě

5.1.2 Pravidla pro hodnocení žáků

Kritéria hodnocení vycházejí z platného klasifikačního řádu školy

5.1.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: prima

Vyučovací předmět: český jazyk a literatura

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo	Realizace průřezových témat
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami • Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití • V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpozná samohlásky a souhlásky • Seznamuje se se základními zásadami spisovné výslovnosti • Vyslovuje samohlásky s náležitou délkou • Chápe a aktivně zvládá výslovnost souhláskových skupin • Určí slovní a větný přízvuk • Využívá větnou melodii, důraz, tempo a pauzy při tvorbě mluveného komunikátu • Seznamuje se se základními jazykovými příručkami • Vysvětlí ustálená spojení a rčení podle jazykových příruček • Vyhledá spisovné tvary slov v digitálních jazykových příručkách a využije je při tvorbě komunikátu • Rozeznává druhy slov a třídí je • Určuje mluvnické významy u ohebných slovních druhů • Rozeznává správné tvary ohebných slovních druhů • Používá správné tvary v komunikačních situacích • Seznamuje se s odchylkami pravidelného skloňování, rozpozná je a umí správně použít tyto tvary, 	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>Jazykové příručky (Pravidla, SSČ, SSJČ)</p> <p>Tvarosloví (slovní druhy, mluvnické významy, tvary slov)</p> <p>Skladba (stavba věty, rozvíjející větné členy, souvětí)</p> <p>Obecné poučení o jazyce (národní a mateřský jazyk, rozvrstvení slovní zásoby)</p> <p>Pravopis lexikální, morfologický a syntaktický (vyjmenovaná slova, pravopis podstatných a přídavných jmen, zájmen, číslovek, shoda přísudku s podmětem)</p>	<p>OSV</p> <p>Komunikace</p> <p>Sebepoznání a sebepojetí</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo	Realizace průřezových témat
	<p>složitější případy ověří v jazykových příručkách</p> <ul style="list-style-type: none"> • Určuje základní skladební dvojice v jednoduchých větách • Analyzuje závislost větných členů na členu řídícím • Rozliší vztahy slov ve větě • Určí rozvíjející větný člen • Doplní rozvíjející větný člen do jazykového projevu • Rozliší větu jednoduchou a souvětí a graficky je znázorní • Vytváří složitější komunikáty • Chápe rozdíl mezi řečí a jazykem • Vnímá a analyzuje výpověď z hlediska spisovnosti • Ovládá základní pravopisné jevy lexikální a morfologické týkající se jmen • Používá ve složitějších případech ve psaném textu správné tvary podle shody přísudku s podmětem 		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> • Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji • Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyplňuje běžné úřední formuláře v digitální podobě • Předá vzkaz formou psanou nebo mluvenou • Vhodně vybere stylistické prostředky podle toho, komu je komunikát určen • Rozumí textu inzerátu a objednávky a sestaví vlastní věcně správný text při použití vhodných stylistických prostředků • Rozliší zprávu od oznámení • Vybere klíčové informace 	<p>Tiskopisy</p> <p>Jednoduché komunikační žánry (vzkaz, inzerát, objednávka) (zpráva, oznámení, pozvánka) (vliv médií)</p> <p>Výtah a výpisky</p> <p>Dopis (soukromý a úřední)</p> <p>Popis (popis předmětu, osoby, děje)</p>	<p>DEM Občanská společnost a škola</p> <p>MED Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>Tvorba mediálního sdělení</p> <p>OSV Komunikace</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo	Realizace průřezových témat
<p>výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu • Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, neverbálních i paralingválních prostředků řeči 	<ul style="list-style-type: none"> • Ověří fakta pomocí jiných zdrojů a vytvoří vlastní komunikát, informace uloží v takové podobě, aby s nimi mohl dále systematicky pracovat • Vybere a uspořádá hlavní myšlenky textu, pořídí výpisky a výtah přečteného textu • Přednese ústně referát • Komunikuje podle závad kultivovaného projevu • Rozlišuje formální a neformální korespondenci • Vybere podstatné znaky objektu • Zformuluje je vhodnými jazykovými prostředky • Vytvoří ucelený text • Odlišuje a používá přímou a nepřímou řeč • Vytváří jednoduchý umělecký text • Pojmenuje základní prostředky neverbální komunikace • Užívá tyto neverbální prostředky 	<p>Vypravování Neverbální komunikace</p>	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> • Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 	<ul style="list-style-type: none"> • Čte s prožitkem • Volně reprodukuje přečtený nebo slyšený text • Zaznamená a reprodukuje hlavní myšlenky • Jednoduše text interpretuje • Přednáší vhodné literární texty • Seznamuje se s literárními hrdiny, jejich typickými znaky • Porovnává slovní zásobu významných představitelů žánru 	<p>Knihovna, katalog Lidová slovesnost (hádanky, říkadla, rozpočítadla, slovní hříčky)</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání SOU Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané MUL Kulturní diference</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie 	<ul style="list-style-type: none"> • Analyzuje a pojmenovává typické znaky stylu autora • Popíše literárního hrdinu • Reprodukuje hlavní myšlenku děje • Jednoduše zformuluje vlastní dojmy a obhájí je příklady z textu • Dramatizuje text předlohy • Převádí monolog na dialog a obráceně • Chápe využití dialogu a monologu • Vytváří vlastní texty • Výtvarně doprovází literární texty 	<p>Mýtus, báj, pověst</p> <p>Bajka</p> <p>Píseň, epitař, elegie</p> <p>Pohádka</p> <p>Balada</p> <p>Drama (dialog, monolog, prolog, epilog, tragédie, komedie, dramatizace)</p>	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo	Realizace průřezových témat
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Žák: <ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémehch Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> Chápe pojem význam slova Rozlišuje význam gramatický a lexikální Pracuje s formou a významem slov Používá samostatně výkladové a jiné slovníky, také v digitální podobě Rozumí zásadám obohacování slovní zásoby v češtině Vytváří správné tvary slov Vytváří a užívá správné tvary ohebných i neohebných slovních druhů Určuje mluvnické významy flexivních slov Píše lexikálně a gramaticky správně Rozlišuje rozdíl mezi větou a výpovědí Chápe základní principy výstavby věty a větu vystaví Určuje rozvíjející větné členy Doplňuje chybějící valenční pozice Užívá při vytváření písemného textu znalosti o syntaktickém pravopisu 	Nauka o významu slov Nauka o tvoření slov Tvarosloví (mluvnické významy, neohebné slovní druhy) Skladba (věta a výpověď, stavba věty, rozvíjející větné členy, souvětí)	OSV Komunikace
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; 	<ul style="list-style-type: none"> Vybírá vhodné jazykové prostředky podle funkce komunikátu Rozlišuje objektivní fakta od subjektivního sdělení Analyzuje záměr autora Chápe, jak rozdílné motivace mají vliv na konečný text Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích Ověřuje věrohodnost informací 	Popis Vypravování Charakteristika Líčení Žádost Životopis Výpisky, teze, výtah	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebezpoznání a sebepojetí Komunikace DEM Občanská společnost a škola MED Vnímání autora mediálních

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo	Realizace průřezových témat
<p>samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování 	<ul style="list-style-type: none"> • Využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými a legislativními požadavky • Využívá čtení jako zdroj informací • Analyzuje a hodnotí fakta • Vybírá nejdůležitější prvky • Tvoří vlastní shrnující text • Vytváří strukturovaný životopis v digitální podobě • Předává text ústní nebo písemnou formou 		sdělení
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> • Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele • Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie 	<ul style="list-style-type: none"> • Reprodukuje přečtený nebo slyšený text • Vyjadřuje vlastními slovy své dojmy • Zobecňuje hlavní myšlenky textu • Porovnává různá zpracování téhož příběhu • Posoudí umělecké zpracování příběhu • Pojmenuje literární druhy • Zařadí texty k literárním druhům • Uvede z textu příklady uměleckých jazykových prostředků autora • Uvede významné představitele žánru • Napíše vlastní text na základě osvojených znalostí • Předvede praktickou ukázkou loutkové hry 	<p>Fakta a fikce Literatura faktu (biografie, paměti, cestopis) Próza (povídka, novela, román, epos, legenda, kronika) Čtenářsky oblíbené prozaické tematické okruhy (dobrodružná, detektivní a fantastická próza) Literární druhy Poezie (nonsens, píseň, balada, romance, chorál) (rým, rytmus, přirovnání, metafora, metonymie) Drama (komedie, tragédie)</p>	<p>MUL Lidské vztahy OSV Hodnoty, postoje, praktická etika ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo	Realizace průřezových témat
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí • Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytváří a užívá správné tvary slov • Rozlišuje slova aktivní a pasivní slovní zásoby • Odhaluje původ cizích slov a význam ověřuje ve Slovníku spisovné češtiny, využívá i jeho digitální podobu • Vyhledává významy neznámých slov ve Slovníku cizích slov • Píše slova cizího původu podle zásad českého pravopisu • Skloňuje obecná jména přejatá a cizí vlastní jména • Užívá správně tvary cizích vlastních jmen v textu • Rozpozná rozdíl mezi souvětím souřadným a podřadným • Uvědomuje si rozdíly mezi spojovacími výrazy v souvětí • Provádí jazykové rozbory složitějších souvětí • Určuje významové poměry mezi souřadně spojenými větami hlavními, větnými členy a větami vedlejšími • Zvládá pravopis lexikální, morfologický i syntaktický • Orientuje se v dělení slovanských jazyků • Rozumí pojmu staroslověnština • Překládá jednoduchý text psaný slovensky • Rozliší spisovnou a nespisovnou češtinu 	<p>Obohacování slovní zásoby (slova přejatá)</p> <p>Tvarosloví (obecná jména přejatá a cizí vlastní jména)</p> <p>Skladba (souvětí)</p> <p>Pravopis</p> <p>Obecné poučení o jazyku (slovanské jazyky, útvary českého jazyka, jazyková kultura)</p>	<p>MUL Multikulturalita Etnický původ</p> <p>OSV Seberegulace a sebeorganizace</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • Převádí texty z nářečí a obecné češtiny do češtiny spisovné • Věnuje trvalou péči jazyku tím, že poznává normu a realizuje ji 		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> • Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát • Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj • Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji • Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů • Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování 	<ul style="list-style-type: none"> • Analyzuje text • Vytváří výtah přečteného textu • Přednese referát na základě vlastního výtahu textu • Zaujímá stanovisko k referátu • Diskutuje o textu • Obhájí vlastní názor nebo vyvrátí názor oponenta • Určuje hodnotící prostředky ve zpravodajství • Identifikuje prvky prezentace názoru novináře • Uvědomí si, proč zpravodajství není úplným odrazem reality • Popíše, podle jakých kritérií jsou vybírány zprávy do zpravodajství • Pozná, co se děje s příběhem na cestě mezi vysílatelem a příjemcem zprávy • Prozkoumá přednosti, možnosti a limity zpravodajství, zprávy a vypravování • Zmapuje, co asi prožívají a jak se cítí ti, o nichž jsou napsány novinové zprávy • Přemýšlí o funkci titulků a uvědomí si, jak mohou manipulovat se čtenářem • Identifikuje některé stereotypy ve svém vnímání menšin • Rozpozná stereotypy v mediálních sděleních • Sestaví mediální sdělení, ve kterých se vyvaruje použití stereotypů 	<p>Výtah, referát</p> <p>Proslov</p> <p>Publicistika (zpráva, zpravodajství, komentář, reportáž)</p> <p>Charakteristika literární postavy</p> <p>Líčení</p> <p>Výklad</p> <p>Úvaha</p>	<p>MED Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Práce v realizačním týmu (projekt) Tvorba mediálního sdělení</p> <p>MUL Kulturní diference</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • Čte s prožitkem • Chápe čtení jako zdroj informací • Vnímá naslouchání a vizuální vnímání jako podnět k jednání • Vcíťuje se do postavy a atmosféry • Vytváří charakteristiku literární postavy a subjektivně zabarvený popis • Vyhledává informace v dostupných informačních zdrojích, využívá i digitální zdroje • Shrnuje nejvýznamnější znaky daného jevu • Dává daný jev do širších souvislostí • Podává ústní nebo písemný výklad daného jevu • Uvažuje o daném jevu, zaujímá k němu stanovisko, diskutuje a svůj názor rozvíjí a obhajuje 		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> • Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele • Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování • Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadřuje vlastními slovy své city a prožitky • Zaujímá postoj k přečtenému nebo slyšenému textu • Zařadí dílo k určitému literárnímu druhu a žánru • Analyzuje jazykové prostředky autora • Shrnuje znaky díla a zařazuje dílo do širších literárně historických souvislostí • Posoudí smysl literárního díla • Diskutuje o poměru fikce a faktů v literárním díle • Pracuje s ukázkami z literatury faktu a nalezne její znaky 	<p>Lyrika (City, prožitky, postoje – romantismus, moderna, popěvek)</p> <p>Lyricko-epické skladby (poema, balada, sociální balada)</p> <p>Velká epika (moderní epos, bylina, román – romantismus, realismus, moderna)</p> <p>Literatura a film</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • Nalezne a pojmenuje hlavní rozdíly mezi filmovým a literárním zpracováním téhož námětu • Vytvoří krátkou, jednoduchou ukázkou filmového scénáře • Popíše vlastními slovy, jak vzniká kniha • Připraví přehled novin a časopisů • Porovná obsahovou náplň jednotlivých tiskovin • Posoudí vhodnost časopisů pro děti a mládež • Definuje pojem knihovna a katalog • Orientuje se v jednotlivých typech katalogů • Vyhledává informace v katalozích i dalších informačních zdrojích 		

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo	Realizace průřezových témat
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh • Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí • Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití • Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posoudí vhodnost užití slov z hlediska slohového rozvrstvení slovní zásoby • Užívá synonyma a vysvětluje rozdíly v jejich významu • Rozumí běžně užívaným frazémům a používá je ve vlastním textu • Posoudí vhodnost užití slov cizího původu • Srovnává podobné tvary slov českých s tvary slov svého dominantního cizího jazyka a vyvodí mezinárodní charakter těchto slov • Cizí slova píše podle Pravidel českého pravopisu • Jmenuje způsoby tvoření nových slov • Vysvětlí význam běžně užívaných zkratk a aktivně je používá • Třídí slovní druhy a určuje mluvnické významy ohebných slov • Vyhledá v textu přechodníky, rozumí jejich významu • Používá přechodníky ve vhodné komunikační situaci • Rozpozná a pojmenuje věty dvojčlenné, jednočlenné a větné ekvivalenty • Aplikuje poznatky o jednočlenných větách a větných ekvivalentech v různých komunikačních situacích • Vysvětlí rozdíl ve významu vět s mluvnickým a slovním zápořem 	<p>Nauka o významu slov (slovní zásoba a její rozvrstvení, význam slova)</p> <p>Nauka o tvoření slov (obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov)</p> <p>Tvarosloví (slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov, přechodníky)</p> <p>Skladba (věta a výpověď, větný ekvivalent, souvětí, řeč přímá a nepřímá, pořádek slov ve větě, stavba textu)</p> <p>Pravopis</p> <p>Zvuková stránka jazyka (zásady spisovné výslovnosti, zvuková stránka věty)</p> <p>Obecné poučení o jazyce (slovanské jazyky, rozvrstvení národního jazyka, norma a kodifikace, kultura řeči a jazyka)</p>	<p>MUL Multikulturalita Etnický původ</p> <p>OSV Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>DEM Občanská společnost a škola</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadřuje složitější myšlenky nebo více myšlenek pomocí souvětí • Chápe změnu významu textu s ohledem na změněný pořádek slov • Písemně i ústně vystaví text, ve kterém aplikuje své znalosti o pořádku slov • Vyjmenuje základní pravopisné poučky pravopisu lexikálního, slovtvorného, morfologického i syntaktického • Aplikuje zásady pravopisu v písemném projevu v různých komunikačních situacích • Rozezná základní styly výslovnosti • Aplikuje základní styly výslovnosti na různých textech v různých komunikačních situacích • Chápe rozdíl mezi pojmy řeč a jazyk • Rozezná v textu prostředky spisovného i nespisovného jazyka • Zdůvodní užití spisovného jazyka, nářečí i obecné češtiny • Používá tyto prostředky záměrně k charakteristice prostředí i postav při výstavbě textu v různých komunikačních situacích 		

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo	Realizace průřezových témat
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> • Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát • Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování • Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu • V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči • Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů • Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo 	<ul style="list-style-type: none"> • Analyzuje přečtený text • Vybere nejdůležitější informace • Vysvětlí vztahy mezi komponenty jevu • Vytvoří vlastní písemný text a přednese jej jako referát • Zaujme k jevu vlastní stanovisko a posoudí jev z různých rovin • Při práci s digitálními texty volí vhodné čtenářské strategie: efektivně vyhledává informace na webových stránkách, aktivně usiluje o porozumění digitálnímu obsahu • Formuluje kultivovaně své myšlenky • Diskutuje v řízené skupinové diskusi • Obhájí nebo vyvrátí názory svých spolužáků • Popíše a analyzuje hlavní znaky jevu • Vytvoří vlastní text na základě osobních zájmů, zkušeností a fantazie • Uvede příklady médií • Pochopí význam médií pro šíření informací i jako formy podnikání a prosazování veřejných či soukromých zájmů • Posoudí různé marketingové strategie • Popíše, jakými prostředky působí reklama • Uvede konkrétní příklady jednotlivých typů reklam • Analyzuje přesvědčovací techniky reklam, rozpoznává manipulativní komunikaci a umí zaujmout kritický postoj 	<p>Referát, výklad</p> <p>Úvaha</p> <p>Proslov</p> <p>Diskuse</p> <p>Popis</p> <p>Charakteristika</p> <p>Vypravování</p> <p>Publicistika (médiá, reklama, fejeton)</p>	<p>OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kreativita Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika Komunikace</p> <p>MED Fungování a vliv médií ve společnosti Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Tvorba mediálního sdělení</p> <p>SOU Kreativita</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo	Realizace průřezových témat
<p>porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj • Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru 	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoří vlastní reklamu v digitální podobě • Vnímá přechodové žánry publicistiky • Vyjádří vlastními slovy základní společenský problém, který je představen • Použije automatizované jazykové prostředky pro přiblížení aktuálního společenského problému • Vystaví vlastní text s využitím aktualizovaných jazykových prostředků • Volí adekvátní nástroje, zdroje a jazykové prostředky tak, aby byl naplněn komunikační záměr v souladu s autorským právem • Respektuje pravidla slušného chování na internetu • Zaujme v jazykovém textu vlastní stanovisko • Kriticky zhodnotí digitální obsah: důvěryhodnost webových stránek, relevantnost a pravdivost informací • Rozlišuje fakta od názorů 		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> • Rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora • Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele 	<ul style="list-style-type: none"> • Definuje základní literární druhy a žánry • Přiradí literární texty k jednotlivým žánrům • Analyzuje strukturu literárního díla • Najde rozdíly ve výrazných individuálních stylech vybraných autorů • Zařadí významné představitele k základním literárním směrům české i světové literatury • Recituje vybrané texty • Vytváří a předvádí vlastní texty 	<p>Struktura literárního díla</p> <p>Velká epika 20. století (román – ukázky z děl 20. st.)</p> <p>Lyrika (moderní básnictví 20. st. – polytematičnost, automatismus, čas a prostor, experimenty)</p> <p>Drama 20. st. (dialog a monolog v moderním dramatu,</p>	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání Mezilidské vztahy Poznávání lidí Kooperace a kompetice Kreativita</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> • Doprovází je vhodnými ilustracemi • Posoudí vlastní tvorbu a zaujme k ní stanovisko 	kabaretu, autorském divadle)	

5.2 Anglický jazyk (osmileté a šestileté studium)

5.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Cizí jazyk, který je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vyučovací předmět směřuje k hladině A2 (podle SERR), tj. k položení co nejdokonalejších základů ovládnutí cizího jazyka ve všech dovednostech. Ty budou žákovi sloužit k chápání a objevování skutečností, které mu mateřský jazyk nemůže zprostředkovat. Anglický jazyk se jako nejrozšířenější komunikační prostředek k tomuto účelu nejvíce nabízí.

Žák bude rozvíjet nejen komunikativní kompetence, ale díky probíraným tématům si rozšíří celkový kulturní obzor. Významnou složkou dialogu mezi učitelem a žákem bude seznamování se s reáliemi života v zemích s dlouhou demokratickou tradicí a jinými kulturami obecně. Obsah výuky se též dotkne pocitové a morální složky žákovy osobnosti. V otevřené společnosti demokratických států našeho kontinentu, kde je diskuse jediným prostředkem k řešení vyvstalých problémů, je co nejlepší ovládnutí cizího jazyka podmínkou připravenosti a následného úspěchu při těchto setkáních. Využití později zmíněných průřezových témat dává hodně příležitostí k posílení mezipředmětových vztahů.

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk jsou realizována tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Časové vymezení předmětu

Pro výuku anglického jazyka je určena časová dotace čtyř vyučovacích hodin týdně pro každý jednotlivý ročník nižšího gymnázia. Frekvence výuky plynule navazuje na nižší stupeň základní školy. Třídy se dělí na skupiny čítající kolem 15 žáků. Výuka probíhá v klasických učebnách vždy se základním audiovizuálním vybavením. Též je možno i využít speciálních učeben s multifunkčním vybavením.

Výchovné a vzdělávací strategie

Při výuce výše zmíněného předmětu má učitel příležitost k rozvoji následujících kompetencí svých žáků:

Kompetence k učení

- schopností komunikovat je žák motivován pro objevování poznatků zejména v oblasti svých zájmů, učitel klade důraz na spojení studia a praktického života

Kompetence k řešení problémů

- učitelé připravují žákům řešení problémových situací odpovídajících praktickému životu, žáci jsou vybízeni k vyjádření vlastních názorů v písemné i ústní formě

Kompetence komunikativní

- při řešení problémových situací učitel dbá na kultivaci formy vyjádření, povzbuzuje žáky ke vstřícnosti vůči okolí
- žák je veden k tomu, aby informace a obsah výuky nejen přijímal, ale i v ústní a písemné formě dál sděloval

Kompetence sociální a personální

- střídáním různých rolí při problémovém vyučování je žák veden k zaujímání různých postojů vůči okolí, při práci ve skupině se učí toleranci a vstřícnosti

Kompetence občanské

- při vhodných příležitostech dává učitel příklady občanských postojů v zemích s dlouhou demokratickou tradicí

Kompetence pracovní

- při výuce cizího jazyka rozvíjíme dovednosti spojené s touto činností, jako práce se slovníky, užití internetu, respektování školního řádu obecně.

Kompetence digitální

- vedeme žáky k využívání digitálních slovníků a překladačů
- podporujeme u žáků samostatnost v práci s online platformami a mobilními aplikacemi vybraných učebnic anglického jazyka
- podporujeme žáky v práci s různým digitálním prostředím pro denní interaktivní kontakt s anglickým jazykem
- učíme žáky požívat dostupné online materiály ve výukových časopisech anglického jazyka
- vedeme žáky ke sledování krátkých videí týkajících se anglicky mluvících zemí
- podporujeme dovednosti žáků v samostatném vyhledávání a posuzování důvěryhodnosti informací z různých digitálních zdrojů v anglickém jazyce
- vedeme žáky k etickému chování v digitálním prostředí
- pomáháme žákům identifikovat rizika v této oblasti a minimalizovat je

Péče o nadané žáky

- nadaným žákům vytváříme příležitosti pro rozvoj talentu

5.2.2 Pravidla pro hodnocení žáků

Kritéria hodnocení vycházejí z platného klasifikačního řádu školy

5.2.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: *prima*

Vyučovací předmět: *anglický jazyk*

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumí jednoduchým poslechovým cvičením. • Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace. • Zaznamená požadované informace z vyslechnuté promluvy, konverzace 	<p>Sloveso být, mít Přítomné časy (prostý a průběhový) Zájmena Přídavná jména Stupňování příd. jmen Vazba there is/are Vyjadřování množství Zvuková podoba jazyka Schopnost rozlišovat sluchem prvky fonetického systému AJ</p>	<p>DEM Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Formy participace občanů v politickém životě OSV Rozvoj schopností poznávání SOU Evropa a svět nás zajímá Pozn: Průřezová témata budou uplatňována při výuce průběžně</p>
MLUVENÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života 	<ul style="list-style-type: none"> • Zeptá se na základní informace. • Adekvátně reaguje v běžných situacích. • Mluví o sobě, své rodině, škole, městě, zemi... • Popíše osobu, věc, zvíře. • Vypráví jednoduchý příběh. • Dbá na správnou výslovnost 	<p>Naše třída a škola Názvy dnů a měsíců Představování Záliby a volný čas Telefonování Město a orientace v něm Příroda – živočišná říše Zeměpisné údaje Rozvíjení výslovnosti Slovní a větný přízvuk Intonace</p>	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledá požadované informace v textu. • Rozumí krátkým a jednoduchým textům. • Umí text přeložit do mateřského jazyka. • Je schopen reprodukovat krátký text. 	Volný čas a záliby Poznáváme svět Ochrana přírody Realie anglicky mluvících zemí Práce se slovníkem	
PSANÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • Reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři. • Napíše jednoduchý text o sobě, rodině, škole, městě a zemi. • Popíše fotografii. • Ovládá pravopis 	Email Popis města Zpráva o zemi Popis fotografie Práce se slovníkem	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Rozumí jednoduchým poslechovým cvičením. • Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace. • Zaznamená požadované informace z vyslechnuté promluvy, konverzace • Shrne základní informace z vyslechnutého textu 	Modální sloveso can Minulý čas sloves Základní nepravidelná slovesa Vyjadřování budoucnosti (will, going to) Tvoření slov Počítatelnost podst. jmen Much, many, a lot of Some, any Předložky času	DEM Občan, občanská společnost, stát MUL Multikulturalita SOU Objevujeme Evropu a svět Pozn.: Průřezová témata budou uplatňována průběžně při výuce
MLUVENÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života 	<ul style="list-style-type: none"> • Parafrázuje přečtený, vyslechnutý text • Shrnuje důležitá fakta • Dokáže se vyjádřit v procvičených řečových situacích • Sestaví krátkou promluvu • Dbá na správnou výslovnost 	Pozvání, návrhy – přijetí a odmítnutí Školní a mimoškolní činnosti Zaměstnání Sport Cestování Počasí	MUL Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace 	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v jednoduchém neznámém textu • Vyhledá požadované informace • Stručně shrne obsah přečteného • Čte nahlas se správnou výslovností 	Život v internátní škole Vzdělávání Jazyk a literatura Kultura Hry, moderní technologie Dobrodružný příběh Reálie anglicky mluvících zemí Práce se slovníkem	
PSANÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • Reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> • Napíše jednoduché texty na procvičená témata • Odpoví na písemné sdělení • Ovládá pravopis 	Email Článek o městě Profil a blog Práce se slovníkem	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumí poslechovým textům • Zaznamená požadované informace • Reprodukuje základní informace • Odhadne význam neznámých slov podle kontextu 	<p>Přítomné časy Mínulé časy (prostý a průběhový) Předpřítomný čas Slovesné vazby Stupňování přídavných jmen Zájmena a číslovky (some, any, much, many (a) few, (a) little) Členy Záporné předpony Kolokace Složená podst.jm. Tvoření příd. jm. Předložky místa</p>	<p>SOU Objevujeme Evropu a svět ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí MED Fungování a vliv médií ve společnosti Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení Pozn.: Průřezová témata budou uplatňována průběžně při výuce nebo u části žáků při exkurzi / zájezd do Velké Británie/</p>
MLUVENÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života 	<ul style="list-style-type: none"> • Vede rozhovor • Sestaví krátkou promluvu • Parafrázuje čtený či vyslechnutý text • Parafrázuje vlastními slovy roli osoby z poslechu • Naučí se zpaměti kratší básně 	<p>Pocity a nálady Charakteristika osobnosti Sport Příroda a město Nakupování a móda Kultura Vyjádření názoru Stížnost</p>	

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledá požadované informace • Odhadne význam neznámých slov podle kontextu • Umí pracovat se slovníkem • Reprodukuje obsah přečteného • Odpovídá na otázky k textu • Klade otázky 	Kultura Sport Osobnosti Volba povolání Reálie angl. mluvících zemí Práce se slovníkem	OSV Kreativita Komunikace
PSANÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • Reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> • Sestaví svůj osobní profil • Napíše krátký článek • Vymyslí leták • Ohodnotí film • Napíše neformální dopis • Ovládá pravopis • Používá souvětí 	Osobní profil Neformální dopis Formální dopis Prázdninový blog Recenze Práce se slovníkem	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, které se týkají osvojovaných témat 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Rozumí poslechovým textům • Zaznamená požadované informace • Reprodukuje základní informace • Odhadne význam neznámých slov podle kontextu 	Vyjadřování budoucnosti – will, going to Způsobová slovesa (must, mustn't, needn't) Vedlejší věty podmínkové Přací věty Předminulý čas Časová souslednost (základní změny) Trpný rod Frázová slovesa	DEM Občanská společnost a škola OSV Mezilidské vztahy Hodnoty, postoje, praktická etika ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Pozn.: Průřezová témata budou uplatňována průběžně při výuce nebo u části žáků při exkurzi / zájezd do Velké Británie/
MLUVENÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života 	<ul style="list-style-type: none"> • Vede rozhovor o slyšených faktech, aktivně vystupuje v často se opakujících problémových situacích, zapojí se do diskuse, je schopen interview a hovořit po telefonu • S odpovídající slovní zásobou a gramatikou reprodukuje slyšený a přečtený text • Plynule popisuje zadaný obrázek 	Moderní technologie Média Člověk a společnost Stravovací návyky Společnost a její problémy Pozvání Poskytnutí rady Diskuse Vyjádření návrhu	SOU Evropa a svět nás zajímá EVN Vztah člověka k prostředí

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledá požadované informace • Odhadne význam neznámých slov podle kontextu • Umí pracovat se slovníkem • Reprodukuje obsah přečteného • Odpovídá na otázky k textu • Klade otázky 	Moderní technologie Přírodní pohromy Životní prostředí Zločin Příběhy Reálie angl. mluvících zemí Práce se slovníkem	
PSANÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • Reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> • Napíše krátký formální dopis, příběh, esej, recenzi • Umí zapsat poznámky • střídá jednoduché věty, souvětí, jednodušší příklady nepřímé řeči, spojovací výrazy • Ovládá pravopis 	Vzkaz Pozvání Esej Email Neformální dopis Práce se slovníkem	

5.3 Německý jazyk (osmileté a šestileté studium)

5.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Německý jazyk vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Další cizí jazyk v rámci vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Cílem výuky předmětu Německý jazyk na nižším gymnáziu je dosáhnout úrovně A1 (event. A1/A2) podle SERR, tedy položit základy osvojení jazyka – vybudovat základní repertoár slovní zásoby týkající se běžných témat každodenního života, včetně jednoduchých frází, a zvládnout základní gramatické struktury a jevy a rozvíjet všechny komunikativní dovednosti, aby žák dokázal rozumět jednoduchým textům a promluvám a byl schopen sám jednoduše reagovat ústně i písemně v rámci nejběžnějších situací.

Součástí výuky je i seznamování s reáliemi německy mluvících zemí, s jejich geografii, kulturou, historií a dalšími specifiky, a to přiměřeně jazykové úrovni žáků i jejich věku.

Hlavním cílem výuky je rozvoj komunikačních dovedností žáků: porozumění čtenému i vyslechnutému textu, ústního i písemného projevu na příslušné úrovni.

Kromě základní učebnice jsou do výuky zařazovány i další materiály, např. prezentace vyučujících. Dále jsou vyučujícím ve škole k dispozici různé cvičebnice gramatiky a slovní zásoby. Běžně se pracuje s aktuálními materiály z internetu.

Je dbáno na to, aby žáci chápali propojenost předmětu Německý jazyk s dalšími předměty – nejen s ostatními jazyky (systematické kontrastivní srovnávání gramatických jevů i slovní zásoby, uplatnění pokročilejších znalostí angličtiny), ale i dalšími předměty.

Do předmětu jsou zařazeny následující tematické okruhy z průřezových témat:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova

Časové vymezení předmětu

Na nižším stupni gymnázia je vyučovací předmět Německý jazyk zařazen od tercie, je tedy vyučován 2 roky. Časová dotace jsou 3 hodiny týdně, tedy zhruba 100 hodin ročně.

Výuka probíhá zásadně v dělených třídách, tedy ve skupinách s nižším počtem žáků než v běžných třídách a vždy v učebnách s audiovizuálním vybavením, jež je hojně využíváno jak pro nácvik poslechu s porozuměním, tak pro osvojování gramatických struktur, jakož i pro zprostředkování informací z oblasti reálií. I žáci jsou od počátku vedeni k užívání audiovizuální techniky a k rozvoji prezentačních dovedností, např. formou vlastních prezentací na různá témata.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu Německý jazyk jsou žáci vedeni k utváření a rozvoji všech klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- navozovat situace vedoucí k pochopení důležitosti komunikovat v němčině, zejména vzhledem k dalšímu studiu, budoucí profesi i soukromému životu
- vést k osvojení správných studijních návyků

Kompetence k řešení problémů

- vytvářet situace, které nutí žáky řešit jednoduché problémy v cizím jazyce

Kompetence komunikativní

- nabízet dostatek příležitostí k rozvíjení dovednosti porozumět čtenému a vyslechnutému textu a dovednosti vyjádřit se slovem i písmem
- dbát na kultivovanou formu vyjádření

Kompetence sociální a personální

- nabízet příležitosti k vyzkoušení různých rolí, zaujímání různých postojů vůči okolí
- učit kooperaci a toleranci při skupinové práci
- seznamovat se společenskými zvyklostmi německy mluvících zemí

Kompetence občanské

- vést k respektu k ostatním, slušnosti a zdvořilému vystupování
- umožnit žákům poznat alespoň některé zvyklosti německého prostředí a odlišnosti od českého

Kompetence pracovní

- vést k efektivnímu využívání studijních materiálů, včetně elektronických.

Kompetence digitální

- učit žáky pracovat s klávesnicí pro další cizí jazyk – němčinu
- učit vyhledávat a zpracovávat informace a posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vést k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- vést k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium německého jazyka a reálií německy mluvících zemí, a k jejich používání
- vytvářet situace, které žáky motivují k tvorbě materiálů v digitální podobě
- motivovat k práci s daty v digitální podobě, jejich třídění, bezpečnému sdílení a ukládání

Péče o nadané žáky

- nadané žáky vedeme k rozvoji talentu, např. k účasti v soutěžích

5.3.2 Pravidla pro hodnocení žáků

Kritéria hodnocení vycházejí z platného klasifikačního řádu školy

5.3.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: *tercie*

Vyučovací předmět: *německý jazyk*

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně • Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v čteném a poslechem textu odpovídající úrovně • Vyhledá ve slovníku potřebné výrazy • Řídí se jednoduchými verbálními pokyny učitele, např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů • Porozumí jednoduchým otázkám souvisejícími s probíranými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností, např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost • Porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informativních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, fonetické znaky (pasivně)</p> <p>Hlavní gramatická témata stavba vět jednoduchých (ozn. a tázací); vět. rámeček osob. a přív. zájm. časování sloves v přít. čase způsobová slovesa podst. jm. - rod, jedn. a mn. č.; užití členů; 1. a 4. p., 3. p. zápor příd. jm. v predikátu předložky číslovky (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl a porozumění)</p>	<p>OSV Komunikace Kooperace a kompetice</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět</p> <p>ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se zapojí do jednoduchých rozhovorů 	<ul style="list-style-type: none"> • Ústně reaguje na jednoduché výzvy • Použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech • Účastní se jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, 	<p>Tematické okruhy Základní témata jako např. vlastní osoba a rodina, škola, domov/bydlení, jídlo apod.</p> <p>Reálie Základní informace o německy mluvících zemích</p>	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí a má rád/nerad, na totéž se zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek		
<ul style="list-style-type: none"> • Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 	<ul style="list-style-type: none"> • Napíše základní údaje o sobě a svém okolí • Napíše / doplní slova nebo slov. spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny, kamarádů, bezprostředního okolí a činností, které běžně vykonává 	<p>Jednoduchá sdělení Pozdravy, zdvořilostní fráze Omluva Adresa Blahopřání</p>	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat • Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v jednoduchém čteném a poslechovém textu • Vyhledá si ve slovníku potřebné výrazy • Porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět vztahujících se k probíraným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, zejména má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) • Vybere konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům 	<p>Výslovnost průběžný nácvik</p> <p>Hlavní gramatická témata perfektum významových sloves préteritum pomocných a způsobových sloves všeobecný podmět man další předložky</p>	<p>OSV Komunikace Kooperace a kompetice</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět</p> <p>MUL Multikulturalita</p> <p>ENV Vztah člověka k prostředí</p>
PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> • Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá 	<ul style="list-style-type: none"> • Ústně reaguje na běžné výzvy ze života žáka a okolí (vše odpovídá probrané slovní zásobě) • Představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět • Sdělí takové informace o členech své rodiny a kamarádech • Popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně 	<p>Tematické okruhy Základní témata jako např. volný čas, život ve městě, cestování a dovolená apod.</p> <p>Slovní zásoba Žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů Práce se slovníky</p>	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<p>setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odpoví na jednoduché otázky a sám jednoduché otázky v rámci každodenních témat klade 		
<ul style="list-style-type: none"> • Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> • Sestaví krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí či nesouhlasí) za použití základních zdvořilostních obrátů (oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) • Odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává 	<p>Krátký neformální dopis Pozvání Omluva Reálie Základní informace o německy mluvících zemích</p>	

5.4 Francouzský jazyk (osmileté a šestileté studium)

5.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Francouzský jazyk se vyučuje jako další cizí jazyk. Výuka vychází ze současných standardů pro základní vzdělání a směřuje k úrovni A1/popř. A2 (podle SERR). Během studia by měl žák získat základní návyky při studiu tohoto cizího jazyka a pečlivě dodržovat pravidla fonetická, pravopisná a gramatická, postupně si osvojovat základní slovní zásobu a schopnost komunikovat ústně i písemně podle požadavků evropského referenčního rámce, přičemž by získával souvislosti i s jinými předměty, aby poznával život a kulturní tradice této jazykové oblasti (viz dále).

Výuka probíhá podle současných, mezinárodně osvědčených a v ČR praxí ověřených učebnic, kde se lineárně řadí jednotlivé gramatické jevy, tematické okruhy a komunikační situace, zároveň se ale jednotlivé dovednosti cyklicky opakují se zvyšováním náročnosti. Součástí každého dílu učebnice je pracovní sešit a metodická příručka, přičemž je možné využít i elektronickou verzi učebnice a aplikaci pro mobilní telefony.

Kromě konkrétní řady učebnic budou používány i další doplňkové materiály.

Pro žáky bude jednou za dva roky pořádán školou zájezd do Francie. Počítá se střídavě s návštěvou Paříže a jiného francouzského regionu, aby každý žák měl možnost během studia se alespoň jednou takovéto cesty účastnit.

Podobnou funkci bude mít i exkurze do Plzně na tradiční dny Francie v podzimních měsících.

Každý rok bude pro žáky pořádán zájezd do divadla na představení ve francouzském jazyce, vhodný již po 2 letech studia.

V rámci předmětu Francouzský jazyk budou realizována tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova

Nepovinný předmět

Francouzský jazyk – nepovinný může být otevřen podle zájmu žáků nižšího i vyššího gymnázia. Je to vhodné řešení pro ty, kteří se již na nižším gymnáziu chtějí naučit základ třetího cizího jazyka.

V rámci vyučovacího předmětu Francouzský jazyk – nepovinný budou realizována tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova

Časové vymezení předmětu

Výuka bude probíhat v běžné třídě vybavené audio-video zařízením.

Povinný další cizí jazyk je standardně 3 hodiny týdně pro všechny třídy po celou dobu studia.

Nepovinný vyučovací předmět bude mít 2 hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žáci budou vedeni:

- k pevnému osvojení základů mluvené i psané podoby jazyka umožňující dorozumění v běžných situacích každodenního života
- k orientaci v jednoduchém textu
- k vytvoření správných studijních a komunikačních návyků
- k vytvoření správné vazby mezi zvukovou a grafickou podobou jazyka,

- k napodobování a vytváření základních útvarů psaného a mluveného projevu

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- vyhledávají informace a třídí je
- konstatují jazykový problém a hledají poučení ve slovníku a gramatické části učebnic
- navrhnou různá řešení jedné situace
- naslouchají ostatním a kriticky myslí

Kompetence komunikativní

Žáci:

- učí se pozorně vnímat sdělení
- formulují otázky a odpovědi s ohledem na postavení v situaci
- komunikují na dané téma na požadované úrovni
- osvojují si fonetické, lexikální jednotky a gramatické, syntaktické jevy nutné k dorozumění
- obměňují a kreativně vytvářejí další možnosti

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- uvědomují si význam jazyka pro osobní rozvoj a svoji profesionální budoucnost
- učí se chápat uvažování v jiném jazyce
- mohou využít svých znalostí k navázání a udržování písemné komunikace se studenty z Francie
- spolupracují ve dvojicích a ve skupině
- v případě potřeby požádají o pomoc, nebo ji poskytnou

Kompetence občanská

Žáci:

- se snaží respektovat názory ostatních
- zodpovědně plní svoje povinnosti
- slušně a zdvořile hájí svůj názor

Kompetence pracovní

Žáci:

- plní v termínu zadané úkoly
- snaží se zbavit chyb a zlepšovat své výkony
- využívají své znalosti z jiných předmětů

Kompetence digitální

- napsat jednoduchý francouzský text v elektronické podobě i s jeho specifickými zvláštnostmi
- snažit se digitálně zpracovat informace a vytvářet digitální obsah ve francouzštině (např. vlastní video o sobě, svých zájmech, rodině, městě atd.)
- pracovat s vybranými internetovými aplikacemi, určenými pro studium francouzského jazyka, např. využívání online slovníků, výukových videí, kvízů (kahoot, wordwall) atd.
- vyhledávat informace ve francouzštině a snažit se posoudit důvěryhodnost informačního zdroje

5.4.2 Pravidla pro hodnocení žáků

Kritéria hodnocení vycházejí z platného klasifikačního řádu školy

5.4.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: *tercie*

Vyučovací předmět: *francouzský jazyk*

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášena pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má i dispozici vizuální podporu • Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkající se každodenních témat 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Získává základní návyky při studiu jazyků • Rozlišuje zvukovou a pravopisnou podobu hlásek • Správně vyslovuje a čte • Napíše diktát v rozsahu probírané látky • Hláskuje a zapíše hláskované jméno • Rozumí jednoduché otázce • Odpoví na jednoduchou otázku • Položí jednoduchou otázku • Zaznamená diktované číselné údaje 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>Slovní zásoba žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem</p> <p>Tematické okruhy domov, rodina, škola, volný čas, povolání, dopravní prostředky, kalendářní rok, (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) Reálie zemí příslušných jazykových oblastí</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznání Komunikace Kooperace a kompetice Sebepoznání a sebepečení, seberegulace a sebeorganizace Kreativita Poznávání lidí</p> <p>ENV Vztah člověka k prostředí</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané</p> <p>MUL Multikulturalita</p>
MLUVENÍ			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se zapojí do jednoduchých rozhovorů • Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komunikuje v rozsahu slovní zásoby a probraných gramatických struktur dané učebnice • Napodobí požadovaný písemný útvar a vytvoří vlastní text 	<p>Tematické okruhy: domov, rodina, škola, volný čas, zájmová činnost, tradice a svátky důležité zeměpisné údaje</p>	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
školy volného času a podobné otázky pokládá			
PSANÍ			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat • Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naváže kontakt s konkrétní osobou • Naučí se z paměti a obměňuje vzorový dialog • Aktivně užívá osvojené konverzační obraty • K popisu používá klávesnici s francouzskými znaky 	<p>Gramatické jevy – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p> <p>(člen určitý, neurčitý, vynechávání členu, pádové podoby členů, množ. číslo podst. jmen, žen. rod a mn. č. příd. jmen, shoda, osob. zájmena samost. a nesam., zájmeno on, ukaz.. a přivl. zájm. nesam, zájm. tázací a vztažná, základní číslovky 1- 1 000, slovesa typu parler a finir, pomocná slovesa être, avoir, aller, nepravidelná slovesa, prézens, rozk. způsob., blíz. budoucnost, příslovce, předložky, pořádek slov, tři typy otázky, zápor, vazba il y a, spojky et, mais, parce que, que, si)</p>	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Čte číselné údaje – ceny, hodiny, tel. čísla • Orientuje se v jednoduchém čteném i slyšeném textu a vyhledá v něm potřebné informace 	<p>Základní komunikační situace každodenního života</p> <p>(základy společenských norem v ústním a písemném projevu, pozdrav, představování, pozvat, přijmout, odmítnout pozvání, telefonovat, domluvit schůzku, rozumět časovým údajům, poskytnout údaje o</p>	<p>ENV Vztah člověka k prostředí</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci 		<p>čase(hodiny) zdvořile požádat o informaci, poskytnout informaci, nechat vzkaz, vyjádřit souhlas, nesouhlas, omluvit se</p> <p>Reálie Symboly Francie a ČR Hlavní zeměpisné údaje Paříž Zkušenosti z cest Zvyky, svátky</p> <p>Typic. rysy život. stylu</p>	OSV

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášena pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Správně frázuje a dodržuje • povinné vázání • Pečlivě dodržuje fonetické protiklady • Rozumí popisu člověka, města, cesty někam • Rozumí dennímu programu program, plánům do budoucna • Porozumí jednoduchému příběhu • Uvede možnosti, podmínky určité činnosti • Reprodukuje vyslechnutý příběh • Využívá digitální informace a weby 	<p>Gramatické jevy – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p> <p>Dělivý člen, přechylování jmen, stupňování příd. jmen a příslovčí, zájmenné předměty a jejich pořadí, en, y, číslovky řadové, zlomky, passé composé a pravopisná shoda s etre a avoir jednoduchý bud. čas, subjonctif přítomný, odvozování příslovčí z příd. jmen, předložky a příslovce s časovým významem, spojky parce que, pour</p> <p>Reálie</p> <p>Frankofonní země Stavby a umělecké památky Zeměpisné zajímavosti Příroda ve Francii Životní styl Doprava ve městě Třídění odpadu</p>	<p>OSV</p> <p>Komunikace Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Poznávání lidí</p> <p>DEM</p> <p>Principy demokracie formy vlády a způsoby rozhodování</p> <p>MUL</p> <p>Multikulturalita</p> <p>SOU</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p> <p>ENV</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
MLUVENÍ			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se zapojí do jednoduchých rozhovorů • Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakterizuje lidi, porovná jejich zevnějšek a chování • Zeptá se na cestu, dá radu, příkaz, zeptá se na příčinu, účel nějaké situace, vysvětlí příčinu a účel • Poskytne požadované informace • Sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích • Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace 	<p>Tematické okruhy Jídlo, stravování, denní režim lidské tělo, zdraví, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, zvířata, příroda, počasí</p> <p>Komunikační situace Předat a přijmout dárek Zeptat se na cestu, vysvětlit cestu, dát instrukce a doporučení Žádat o radu, pomoc Nabídnout pomoc Popsat místo, město, památky Popsat osobu a charakterizovat ji Příbuzenské vztahy Popsat svůj den Vyjádřit názor, postoj, pocity, jistotu, nejistotu, nadšení, zklamání, nutnost Vyprávět příběh, sdělit informaci o počasí, bydlení, zařízení bytu, o prázdninách a plánech do budoucna</p>	
PSANÍ			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat • Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Napíše jednoduchou zprávu, žádost, osobní dopis • Komunikuje v rozsahu probraných lexikálních a gramatických jevů • Vyplní základní údaje do formulářů • Napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět 	<p>Gramatické jevy – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> Využívá multimediálních zdrojů k poznávání pomocí nových digitálních technologií (prezentace, krátká videa) 		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku Zeptá se na cestu, dá radu, příkaz, zeptá se na příčinu, účel nějaké situace, vysvětlí příčinu a účel Využívá digitální informace a weby 	<p>Dělivý člen, přechylování jmen, stupňování příd. jmen a příslovcí, zájmenné předměty a jejich pořadí, en, y, číslovky řadové, zlomky, passé composé a pravopisná shoda s etre a avoir jednoduchý bud. čas, subjonctif přítomný,</p>	

5.5 Ruský jazyk (osmileté a šestileté studium)

5.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Ruský jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávací oboru Další cizí jazyk, který patří do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, a souvisejících průřezových tematických okruhů Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Jde o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výuka se orientuje na rozvíjení komunikativní kompetence žáků, a to zejména v poslechu s porozuměním a v hovoru ve spojení s dovednostmi čtení a psaní. Vzhledem ke specifčnosti počáteční fáze výuky se klade velký důraz na zvukovou a grafickou stránku jazyka.

Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky má být v případě výuky cizího jazyka dosaženo po dvou letech úrovně typu A1/A2: „Rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho/jí bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Umí jednoduchým způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho/její nejnaléhavějších potřeb.“

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Ruský jazyk je určen žákům tercie a kvarty víceletého gymnázia, a to vždy s tříhodinovou týdenní dotací. Výuka ruštiny probíhá ve třídě vybavené audiovizuální technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu Ruský jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí výchovné a vzdělávací postupy, které žákům umožní:

Kompetence k učení

- pochopit důležitost schopnosti komunikovat v dalším cizím jazyce pro budoucí studium i praktický život
- využívat komunikační příležitosti pro používání ruského jazyka
- samostatně pracovat s dvojjazyčnými a výkladovými slovníky
- osvojit si správné učební návyky

Kompetence k řešení problémů

- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- porovnávat stavbu ruského a českého jazyka, vyhledávat shody a odlišnosti
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v ruštině
- rozumět promluvě a přiměřenému textu v ruštině,
- umět zformulovat jednoduché myšlenky rusky
- nebát se používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk
- využívat dovednosti osvojené v ruském jazyce k navázání kontaktu s rusky mluvící osobou
- podporovat komunikativní dovednosti žáků prostřednictvím různých digitálních technologií
- vést žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu

- uvědomovat si společné rysy lidí z různého jazykového prostředí
- spolupracovat v rusky hovořící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v rusky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi
- vcítit se do problémů minorit ve světě i u nás
- srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se rusky mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- správně používat studijní materiály a jazykové příručky pro samostatné studium
- vést žáka k odpovědnosti za jeho pracovní výkony (domácí úkoly, projekty)

Kompetence digitální

- klást důraz na osvojení ruského jazyka při současném využívání digitálních technologií
- učit žáky vyhledávat informace v ruském jazyce a tyto informace vyhodnocovat a dále zpracovávat
- motivovat žáky k dalšímu digitálnímu zpracování, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací, k respektu autorských práv a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- navozovat situace pro vytváření materiálů v digitální podobě
- vést žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium ruského jazyka, např. k využívání online slovníků
- umět napsat jednoduché texty v elektronické podobě za použití ruské fonetické klávesnice

5.5.2 Pravidla pro hodnocení žáků

Kritéria hodnocení vycházejí z platného klasifikačního řádu školy

5.5.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: *tercie*

Vyučovací předmět: *ruský jazyk*

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům 	<p>PŘEDAZBUKOVÉ OBDOBÍ</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osvojí si fonetické jevy cestou globální nápodoby i na konkrétních cvičeních (např. na redukci samohlásek, na přízvuk, měkké a tvrdé souhlásky, intonační konstrukce) • Na základě poslechu si osvojuje ruskou intonaci, správnou výslovnost • Rozvíjí ústní projev na základě imitativního osvojování ruské výslovnosti, slovní zásoby a jednoduchých morfologických a syntaktických struktur 	<p>Pokyny a instrukce</p> <p>Dialogy našich mluvčích, zpočátku pomalejší, později v běžné rychlosti promluvy</p> <p>Fonetické rozcvičky (říkanky, písničky)</p>	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání – označení předmětů v bezprostředním okolí</p> <p>Poznávání lidí naslouchání spolužákům, schopnost reprodukce</p> <p>Komunikace – dialogy, monology</p> <p>Mezilidské vztahy – škola, rodina</p> <p>Sebepoznání a sebepojetí – jednoduchá charakteristika sebe sama</p> <p>SOU</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MUL</p> <p>Kulturní diference</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci • Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat 	<p>AZBUKOVÉ OBDOBÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seznámí se s tiskací a psací azbukou • Nacvičuje čtení • Písmena nejprve čte, potom píše • Postupně rozšiřuje slovní zásobu • Řeší jednoduché situace související se seznamováním • Písemně sestaví jednoduché sdělení (pozdrav, blahopřání) v elektronické podobě za použití ruské fonetické klávesnice • Nacvičuje scénky, pásma (říkanky, písně, přísloví, rčení, rozpočítadla) 	<p>Technika čtení</p> <p>Otázky a odpovědi</p> <p>Písemná podoba různých forem sdělení</p> <p>(pozdrav, blahopřání)</p> <p>Tematické okruhy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Já a moje rodina • Já a moje třída, • Volný čas, záliby, • Povolání • kalendářní rok (roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) 	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá 		<ul style="list-style-type: none"> • Narozeniny, blahopřání, dárky 	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché audioorálně připravené texty • Udrží pozornost pro porozumění obsahu sdělení • Stručně sdělí obsah přiměřené obtížného textu • Písemně obměňuje krátké texty • Vyhledá základní poznatky o zemích dané jazykové oblasti • Ústně i písemně vyjádří svůj názor, zážitky, dojmy a přání • Sestaví krátkou zprávu či sdělení na zadané nebo zvolené téma 	<p>Dialogy našich i rodilých mluvčích (s postupně přiměřeně rostoucí náročností jazykových projevů)</p> <p>Čtení tiché i hlasité</p> <p>Práce s online slovníkem</p> <p>Vedení telefonického rozhovoru</p> <p>Sestavení textu jednoduchého dopisu a odpověď na něj</p> <p>Nejdůležitější zeměpisné údaje</p> <p>Práce s autentickými materiály z ruskojazyčného prostředí – časopisy, knížky, obrazové materiály, prospekty, práce s internetem, video, digitální zdroje</p> <p>Popis osoby, předmětu, místa, situace, děje, činnosti</p> <p>Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>	<p>OSV Komunikace Poznávání lidí – naslouchání spolužákům, schopnost reprodukce</p> <p>SOU Jsme Evropané Evropa a svět – naši sousedé v Evropě, lidová slovesnost Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa</p> <p>MUL Multikulturalita (beseda) Lidské vztahy – vztahy mezi kulturami</p> <p>ENV Vztah člověka k prostředí</p> <p>MED Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Tvorba mediálního sdělení</p>
INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> • Zapojí se do jednoduchých rozhovorů 	<ul style="list-style-type: none"> • Řeší jednoduché situace související se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru (i telefonického) a se získáváním a poskytováním základních místních, časových i jiných informací 	<p>Tematické okruhy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Město, • Dopravní prostředky • Sport • Vzhled člověka • Oblékání, nákupy • Svátky, tradice, zvyky, 	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • K procvičení a prohloubení učiva využívá kvízů a cvičení v digitální podobě 	<ul style="list-style-type: none"> • Jídlo, zdraví • Příroda, počasí, zvířata • Ruské reálie • Osobní dopis, životopis. 	

5.6 Španělský jazyk (osmileté a šestileté studium)

5.6.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Španělský jazyk vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Během dvouletého studia na nižším gymnáziu se předpokládá, že žák bude získávat základní návyky při studiu tohoto cizího jazyka a pečlivě dodržovat pravidla fonetická, pravopisná a gramatická. Postupně bude získávat základní slovní zásobu a schopnost komunikovat ústně i písemně podle požadavků Společného evropského referenčního rámce A1. Pro výuku jsou používány materiály a učebnice schválené MŠMT. Na škole vyučujeme castellano, tedy obecně spisovnou formu španělštiny.

Žák by dále měl získávat souvislosti i s jinými předměty, poznávat život a kulturní tradice hispánské jazykové oblasti. Hodiny jsou doplněny ukázkami filmů ve španělštině a jsou pořádány besedy s rodilými mluvčími.

V rámci předmětu Španělský jazyk budou realizována tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova

Časové vymezení předmětu

Celková dotace předmětu je 6 hodin. Výuka bude probíhat 3 hodiny týdně, v tercii a kvartě, v dělené třídě vybavené audio-video zařízením.

Na toto pak dále bude navazovat čtyřleté studium (kvinta, sexta, septima, oktáva) při třech hodinách týdně.

Základním studijním materiálem budou učebnice schválené MŠMT a mezinárodní učebnice doporučené pro výuku španělského jazyka. Jako doplňující materiál budou využívány periodika, časopisy, literatura, pracovní listy, zvukové nahrávky, autentické materiály. Nedílnou součástí je pak práce s internetem a volně dostupnými online materiály.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- plně pochopit schopnost a možnosti komunikovat tímto jazykem
- osvojit základy mluvené i psané podoby jazyka
- dorozumění se v běžných situacích každodenního života
- orientovat se v jednoduchém textu
- vytvářet správné studijní návyky
- dávat pokyny a organizovat hodinu většinou v cizím jazyce
- vést žáky, aby opravovali vlastní chyby

Kompetence k řešení problémů

- vyhledávat a třídit informace
- vyhledat ve slovníku
- navrhnout různá řešení jedné situace
- tvořit otázky pro získání informací, umět také na dané otázky odpovědět

Kompetence komunikativní

- komunikovat na dané téma na požadované úrovni
- osvojovat si fonetické, lexikální, gramatické a syntaktické jevy nutné k dorozumění
- aktivní vyhledávání potřebných slov a schopnost jejich využití pro různé situace
- formulovat otázky a odpovědi

Kompetence sociální a personální

- uvědomovat si význam jazyka pro osobní rozvoj a svoji profesionální budoucnost
- učit se chápat uvažování v jiném jazyce, nebát se jej použít
- spolupracovat ve skupině
- v případě potřeby požádat o pomoc, nebo ji poskytnout

Kompetence občanské

- snažit se respektovat názory ostatních, asertivně komunikovat – slušně a zdvořile hájit svůj názor, názor své skupiny
- dodržovat daná pravidla, obstát při názorové konfrontaci
- uvědomovat si kulturní hodnoty vlastní země v souvislosti s kulturou hispánských zemí

Kompetence pracovní

- snažit se zbavit chyb a zlepšovat své výkony, plnit zadané úkoly v termínu
- využívat své znalosti z jiných předmětů, zejména pak geografie historie
- pracovat s fantazií a kreativitou, využívat internetu jako prostředku „rychlého cestování světem

Kompetence digitální

- vést žáky k vyhledávání a dalšímu digitálnímu zpracovávání získaných informací ve španělském jazyce a snaze posoudit důvěryhodnost informačního zdroje
- vést žáky k vytváření digitálního obsahu ve španělském jazyce (prezentace, krátké video)
- učit používání vybraných internetových aplikací které jsou určeny pro studium španělského jazyka a reálií španělsky mluvících zemích, a k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vhodně používat španělskou klávesnici a používat klávesové zkratky pro specifické španělské symboly (ñ, ¿, ¡ ...)

5.6.2 Pravidla pro hodnocení žáků

Kritéria hodnocení vycházejí z platného klasifikačního řádu školy

5.6.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: *tercie*

Vyučovací předmět: *španělský jazyk*

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu • Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkající se každodenních témat 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Správně intonuje a dodržuje přízvuk • Zvládá tempo řeči • Dokáže převyprávět text, dokáže pracovat s poslechem • Charakterizuje postavy, jejich profese i lidské vlastnosti • Dokáže popsat prostředí, v němž žije 	<p>Gramatické jevy:</p> <p>Rod mužský/ženský člen určitý, neurčitý, Pádové podoby členů s předl.de, a Množ. číslo podst./příd. jmen Osobní zájmena samost. a nesamostatná Ukaz. a přivl. zájmena Záj. tázací a vztažná Reflexivní zájmena Základní číslovky Přítomný čas sloves pravidelných a nepravidelných Slovesa být – nacházet se – existovat (HAY-ESTAR-SER) Zvrat. slovesa Imperativ kladný Příslovce Předložky a pády</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznání Komunikace Kreativita Poznávání lidí</p> <p>ENV Vztah člověka k prostředí</p> <p>SOU Evropa a svět Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané</p> <p>MUL Multikulturalita</p>
PSANÍ			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komunikuje v rozsahu slovní zásoby a probraných gramatických struktur • Popíše člověka, město, cestu někam • Napíše, sdělí svůj denní program 	<p>Písemně: jednoduchá sdělení, adresa, blahopřání, pozdrav, omluva, žádost, projekt na dané téma v přiměřeném rozsahu</p> <p>Tematické okruhy: domov, rodina, město, povolání, jídlo, volný čas, zájmová činnost, tradice a svátky Latinská Amerika</p>	<p>MUL Multikulturalita</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • K písemnému popisu využívá španělskou klávesnici 	Realie: España Madrid Další města	
MLUVENÍ			
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Se zapojí do jednoduchých rozhovorů • Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy volného času a podobné otázky pokládá 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Naváže kontakt • Imituje vzorový dialog • Napodobí požadovaný písemný útvar a vytvoří vlastní text, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • Využívá multimediálních zdrojů k poznávání pomocí nových digitálních technologií (prezentace, krátká videa) 	Základní komunikační situace každodenního života: základy společenských norem – pozdrav, představování, vyjádřit souhlas, nesouhlas, omluvit se	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Správně intonuje a dodržuje přízvuk • Zvládá tempo řeči • Dokáže přečíst text • Charakterizuje postavy, jejich profese • Dokáže popsat prostředí, v němž žije • Učí se používat abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník 	Gramatické jevy: Rod mužský/ženský člen určitý, neurčitý, Pádové podoby členů s předl.de, a Množ. číslo podst./příd. jmen Osobní zájmena samost. a nesamostatná Ukaz. a přivl. zájmena Zájm. tázací a vztažná Reflexivní zájmena Základní číslovky Přítomný čas sloves pravidelných a nepravidelných Slovesa HAY-ESTAR-SER Zvrat. slovesa	OSV Rozvoj schopností poznání Komunikace Kreativita Poznávání lidí ENV Vztah člověka k prostředí SOU Evropa a svět Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané MUL Multikulturalita

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
		Příslovce Předložky a pády	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
Žák: <ul style="list-style-type: none"> Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášena pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkající se každodenních témat 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> Správně frázuje, intonuje a dodržuje přízvuk Váže slova a věty Napíše, sdělí svůj denní program, plány do budoucna Vypráví jednoduchý příběh Uvede možnosti, podmínky určité činnosti Reprodukuje vyslechnutý příběh 	Gramatické jevy: Stupňování příd. jmen a příslovcí Samostat.záj. přivlastnovací, ukazovací, tázací Jednoduchý bud. čas Vazba muset, mít povinnost (<i>TENER QUE+inf.</i>) Minulý čas – prostý, složený, souminulý Existenciální výrazy Nepravidelná slovesa	OSV Komunikace Kreativita Poznávání lidí DEM Způsoby státního zřízení MUL Multikulturalita SOU Evropa a svět nás zajímá ENV Vztah člověka k prostředí
PSANÍ			
Žák: <ul style="list-style-type: none"> Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> Charakterizuje lidi, porovná jejich zevnějšek a chování Napíše jednoduchou zprávu, žádost, osobní neformální dopis (mail) 	Komunikační situace Oslava Žádat o radu, pomoc, vyhledat pomoc u lékaře Vyjádřit názor, postoj, pocity, jistotu, nejistotu nadšení, zklamání	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
Žák: <ul style="list-style-type: none"> Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> Správně frázuje, intonuje a dodržuje přízvuk Váže slova a věty Sdělí svůj denní program, plány do budoucna Vypráví jednoduchý příběh 	Gramatické jevy: Stupňování příd. jmen a příslovcí Samostat.záj. přivlastnovací ukazovací, tázací Jednoduchý bud. čas Vazba TENER QUE+inf.	OSV Komunikace Kreativita Poznávání lidí DEM Způsoby státního zřízení

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede možnosti, podmínky určité činnosti • Reprodukuje vyslechnutý příběh 	<p>Minulý čas prostý Existenciální výrazy Nepravdivá slovesa</p>	<p>MUL Multikulturalita SOU Evropa a svět nás zajímá ENV Vztah člověka k prostředí</p>
MLUVENÍ			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se zapojí do jednoduchých rozhovorů • Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy volného času a podobné otázky pokládá 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakterizuje lidi, porovná jejich zevnějšek a chování • Napíše jednoduchou zprávu, žádost, osobní neformální dopis (mail) • Zapojí se do komunikace o své rodině, městě, zemi, kamarádech • Komunikuje v běžných každodenních situacích • Využívá multimediálních zdrojů k poznávání pomocí nových digitálních technologií (prezentace, krátká videa) 	<p>Komunikační situace Oslava Žádat o radu, pomoc, vyhledat pomoc u lékaře Vyjádřit názor, postoj, pocity, jistotu, nejistotu, nadšení, zklamání</p> <p>Reálie Hudba, počasí, oslava, výtvarné umění... ve Španělsku a v zemích LA</p>	

5.7 Matematika (osmileté a šestileté studium)

5.7.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika pro nižší stupeň víceletého gymnázia vychází z oboru Matematika a její aplikace RVP pro základní vzdělávání. V matematice budeme realizovat Osobnostní a sociální výchovu, která prolíná všemi předměty na nižším stupni gymnázia.

Časové vymezení předmětu

Předmět matematika je vyučován od primy do kvarty s týdenní hodinovou dotací stanovenou v učebním plánu ŠVP Gymnázia v Klatovech (tzn. postupně dle ročníků s dotací 5 + 4 + 4 + 4).

Jedna hodina v týdnu je věnována převážně procvičování učiva a třída při ní může být dělena na dvě skupiny, aby byl zajištěn individuální přístup k žákům.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kromě tradičních metod výuky matematiky použijeme k výuce vhodných témat a k procvičování učiva učebnu s počítačovou technikou. Výuka matematiky je doplňována už tradičně účastí žáků primy až kvarty v Matematické olympiádě, odkud nejlepší postupují do okresního či krajského kola. Dále se většina žáků nižšího gymnázia účastní mezinárodní soutěže Matematický klokan v příslušné kategorii.

Základní formou práce v předmětu je problémové vyučování, dále výklad a aplikační činnost žáků. Žáci jsou formou motivačních úloh vedeni k objevování nových vztahů, k jejich zobecnění a zdůvodnění s důrazem na přesnou formulaci a argumentaci.

Matematickým vzděláním v průběhu nižšího stupně gymnaziálního vzdělání významně přispíváme k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Matematika totiž názorně demonstruje přechod od konkrétního k abstraktnímu, vyžaduje tvůrčí přístup a různorodé metody práce, podporuje samostatnost i nutnost spolupráce při řešení problémů, při hledání řešení je nutné vyjádřit své myšlenky a obhájit je; přitom sledovat i jiný myšlenkový postup, který vede ke stejnému cíli. Získané matematické poznatky a dovednosti žáci uplatní nejen v praxi, ale i v ostatních předmětech (např. fyzika, chemie, zeměpis, informatika, výtvarná výchova). Chceme, aby v souladu s profilem absolventa školy dosáhl každý v matematické gramotnosti takové úrovně, aby splnil požadavky přechodu na vyšší stupeň víceletého gymnázia nebo přijímacího řízení na jinou střední školu. Výstupy z RVP ZV uvedené ve vzdělávacím obsahu vyučovacího předmětu jsou zapisovány pomocí kódu v RVP ZV.

Předmět matematika se významným způsobem podílí na rozvoji osobnostní a sociální výchovy žáků.

Ve výuce matematiky jsou realizovány tematické okruhy OSV.

Kompetence k učení

- umožnit žákovi vyzkoušet různé metody a formy činnosti: žák procvičuje použití nabytých poznatků při řešení úloh, studuje jednoduché matematické texty během výkladu nového učiva nebo při nastudování řešených příkladů, získává soubory dat k dalšímu zpracování,
- při práci s učebnicí vyžadovat správné porozumění textu, stručné a srozumitelné vyjádření zadaného problému, formulaci předpokladů a tvrzení, matematizaci úlohy
- řešit úlohu z více hledisek, zadáváním vhodných slovních úloh a příkladů z běžného života aplikovat matematické poznatky a dovednosti v praxi
- zařazovat práci v týmu, žák se naučí spolupracovat a komunikovat
- hodnotit průběžně výsledky práce žáka a tím vyvolávat sebereflexi žáka: žák sám hodnotí svou práci a její výsledky, ujasní si obtíže i rezervy své přípravy
- vyžadovat slovní komentář při objasnění postupu řešení úloh, žák se naučí srozumitelně formulovat své postupy

Kompetence k řešení problémů

- přecházet důsledně od jednoduššího problému ke složitějšímu (princip postupnosti)

- zařazovat problémové úlohy
- podporovat logické, empirické i heuristické postupy při řešení
- vysvětlovat na příkladech induktivní, deduktivní přístup při řešení problému
- rozebírat příčiny vzniku logické chyby v postupu řešení
- nechat žáky najít a opravit chybný krok v jiném způsobu řešení

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke spisovnému a věcně správnému vyjadřování
- trvat na používání odborné terminologie
- podporovat komunikaci žáků při řešení problému v rámci skupiny: žáci se snaží pochopit úlohu, rozdělí si úkoly, hledají a navrhují způsoby řešení a zdůvodňují je v rámci skupiny, skupina předvádí a obhajuje řešení před třídou, formuluje a vyvrací neoprávněné námitky
- vyžadovat komentář při řešení úlohy
- ukazovat postup při řešení slovní úlohy: společné čtení, pochopení zadání, matematizace, matematické řešení, posouzení reálnosti výsledku, odpověď
- používat různé formy a metody práce k udržení pozornosti a aktivity
- využívat moderní způsoby komunikace (multimédia)
- motivovat žáky k využívání multimédií pro studijní účely: výukové programy, studijní materiály, získávání a zpracování informací atd.

Kompetence sociální a personální

- vést s žákem při prověřování znalostí dialog, během kterého je žák schopen reflexe, odhaduje výsledky vlastního jednání a chování
- podporovat práci v týmu, žák uplatňuje své individuální schopnosti, vědomosti a dovednosti, učí se i toleranci k jiným názorům, kriticky vyhodnocuje perspektivnost navrženého postupu a spolupracuje s ostatními při řešení úkolu

Kompetence občanské

- motivovat svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění uložených úkolů
- vést žáky ke kritickému přijímání tvrzení a informací
- umožnit žákovi posoudit efektivitu využití času a volbu metod domácí přípravy

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování vymezených pravidel
- kontrolovat plnění závazků a povinností
- střídáním činností adaptovat žáky na změněné nebo nové pracovní podmínky
- vést žáky k vhodnému a efektivnímu používání pomůcek, kalkulaček a ICT

Kompetence digitální

- učit žáka vnímat digitální technologie jako pracovní nástroj či pomůcku, která jim usnadní řešení algoritmických úloh a pomůže s rutinními výpočty
- vést žáka k ověřování správnosti výpočtů pomocí aktivního využívání vhodných aplikací a k případné následné práci s chybou
- umožnit žákům, aby si vyzkoušeli různé matematické aplikace, které jim pomohou pochopit matematické postupy nebo díky kterým si procvičí základní matematické operace
- využívat online matematické nástroje, aplikace a programy pro modelování geometrických úloh v rovině a prostoru, pro výpočty a zkoumání vlastností funkcí
- učit žáka vyhledávat, vyhodnocovat a zpracovávat informace ze souboru dat, jejichž zdrojem nejsou jen učebnice a papírové knihy, ale také internet
- zkoušet se žáky práci s velkými soubory dat, jejichž zpracování by bylo bez pomoci technologií náročné a neefektivní

5.7.2 Pravidla pro hodnocení žáků

Kritéria hodnocení vycházejí z platného klasifikačního řádu školy

5.7.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: prima

Vyučovací předmět: matematika

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
Žák: M-9-1-03	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje a určí množinu výčtem prvků, charakteristickou vlastností a množinovými operacemi • Rozlišuje a zdůvodňuje vztah inkluze a rovnosti množin • Určuje sjednocení a průnik množin • Rozlišuje prvočíslo a číslo složené • Využívá znaky dělitelnosti • Nalézá charakteristické vlastnosti číselných řad • Rozkládá složené číslo na součin prvočísel • Najde největšího společného dělitele a nejmenší společný násobek čísel • Řeší slovní úlohy využívající dělitelnost 	<p>Přirozená čísla (opakování)</p> <p>Základní množinové pojmy</p> <p>Dělitelnost přirozených čísel (Násobek, dělitel, znaky dělitelnosti prvočíslo a číslo složené, rozklad na prvočinitele.)</p> <p>Nejmenší společný násobek, největší spol. dělitel. (prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, ...)</p> <p>Slovní úlohy</p>	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Zobrazí celé číslo na číselné ose • Uspořádá čísla podle velikosti • Objasní pojem záporné číslo • Objasní pojem opačné číslo • Pomocí číselné osy určuje absolutní hodnotu čísla jako vzdálenost čísla od nuly 	<p>Celá čísla</p> <p>Zavedení záporných celých čísel, číselná osa, absolutní hodnota čísla. Záporné desetinné číslo. Základní početní výkony s celými čísly.</p>	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
M-9-1-01 M-9-1-02 M-9-1-09	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá čtení, psaní a zobrazení desetinných čísel • Dovede zaokrouhlovat čísla na požadovaný řád • V jednoduchých případech efektivně počítá z paměti • Převádí fyzikální jednotky • Dělí, násobí, sčítá a odčítá deset. čísla • Seřadí desetinná čísla dle velikosti 	<p>Desetinná čísla</p> <p>Pamětné sčítání a odčítání desetinných čísel, zaokrouhlování des. čísel. na počet platných číslic nebo na řád</p> <p>Násobení a dělení desetinných čísel 10,100,1000</p> <p>Násobení desetinných čísel.</p> <p>Dělení desetinných čísel.</p> <p>Řešení rovnic a nerovnic s desetinnými čísly.</p>	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
		Základní početní výkony s des. čísly na kalkulačce. Slovní úlohy s des. čísly. Aritmetický průměr.	
M-9-1-01 M-9-1-09	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede zlomek do základního tvaru • Uspořádá zlomky podle velikosti • Zobrazí zlomek na číselné ose • Určí převrácené a opačné číslo • Upravuje složené zlomky • Rozlišuje pojmy číslo opačné, převrácené a záporné 	Racionální čísla Zlomek, rovnost zlomků, rozšiřování a krácení zlomků. Desetinný zlomek. Sčítání a odčítání zlomků. Smíšené číslo. Násobení rac. čísel. Dělení rac. čísel, složený zlomek Slovní úlohy (zápis čísla v desítkové soustavě, smíšené číslo, zlomek, převrácené číslo).	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-01 M-9-3-02 M-9-3-03 M-9-3-04	<ul style="list-style-type: none"> • Graficky sčítá, odčítá úsečky, úhly 	Konstrukční geometrie Rýsování základních obrazců Úhel – základní konstrukce, měření úhlu. Druhy úhlů, úhly trojúhelníka. Operace s úhly Mnohoúhelník a jeho úhly, pravidelný mnohoúhelník. Možné využití geometrického výukového softwaru.	Toto téma je částečně opakováním látky 1. stupně OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M-9-3-09 M-9-3-10 M-9-3-11 M-9-3-12	<ul style="list-style-type: none"> • Sestrojuje a črtá prostorové útvary ve volném rovnoběžném promítání (nadhled, podhled), zobrazuje tělesa při pohledu shora, zepředu, zleva, zprava • Zhotovuje modely jednoduchých těles a vytváří si o nich reálné představy • Odhaduje, měří a počítá velikosti objektů v praktickém životě, • Počítá délky, obsahy, objemy, povrchy • Provádí převody jednotek 	Krychle, kvádr Objem a povrch tělesa, jednotky a jejich převody Zobrazení krychle a kvádrů ve vol. rovnoběžné projekci (Možné využití geometrického výukového softwaru) Objem krychle a kvádrů Slovní úlohy	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
M-9-3-06 M-9-3-07 M-9-3-08	<ul style="list-style-type: none"> • Odhaduje, měří a počítá velikosti objektů v praktickém životě, počítá vzdálenosti, úhly, obvody a obsahy 	<p>Shodnost, shodná zobrazení Osová a středová souměrnost, zobrazení základních útvarů (Možné využití geometrického výukového softwaru)</p> <p>Posunutí, zobrazení základních útvarů</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
Žák: M-9-1-04 M-9-1-05	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Upravuje poměr krácením a rozšiřováním • Početně dělí celek na části v daném poměru • Určuje vztah přímé, anebo nepřímé úměrnosti, řeší jednoduché úlohy na trojčlenku 	Poměr, přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka Poměr, postupný poměr, měřítko Pravoúhlá soustava souřadnic v rovině Přímá a nepřímá úměrnost Trojčlenka a její použití v slovních úlohách	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M-9-1-06	<ul style="list-style-type: none"> • Úlohy řeší logicky např. přechodem přes 1 %, bez použití vzorců • Používá trojčlenku při řešení úloh s procenty 	Procenta Procento, procentový základ, procentová část Výpočet procentové části, základu a procenta Slovní úlohy (včetně úloh na jednoduché úrokování)	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M-9-1-01	<ul style="list-style-type: none"> • V jednoduchých úlohách určuje z paměti hodnotu číselného výrazu s druhou mocninami a odmocninami 	Druhá mocnina a odmocnina Definice a základní vlastnosti Určování mocnin a odmocnin na kalkulačce Reálná čísla	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M-9-1-08	<ul style="list-style-type: none"> • Matematizuje a řeší reálnou situaci s využitím rovnic, hledá efektivní způsoby řešení, odhaduje, ověřuje a interpretuje výsledky • Používá ekvivalentní úpravy rovnic jako úpravu obou stran rovnice 	Lineární rovnice Rovnost, rovnice Ekvivalentní úpravy rovnic Řešení lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav Slovní úlohy Výpočet neznámé ze vzorce	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-05 M-9-1-07	<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje a pojmenovává výrazy s proměnnou 	Výraz a jeho úpravy Číselný výraz	OSV Rozvoj schopností poznávání

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> Upravuje číselné výrazy, odstraňuje závorky, používá přednost početních operací 	<p>Výraz s proměnnou a jeho hodnota</p> <p>Sčítání, odčítání jednoduchých výrazů s proměnnou</p> <p>Násobení a dělení jednočlenem</p> <p>Vytýkání před závorku</p>	<p>Seberegulace, sebeorganizace</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
<p>M-9-3-06</p> <p>M-9-3-07</p>	<ul style="list-style-type: none"> Třídí a popisuje trojúhelníky (výška, těžnice, těžiště, atd) Sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku rozlišuje pojmy těžiště trojúhelníku, střed kružnice opsané a vepsané 	<p>Trojúhelník</p> <p>Trojúhelník a jeho základní prvky</p> <p>Druhy trojúhelníků a jejich vlastnosti</p> <p>Shodnost trojúhelníků (věty a jejich použití)</p> <p>Další prvky trojúhelníka (střední příčka, těžnice, výšky, osy stran a úhlů, kružnice vepsaná a opsaná)</p> <p>Konstrukce trojúhelníka ze základních prvků</p>	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p> <p>Seberegulace, sebeorganizace</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
M-9-3-01	<ul style="list-style-type: none"> Odhaduje, měří a počítá velikosti objektů v praktickém životě, počítá vzdálenosti, obvody a obsahy 	<p>Pythagorova věta</p> <p>Pythagorova věta a její obrácení</p> <p>Použití Pythagorovy věty</p>	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p> <p>Seberegulace, sebeorganizace</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
Žák: M-9-1-01 M-9-1-02	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • V jednoduchých úlohách určuje z paměti hodnotu číselného výrazu s mocninami a odmocninami • Částečně odmocňuje a odhaduje výslednou hodnotu • V jednoduchých případech odstraňuje odmocninu ze jmenovatele • Provádí základní operace s mocninami s přirozeným a celočíselným mocnitelem • Používá dekadický rozvoj zápisu čísla, používá pojem řád první platné číslice, zápis ve tvaru $a \cdot 10^n$ 	Mocniny Druhá mocnina a odmocnina (opakování) Třetí mocnina a odmocnina Mocniny s přirozeným exponentem a počítání s nimi zápis čísel ve tvaru $a \cdot 10^n$ (i pro n záporné)	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M-9-1-07	<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje a pojmenovává výrazy s proměnnou • Efektivně upravuje výrazy (odstraňování závorek, přednost početních operací) • Určuje definiční obor výrazu 	Úprava algebraických výrazů Úpravy dle vzorců $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$, seznámení s vzorci $a^3 \pm b^3$, $(a \pm b)^3$ Úprava výrazů na součin dle předcházejících vzorců a vytýkáním Rozšiřování a krácení lomených výrazů – podmínky existence lom. výrazů Násobení lomeného výrazu celistvým Největší spol. dělitel a nejmenší spol. násobek výrazů Početní operace s lomenými výrazy (násobení, dělení, sčítání, odčítání) Složené zlomky Dělení mnohočlenu mnohočlenem	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M-9-1-08 M-9-1-09	<ul style="list-style-type: none"> • Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav • Rozlišuje pojmy rovnost, rovnice 	Lineární rovnice, soustavy rovnic Řešení lineární rovnice a nerovnice pomocí ekvivalentních úprav – opakování	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • Logicky chápe podstatu ekvivalentních úprav rovnice • Chápe význam zkoušky při řešení rovnice a jejich soustav • Řeší soustavu rovnic metodou sčítací i dosazovací • Vypočítá neznámou ze vzorce 	Rovnice s neznámou ve jmenovateli Řešení soustavy dvou rovnic o dvou neznámých Slovní úlohy Výpočet neznámé ze vzorce	Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M-9-1-09 M-9-4-01	<ul style="list-style-type: none"> • Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí nerovnic • Chápe podstatu ekvivalentních úprav nerovnice • Operuje s intervaly • Ověřuje správnost řešení nerovnice 	Lineární nerovnice Nerovnost a nerovnice Řešení jednoduchých nerovnic ekvivalentními úpravami a znázornění výsledku na číselné ose	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-01 M-9-3-12	<ul style="list-style-type: none"> • Odhaduje, měří a počítá velikosti objektů v praktickém životě, počítá vzdálenosti, úhly, obvody a obsahy • Sestrojuje a črtá rov. útvary • Sestrojuje a črtá prostorové útvary ve volném rovnoběžném promítání • Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu • Provádí převody jednotek 	Rovnoběžníky a hranoly Rovnoběžníky, jejich rozdělení a vlastnosti, lichoběžník Konstrukce rovnoběžníku, lichoběžníku (Možné využití geometrického výukového softwaru) Obsah a obvod rovnoběžníku, trojúhelníku a lichoběžníku Hranol, jeho zobrazení ve volném rovnoběžném promítání, síť hranolu, objem a povrch hranolu	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	<ul style="list-style-type: none"> • Odhaduje, měří a počítá velikosti objektů v praktickém životě, počítá vzdálenosti, úhly, obvody, obsahy a objemy • Zavádí pojem Thaletovy kružnice 	Kruh, kružnice, válec kruh, kružnice, kruhový oblouk, kruhová výseč vzájemné polohy přímky a kružnice a dvou kružnic, délka kružnice a obsah kruhu, délka kruhového oblouku, obsah kruhové výseče Slovní úlohy: povrch a objem válce Slovní úlohy: Thaletova kružnice	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
M-9-1-05 M-9-4-02	<ul style="list-style-type: none"> Seznámí se s pravouhlým promítáním, osvojí si čtení technických výkresů 	<p>Pravouhlé promítání a kótování základy kótování zobrazování a kótování plochých těles, čtení technického výkresu, měřítko. základní pojmy (průmět bodu, přímky a úsečky) zobrazování průmětů základních těles v průčelné poloze</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
Žák: M-9-1-06	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • úlohy řeší logicky např. přechodem přes 1 %, bez použití vzorců • pracuje s pojmy úrok, jistina 	Finanční matematika procenta a složené úrokování, finanční matematika	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
	<ul style="list-style-type: none"> • v rozboru konstrukční úlohy načrtne vyřešenou úlohu se zadanými prvky a hledá a zdůvodňuje způsoby řešení • užívá symbolický jazyk matematiky ke stručnému zápisu rozboru úlohy i postupu konstrukce • diskutuje o počtu řešení, řešitelnosti úlohy 	Planimetrie opakování základních konstrukcí množina bodů s danou vlastností Thaletova kružnice – užití konstrukční úlohy (Možné využití geometrického výukového softwaru)	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M-9-3-05 M-9-3-07 M-9-3-13 M-9-4-01 M-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> • graficky rozdělí, změní úsečku v daném poměru • vyhledá podobné trojúhelníky, zdůvodní podobnost a určí poměr podobnosti • vypočítá obsah, povrch, objem podobných útvarů, těles 	Podobnost opakování – věty o shodnosti podobnost rovin. útvarů podobnost trojúhelníků, věty o podobnosti, užití podobnosti	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-03 M-9-2-04 M-9-2-05	<ul style="list-style-type: none"> • zakreslí bod, přečte souřadnice bodu v pravoúhlé soustavě souřadnic • rozliší pojmy závisle a nezávisle proměnná • sestrojí graf funkce 	Funkce a jejich užití v praxi definice funkce, $D(f)$, $H(f)$, graf přímá úměrnost, monotonie funkce lineární funkce a její graf absolutní hodnota, kvadratická funkce, nepřímá úměrnost graf. řešení lin. rov., soustavy 2 lin. rovnic se 2 nezn., (kvadr. rov.)	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
M-9-2-04 M-9-2-05	<ul style="list-style-type: none"> vyhledá podobné trojúhelníky, zdůvodní podobnost a určí poměr podobnosti pomocí zavedených gon. funkcí řeší pravoúhlý trojúhelník pomocí zavedených gon. funkcí řeší aplikační úlohy z praxe 	Goniometrické funkce definice gon. funkcí sin, cos, tg, cotg řešení pravoúhlého trojúhelníka slovní úlohy	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-09 M-9-3-10 M-9-3-11 M-9-3-12 M-9-3-13	<ul style="list-style-type: none"> sestrojuje a črtá prostorové útvary ve volném rovnoběžném promítání vytváří si reálné představy o jednoduchých tělesech odhaduje, měří a počítá velikosti objektů v praktickém životě (délky, obsahy, objemy, povrchy) provádí převody jednotek 	Jehlan a kužel objem a povrch krychle, kvádrů, hranolu, válce, objem a povrch jehlanu a kužele (koule) řešení úloh z praxe	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-01 M-9-1-02 M-9-1-03 M-9-1-04 M-9-1-07	<ul style="list-style-type: none"> v jednoduchých úlohách určuje z paměti hodnotu číselného výrazu s mocninami a odmocninami provádí základní operace s mocninami s přirozeným a celočíselným mocnitelem efektivně upravuje výrazy, odstraňuje závorky, používá přednost početních operací zapisuje a pojmenovává výrazy s proměnnou vypočítá neznámou ze vzorce 	Základní poznatky Číselné obory, operace s čísly přirozenými a celými. Prvočísla, čísla složená, dělitelnost a znaky dělitelnosti, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel. rac. a irac. čísla. Druhá a třetí odmocnina a jednoduché výpočty s nimi, částečné odmocňování. Číselná osa a reálné číslo. Absolutní hodnota reálného čísla. Mocniny s přiroz. a cel. exponentem – úpravy výrazů s mocninami. Zápis čísla ve tvaru $a \cdot 10^n$, práce s kalkulátorem. Odhad a zaokrouhlování. Úpravy výrazů – proměnná, výraz, mnohočleny a operace s nimi (sčít., odčít., násb., dělení mnohočl., umocňování dle vzorců	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
		Největší spol. dělitel a nejmenší spol. násobek výrazů Lomen. algebr. výrazy, složené lom. výrazy. Vyjádření neznámé ze vzorce.	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-01 M-9-2-02	<ul style="list-style-type: none"> na příkladech závislostí z praktického života se seznámí se základními statistickými pojmy s jejich vlastnostmi, s diagramy, s grafy a s tabulkou 	Základní statistické pojmy	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MED

5.8 Informatika (osmileté a šestileté studium)

5.8.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Informatika naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Informatika stanovené RVP ZV (druhý stupeň).

Žáci aktivně tvoří, experimentují a prověřují své postupy, rozvíjejí porozumění základním informatickým principům, zobecňují a vybírají podstatné aspekty řešeného problému. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci a algoritmizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software, počítačových sítí i komunikačních technologií. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s textovými, tabulkovými, grafickými daty, k prezentování výsledků své práce. Důraz je kladen na aktivní práci s cloudovými službami včetně sdílení dat, vyhledávání informací na internetu a pomocí AI. Žáci aktivně využívají lokální počítačovou síť školy, školní cloudové úložiště a další školou poskytnuté komunikační prostředky.

Vzhledem k dynamickému rozvoji nových technologií a AI je nutné flexibilně přizpůsobovat obsah předmětu tomuto rozvoji. Do výuky budou operativně zařazována aktuální témata.

Nejdůležitější integrovaná průřezová témata: Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova.

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizován v každém ročníku nižšího gymnázia po jedné hodině týdně. Je to celá minimální časová dotace přidělená vzdělávací oblasti Informatika.

Třídy jsou děleny do dvou skupin (pokud to počet žáků vyžaduje), aby bylo možné zajistit aktivní činnost žáků na počítači a také individuální přístup k žákům, který respektuje jejich rozdílné vstupní znalosti a praktické zkušenosti.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly vést žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií (včetně AI) v praktickém životě
- vést žáky k pořizování a praktickému využívání pomocného poznámkového aparátu v digitální podobě
- vést žáky k praktickému využívání digitálních učebních materiálů

Kompetence k řešení problémů

- zadávat úlohy k tvořivému a pluralitnímu přístupu při jejich řešení
- využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- při řešení problémů podněcovat žáky ke konzultacím s vyučujícím, spolužáky i AI (včetně vyhledávání a posuzování relevantnosti výsledků)
- vést žáky k nalézání řešení problémových úloh, k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- při online komunikaci využívat vhodné nástroje a postupy
- při online komunikaci dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- seznamovat žáky s principy plánování práce, hlídání časového harmonogramu apod.

Kompetence občanské

- seznamovat žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, kyberbezpečnost, hesla ...)

Kompetence pracovní

- dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívat ICT pro hledání informací důležitých pro žákův další profesní růst

Kompetence digitální

- vést žáky k systematickému pojetí procesu zpracovávání a vyhodnocování dat
- podněcovat v žácích snahu o samostatné nalézání řešení problémů
- učit žáky složitější problémy analyzovat, dílčí problémy vyřešit a syntézou dílčích řešení dospět k řešení původního problému
- vést žáky k účelnému využívání moderních informačních a komunikačních technologií a k pochopení obecných principů práce s IT
- začleňovat diskuze a poznatky, jak chránit zařízení, osobní údaje a soukromí v digitálním prostředí

5.8.2 Pravidla pro hodnocení žáků

Kritéria hodnocení vycházejí z platného klasifikačního řádu školy.

5.8.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: prima

Vyučovací předmět: informatika

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
Žák: I-9-4-02 I-9-4-05	Žák: <ul style="list-style-type: none"> Plánuje a organizuje svoji práci s počítačem a digitální technikou s ohledem na svou bezpečnost a bezpečnost osobních dat. 	Bezpečnost práce s počítačem, v počítačové síti a na internetu Základní postupy při práci s OS	OSV Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena Komunikace Mezilidské vztahy
I-9-4-02 I-9-1-01 I-9-1-02 I-9-1-03 I-9-1-04	Žák: <ul style="list-style-type: none"> Používá základní zavedené postupy při práci s textovými, tabulkovými, grafickými i video daty, při řešení úkolů používá vhodné offline i online nástroje 	Základní postupy při práci s textovými, tabulkovými, grafickými i video daty Základní postupy při práci s cloudem	OSV Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena Komunikace Mezilidské vztahy
I-9-2-01 I-9-2-02 I-9-2-03 I-9-2-05 I-9-2-06	Žák: <ul style="list-style-type: none"> Je schopen vymyslet a odladit a ověřit jednoduchý program zapsaný v blokově orientovaném jazyce 	Algoritmizace a programování: tvorba, zápis, ověření a přizpůsobení jednoduchých programů, cykly, větvení, proměnné Nalezení chyby, úprava programu Tvorba digitálního obsahu – tvorba uživatelsky přívětivých programů	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita Komunikace MED Stavba mediálních sdělení

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
Žák: I-9-1-01 I-9-1-02 I-9-1-03 I-9-1-04	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje data a odhaluje chyby v interpretacích dat. Získává z dat relevantní informace • Porovnává základní způsoby kódování a šifrování dat • Modeluje základní problémy pomocí grafů, zhodnocuje úplnost a vhodnost modelů 	Data, informace Kódování a přenos dat Jednoduché šifry Myšlenková mapa, grafy	OSV Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena Kreativita Komunikace Mezilidské vztahy
I-9-4-02 I-9-1-01 I-9-1-02 I-9-1-03 I-9-1-04	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Používá základní zavedené postupy při práci s textovými, tabulkovými, grafickými i video daty, při řešení úkolů používá vhodné offline i online nástroje 	Základní postupy při práci s textovými, tabulkovými, grafickými i video daty Základní postupy při práci s cloudem	OSV Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena Komunikace Mezilidské vztahy

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
Žák: I-9-4-01 I-9-4-02 I-9-4-03 I-9-4-04 I-9-4-05	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje jednotlivé části HW, SW a síťových komponentů, používá znalosti při odhalování nejběžnějších problémů • Používá znalosti při rozlišování klíčových znaků z ceníků počítačových sestav • Orientuje se základech bezpečného používání počítačů a digitální techniky, dbá na ochranu osobních údajů při práci s internetem a soc. sítěmi 	Hardware a software, hlavní součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy Počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí Internet vyhledávač; princip cloudových aplikací, role a přístupová práva Řešení technických problémů: postup při řešení typických problémů Bezpečnost: útoky, zabezpečení, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly, dvoufaktorová autentizace, zálohování Digitální identita: digitální stopa, fungování a algoritmy sociálních sítí	OSV Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena Komunikace Mezilidské vztahy
I-9-1-01 I-9-1-02	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Řeší a předvádí samostatné úkoly při práci s textovými daty • Plánuje a organizuje postup pro zpracování samostatných úkolů • Diskutuje různé varianty pro provedení úkolu 	Textová data Struktura a kódování textových dat Základy práce s textovými daty, publikování. Převod textových dat mezi formáty	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita Komunikace MED Stavba mediálních sdělení
I-9-1-01 I-9-1-02 I-9-1-03	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Je schopen vystavět vhodnou multimediální prezentaci dat, posoudit klíčové a zanedbatelné části prezentovaných dat 	Prezentace dat a informací	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita MED Stavba mediálních sdělení

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
Žák: I-9-2-01 I-9-2-02 I-9-2-03 I-9-2-05 I-9-2-06	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Je schopen vysvětlit kroky jednoduchých algoritmů, jejichž zápis je mu předložen • Dokáže k jednoduchým problémům vybrat či vymyslet vhodný algoritmus • Je schopen vymyslet, odladit a ověřit jednoduchý program zapsaný v blokově orientovaném jazyce (případně i ve vyšším programovacím jazyce) 	Algoritmizace a programování: tvorba, zápis, ověření a přizpůsobení algoritmu Cykly, větvení, proměnné Nalezení chyby, úprava algoritmu a programu Tvorba digitálního obsahu tvorba uživatelsky přívětivých programů Autorství a licence programu, etika	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita Komunikace
I-9-3-01 I-9-3-02 I-9-3-03 I-9-3-04	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika • Nastavuje vhodná zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, využívá funkce pro automatizaci zpracování • Vymezí problém, sestaví vhodnou tabulku, zhodnotí funkčnost, případně navrhne její úpravu • Řeší a předvádí samostatné úkoly • Plánuje a organizuje postup pro zpracování samostatných úkolů • Diskutuje různé varianty pro provedení úkolu 	Informační systémy, školní IS, struktura, ochrana dat Návrh a tvorba evidence dat Práce s daty v tabulkovém editoru Pravidla a omezení; kontrola správnosti Hromadné zpracování dat, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita MED Stavba mediálních sdělení

5.9 Dějepis (osmileté a šestileté studium)

5.9.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Dějepis vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Dějepis, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Jeho posláním je na naší škole probrat se žáky prim až kvart v základních obrysech vývoj lidských dějin od jejich civilizačních počátků do současnosti.

Důraz je samozřejmě položen zejména na zlomové události světové, jejich charakter a i průběh, a dále na tematiku českých dějin ve všech jejich obdobích, včetně událostí regionálních.

Obecná výuka dějepisu by měla přispět k tomu, aby žák i v ostatních předmětech doceňoval jejich genezi a rozuměl jí.

Obsahový rozsah předmětu je rozčleněn do čtyř ročníků, v primě bude výuka probíhat ve světových dějinách od počátku lidského vývoje do konce starověku, v českých dějinách se zaměří na pravěké kultury na našem území; sekunda pojímá látku od počátku vývoje středověké Evropy po důsledky třicetileté války, v českých zemích pak od příchodu Slovanů a vývoje prvních státních útvarů až k poměrům za Rudolfa II.; tercie přináší poznání o různých revolučních událostech, které změnilы tvář Evropy, v českých dějinách se preferuje vznik průmyslu a názorový vývoj české politické reprezentace až do 1. světové války; kvarta se zaměří na látku moderních dějin od 1. světové války až po změny v Evropě, i na území Čech, po 2. světové válce.

Průřezová témata

V rámci uskutečňování výuky dějepisu jsou realizována některá průřezová témata, jejichž posláním je vytvářet u žáků širší poznávací zázemí, avšak i větší občanskou vyspělost.

Jsou to:

- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova

Časové vymezení předmětu

prima	2 hod./týden
sekunda	2 hod./týden
tercie	2 hod./týden
kvarta	2 hod./týden

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vést žáky k systematickému ukládání historických poučení a informací
- vytvářet u žáků komplexní pohled na politické, společenské, kulturní i náboženské jevy minulosti, a i na hledání paralely mezi událostmi minulými a i současnými
- vést žáky k pravdivému odhalování kořenů událostí minulých

Kompetence k řešení problémů

- naučit žáky kriticky myslet, rozlišovat v historii mýty, polopravdy a skutečnost
- vypěstovat u žáků objektivní hodnocení faktů i schopnosti dešifrovat údajné záhady minulosti

Kompetence komunikativní

- naučit žáky stylizovat pravdivé historické poznání
- v historii zajistit užívání moderních informačních prostředků
- vést žáky k formulování vlastních názorů na jevy minulosti

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k diskusi v menší skupině i v rámci celé třídy o historických událostech, lidech a hodnotách
- naučit se doceňovat vlastní názor a uplatňovat ho

Kompetence občanské

- vést žáky k vědomé přináležitosti k evropské kultuře a jejím tradicím
- vypěstovat u žáků trvale pozitivní vztah k českému historickému dědictví, a i k naší duchovní tradici

Kompetence pracovní

- podněcovat studiem dějepisu ochotu, a i pohnutky k dalšímu studiu, nejlépe k celoživotnímu vzdělávání

Kompetence digitální

- vést žáky k tomu, aby dokázali zvolit pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie
- vést žáky k tomu, aby využívali k orientaci v historické realitě účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály a pořady
- vést žáky k tomu, aby s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvedli vybrané příklady a lokace významných kulturních památek a příklady předmětů denní potřeby z různých etap dějin

Péče o nadané žáky

- zapojovat je do předmětových i ostatních soutěží z dějepisu
- postupně jim zadávat jednoduché badatelské úkoly
- průběžně je orientovat na nově vycházející odbornou literaturu

5.9.2 Pravidla pro hodnocení žáků

Kritéria hodnocení vycházejí z platného klasifikačního řádu školy.

5.9.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: *prima*

Vyučovací předmět: *dějepis*

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ČLOVĚK V DĚJINÁCH			
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Pochopí důležitost a potřebnost dějepisných poznatků • Uvede konkrétní příklady 	Význam zkoumání dějin	OSV Rozvoj schopností poznávání
<ul style="list-style-type: none"> • Uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány 	<ul style="list-style-type: none"> • Seznámí se s mýty, legendami, pověstmi různých národů • Rozezná druhy historických pramenů • Chápe význam péče o historické památky • Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví • Vyhledá knihovnu, archiv, muzeum, galerii v místě bydliště • Diskutuje o významných památkách ve svém okolí (regionu) 	Získávání informací o dějinách Historické prameny Péče o památky	ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu 	<ul style="list-style-type: none"> • Přiřazuje historické události na časovou osu 	Historický čas a prostor	
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu • Objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozezná jednotlivé etapy pravěku a časově je zařadí • Pochopí vývoj člověka – lovec, zemědělec, řemeslník a rozvoje jeho náboženských představ • Porovnává faktory, které ovlivňovaly vývoj společnosti (poloha, podnebí...) 	Člověk a lidská společnost v pravěku	ENV Základní podmínky života Vztah člověka a prostředí
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY			
<ul style="list-style-type: none"> • Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a 	<ul style="list-style-type: none"> • Nachází kulturní rozdíly mezi starověkými civilizacemi Předního a Dálného východu 	Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	<ul style="list-style-type: none"> • K procvičení a prohloubení učiva využívá kvízů a cvičení v digitální podobě 		
<ul style="list-style-type: none"> • Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie • Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje a charakterizuje království × republika × císařství • Křesťanství uvede do souvislosti s judaismem • Ukazuje na příkladech důležitost vzdělání a výchovy v antické společnosti • Uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci 	Antické Řecko a Řím	SOU Evropa a svět nás zajímá
<ul style="list-style-type: none"> • Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství 	<ul style="list-style-type: none"> • Pochopí přínos antické kultury a demonstruje na konkrétních příkladech • Vytváří prezentace s využitím obrazových digitálních zdrojů • Seznámí se s počátky křesťanství 	Evropa a její styky se Středomořím	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku „stěhování národů“ • Popíše příchod nových etnik do Evropy • Seznámí se se vznikem a vývojem raně středověkých státních útvarů 	<p>Nový etnický obraz Evropy Utváření států v Evropě</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozezná základní rozdíly v kultuře, vědě, filozofii i náboženství 	<p>Kultura byzantské říše Příchod Slovanů Islám a islámská říše (Arabové, Turci)</p>	<p>SOU Jsme Evropané MUL Etnický původ</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • Pochopí postavení společenských vrstev ve středověku • Rozlišuje znaky románské a gotické architektury • Uvede příklady románské gotické kultury • Aplikuje na významné památky ve svém okolí 	<p>Struktura středověké společnosti Kultura středověké společnosti</p>	<p>OSV Kreativita</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí 	<ul style="list-style-type: none"> • Seznámí se s úlohou křesťanství a víry v životě středověkého člověka • Vymezí konflikty mezi světskou a církevní mocí 	<p>Křesťanství Papežství, císařství Křížové výpravy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech 	<ul style="list-style-type: none"> • Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu, jejich postavení v evrop. souvislostech • Nalézá odkaz svatováclavské tradice pro současnost 	<p>První státní útvary na našem území v 9. – 10. století</p>	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY			
	<ul style="list-style-type: none"> Seznámí se s obdobím vlády Přemyslovců, Lucemburků a Jagellonců 	Vnitřní vývoj českého státu v 11. – 15. století a jeho postavení v Evropě	
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život 	<ul style="list-style-type: none"> Seznámí se s myšlenkami žádajícími reformu církve Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život 	Reformace v Evropě Základní poznatky o husitství	
<ul style="list-style-type: none"> Popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky 	<ul style="list-style-type: none"> Zná průběh konkrétních zámořských a uvědomí si důsledky pro jednotlivé státy Orientuje se na mapě Charakterizuje jednotlivá období zámořských objevů 	Zámořské objevy	ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
	<ul style="list-style-type: none"> Rozezná prvky renesanční architektury a aplikuje je na konkrétních příkladech ve svém okolí a v naší zemi Demonstruje znalosti z období humanismu na konkrétních osobnostech Pozná typické renesanční památky, pochopí význam humanismu 	Renesance a humanismus	OSV Rozvoj schopností poznávání
<ul style="list-style-type: none"> Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie 	<ul style="list-style-type: none"> Charakterizuje českou stavovskou společnost před Bílou horou Uvědomí si postavení evropských států v době válečného konfliktu, orientuje se na mapě 	Český stát a velmoci na poč. 16. st.	DEM Formy participace občanů v politickém životě
<ul style="list-style-type: none"> Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky 	<ul style="list-style-type: none"> Pochopí postavení českého státu v rámci Evropy Zhodnotí důsledky 30leté války pro naše země 	Třicetiletá válka	
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů 	<ul style="list-style-type: none"> Uvědomí si jednotlivé představitele barokní kultury především v regionu Klatovska 	Barokní kultura	OSV Kreativita (exkurze)

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
a uvede příklady významných kulturních památek	<ul style="list-style-type: none"> • Rozezná prvky barokní architektury, aplikuje je na konkrétních příkladech ve svém okolí a v naší zemi • K procvičení a prohloubení učiva využívá kvízů a cvičení v digitální podobě 		

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY			
Žák:	Žák: <ul style="list-style-type: none"> Uvědomí si prudký rozvoj průmyslu jako předpoklad společenských změn 	Osvícenství, průmyslová revoluce a její sociální důsledky v 18. a 19. století	
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti Objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě 	<ul style="list-style-type: none"> Uvědomí si důsledky definitivního rozbití středověkých, politických a společenských struktur Vyhledává prostřednictvím internetu informace o osobnostech dané doby a ověřuje je pomocí jiných zdrojů 	Velká francouzská revoluce	DEM Občan, občanská společnost a stát
<ul style="list-style-type: none"> Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií 	<ul style="list-style-type: none"> Uvědomí si emancipační hnutí národů jako důsledek změn ve vývoji společnosti, chápe národní obrození jako jev celoevropský – utváření novodobých národů Seznámí se s úsilím o vytvoření jednotlivých národních celků Uvědomí si dokončení boje jednotlivých skupin jako předpoklad ustavení moderních politických stran Charakterizuje a vysvětlí přelom 19. a 20. století jako předzvěst budoucích válečných konfliktů K procvičení a prohloubení učiva využívá kvízů a cvičení v digitální podobě 	Národní obrození Revoluční rok 1848 Válka Severu proti Jihu Vývoj ve Francii, sjednocení Itálie Vznik Rakouska-Uherska, vznik hnutí, spolků politických stran Konzervatismus, liberalismus, demokracie, sociální a občanská práva Kolonialismus, monopoly, konflikty mezi velmocemi, průmyslová revoluce	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
MODERNÍ DOBA			
<ul style="list-style-type: none"> • Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky 	<ul style="list-style-type: none"> • Chápe okolnosti vzniku samostatného Československa, zahraniční situaci v období první republiky • Využívá digitální informační zdroje ke sledování autentických videí zachycujících každodennost války 	<p>Příčiny a vznik 1. světové války, politické, hospodářské, sociální a kulturní důsledky válek</p> <p>Vznik Československa</p>	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
MODERNÍ DOBA			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky • Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů • Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu • Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv • Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chápe 1. polovinu 20. století jako období dvou nejničivějších válek • Chápe okolnosti vzniku samostatného Československa, zahraniční situaci v období první republiky • Uvědomí si změnu mezinárodních politických vztahů vznikem komunistického režimu, uvědomí si souvislosti mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby, chápe rozměr pojmů nacionalismus, agrese • Zdůvodní vývoj Československa od vzniku do 8. 5. 1945 	<p>Vznik Československa, demokracie, totalitní režimy, tržní ekonomika v kapitalistické společnosti, hospodářské krize, antisemitismus, rasismus, holocaust, boj za lidská práva</p> <p>Příčiny a vznik 2. světové války, její politické, hospodářské, sociální a kulturní důsledky</p> <p>Vývoj Československa od vzniku do 8. 5. 1945</p>	<p>DEM</p> <p>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ROZDĚLENÝ A INTEGROJÍCÍ SE SVĚT			
<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků • Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce 	<ul style="list-style-type: none"> • Umí posoudit situaci v jednotlivých částech světa • Chápe možnost interpretace mnohostranných historických faktů • Uvádí příklady střetávání dvou bloků • Seznámení se se situací ve vybraných západních zemích • Umí vysvětlit příčiny západoevropské prosperity • Dovede odlišit demokratickou a totalitní formu vlády • Učí se chápat poválečný vývoj Československa, který vyústil v únorové události • Umí rozpoznávat znaky totalitní společnosti • Seznámení se s postavením Československa v mezinárodních vztazích • Seznámí se s vnitřní situací v naší republice – rok 1968 	<p>Poválečné uspořádání světa, mezinárodní konference</p> <p>Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků</p> <p>Charakteristika západních zemí</p> <p>Poválečné Československo v letech 1945–1948, únorový převrat</p> <p>Postavení poúnorového Československa, jeho začleňování do sféry vlivu SSSR, projevy sovětizace v Československu až do roku 1989</p> <p>Vnitřní situace v zemích východního bloku</p>	<p>DEM Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako forma vlády a způsobu rozhodování</p> <p>MED Vnímání autora mediálních sdělení</p> <p>SOU Objevujeme Evropu a svět (exkurze)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Posoudí postavení rozvojových zemí 	<ul style="list-style-type: none"> • Dovede chápat rozpad koloniálního systému jako proces • Uvědomuje si nutnost respektovat identitu druhých zemí 	<p>Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět</p>	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • Prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<ul style="list-style-type: none"> • Dovede posoudit neživotnost tzv. třetí cesty • Učí se chápat postupný rozpad východního bloku rozkladem komunistických systémů • Seznámení se s vnitřní situací v Československu v roce 1989 a v 90. letech • Pochopí význam a přínos ustavení demokratického režimu • S využitím digitálních informačních zdrojů vyhledá informace o osobnostech 20. století • Poznání vnitřních procesů v porevolučním Československu • Pochopí dialektiku vztahu mezi Čechy a Slováky • Ujasnění si začlenění České republiky do integračního procesu • Umí formulovat přínos České republiky společným zájmům EU • Umí myslet v globálních souvislostech současného světa • Dovede se pomocí médií včleňovat do různých duchovních proudů současného světa 	<p>Krise sovětského impéria a tzv. perestrojka</p> <p>Obnova demokracie ve východní Evropě a sametová revoluce</p> <p>Rozpad Československa, vznik samostatné ČR</p> <p>Česká republika na přelomu tisíciletí</p> <p>Technika, věda a kultura ve 2 polovině 20 století; evropská integrace, globalizace</p>	<p>OSV Komunikace</p> <p>SOU Jsme Evropané (exkurze)</p>

5.10 Občanská výchova (osmileté a šestileté studium)

5.10.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Občanská výchova vychází z celého vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova k občanství, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost, a z tematického okruhu Svět práce (část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Člověk a svět práce), jenž je určen k realizaci v 8. a 9. ročníku, tzn. v tercii a kvartě nižšího stupně gymnázia. Tento vyučovací předmět je zaměřen na postupné formování a rozvíjení občanského profilu žáků, na jejich orientaci ve významných okolnostech společenského života. U žáků by se mělo formovat vědomí odpovědnosti za vlastní život a posílit vnitřní postoj k důležitým oblastem lidského života. Také by měl vést žáky k sebepoznání.

V rámci výuky předmětu Občanská výchova jsou realizována tato průřezová témata.

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova
- Digitální výchova

Časové vymezení předmětu

Prima až kvarta nižšího gymnázia – 1 vyučovací hodina týdně

Výchovné a vzdělávací strategie

Předmět Občanská výchova vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu.

Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí sounáležitosti k evropským kulturním kořenům. Důležitou součástí je vzdělávání je i prevence rasistických, xenofobií a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv a výchova k úctě a ochraně přírodních a kulturních památek.

Výuka předmětu probíhá ve třídách, kde je k dispozici audiovizuální technika, PC apod. pro práci na projektech či seminárních pracích. Výuka je doplněna návštěvou různých institucí, besed s významnými osobnostmi.

Obsah předmětu je složen z několika složek:

1. vlastivědná
2. právní
3. etická
4. ekonomická
5. ekologická
6. antropologická
7. politologická

Na jejich výstavbě se ovšem podílejí poznatky z mnoha vědních oborů, např. bohemistiky, religionistiky, psychologie, etiky...

Pro nadané žáky je normální výuka obohacována – prohlubováním učební látky, rozšiřováním poznatků a poskytováním dostatečného množství podnětů k další činnosti. Je i dostatečná nabídka podpůrných materiálů ke studiu.

Kompetence k učení

- vyhledávat informace na internetu, v odborné literatuře, časopisech, v učebních testech a následně s těmito informacemi pracovat a zároveň žáka motivovat k dalšímu studiu

- seznámit se s obecně používanými znaky, termíny a symboly oboru výchova k občanství a dávat je do vzájemných souvislostí s pojmy z oborů zeměpis a dějepis
- nabízet žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží problematiku občana v demokratickém státě

Kompetence k řešení problémů

- vnímat nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji
- při řešení problémů objevovat paralely s historií
- svá řešení posuzovat z nejrůznějších společenských aspektů
- vést žáky k porovnávání mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností a vyvozování optimálního názoru

Kompetence komunikativní

- souvisle a výstižně formulovat své názory na společenské dění
- pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím
- osvojit si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a naučit se je tvořivě využívat jako nástroje poznání
- využívat získané komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů

Kompetence sociální a personální

- chápat význam týmové práce a postavení samostatné práce
- uvědoměle přijímat, získávat role v různých skupinách
- seznámit se s možnostmi utváření příjemné atmosféry v týmu
- naučit se diskutovat

Kompetence občanské

- přijmout základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy
- poznat naše kulturní tradice a historické dědictví a tímto poznáním cítit potřebu je chránit
- respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot
- nacházet nenásilné cesty k řešení konfliktů

Kompetence pracovní

- nacházet způsoby, jak využívat znalostí získaných ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj
- orientovat se v základních aktivitách, které jsou potřebné pro uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizaci
- chápat cíl a riziko podnikání

Kompetence digitální

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se pomocí digitálních prostředků
- využívat digitální technologie k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení pracovních postupů a zkvalitnění výsledků práce
- chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamovat se s novými technologiemi, kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví své i ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

5.10.2 Pravidla pro hodnocení žáků

Kritéria hodnocení vycházejí z platného klasifikačního řádu školy

5.10.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: prima

Vyučovací předmět: občanská výchova

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
Žák:	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí pojem domova z hlediska své příslušnosti k rodině, obci, regionu, vlasti • Zpracuje v digitální podobě jednoduchý rodokmen • Uvede příklady prvků, které člověku pomáhají vytvořit si osobní vztah ke svému domovu a jeho okolí 	<p>Domov (pojem domova, prostředí domova, bydliště a jeho okolí)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny (vzájemná pomoc, úcta, důvěra) pro zdravý vývoj dítěte • Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů rodiny i náhradní péče • Rozpozná možné příčiny rodinných problémů a uvede vhodné způsoby řešení • Popíše, do kterých důležitých oblastí rodina směřuje své výdaje • Umí se orientovat v kalendáři, zná letopočty • Demonstruje na konkrétních příkladech přínos odkazu našich předků, respektuje při tvorbě autorská práva • Umí vysvětlit původ a způsoby dodržování svátků • Objasní význam některých kulturních tradic • Uvádí příklady pořekadel a přísloví 	<p>Rodina (postavení jedince v rodině, role členů rodiny, funkce a vývoj rodiny, vztahy v rodině, rodinné problémy, úplná a neúplná rodina – náhradní rodinná péče, hospodaření rodiny)</p> <p>Rok v jeho proměnách a slavnostech (kalendář a letopočty, svátky, přísloví a pořekadla)</p>	<p>OSV Sebepoznání a sebepojetí Mezilidské vztahy Poznávání lidí Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>SOU Objevujeme Evropu a svět</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích • Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí, proč je výhodné vzájemně spolupracovat (rozdělit si úkoly) • Spolupracuje ve skupině a přebírá odpovědnost za společné úkoly, činnosti či práci 	<p>Činnost lidí (lidská činnost, spolupráce lidí, výhody spolupráce lidí, dělba práce, společenské chování)</p>	<p>OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kooperační a kompetice Seberegulace a sebeorganizace</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<p>vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje vhodné a nevhodné způsoby chování ve společnosti • Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost • Při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky 		Psychohygiena
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu • Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí pojem národa z hlediska své sounáležitosti k českému národu a českému státu • Určí významné historické mezníky v dějinách národa • Určí zajímavá a památná místa našeho státu • Uvede příklady významných osobností, které proslavily náš národ • Určí význačná díla z oblasti kultury • Uvede příklady typických zvyklostí a tradic 	<p>Národ (kořeny národa, historie národa, národní bohatství, přírodní krásy, kulturní bohatství, významné osobnosti a jejich dílo, zvyky a tradice)</p>	<p>MUL Etnický původ</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí význam symbolů našeho státu a uvede příklady příležitostí, při kterých se používají • Dokáže popsat státní symboly 	<p>Národní a státní symboly</p>	<p>OSV Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MUL Kulturní diference</p> <p>DEM Občan, občanská společnost a stát</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu 	<ul style="list-style-type: none"> • Na příkladech vyloží pojem vlastenectví a odliší vlastenecké projevy od projevů nacionalismu • Uvede státní svátky a významné dny naší republiky 	<p>Vlast (pojmy vlast a vlastenectví, státní svátky a významné dny, památná místa na našem území, co nás proslavilo ve světě, významné osobnosti, hlavní město ČR)</p>	<p>OSV Sebepoznání a sebepojetí</p> <p>SOU Objevujeme Evropu a svět</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • V několika příkladech uvede, co nás proslavilo ve světě, využije informace v digitální podobě • Pozná některé významné osobnosti naší vlasti • Dokáže pojmenovat významné památky v našem hlavním městě 		MUL Lidské vztahy
<ul style="list-style-type: none"> • Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí • Rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede příklady památných míst obce a regionu • Vysvětlí, k jakým událostem či osobnostem se vážou • Chová se šetrně ke kulturním památkám a přírodním objektům • Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, řešení problémů na lokální úrovni 	Naše obec, náš region, náš kraj (zajímavá a památná místa, ochrana kulturních památek a přírodních objektů)	ENV Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí MUL Multikulturalita

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí • Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porovnává různé podoby a projevy kultury (odívání, bydlení, cestování, chování lidí) • Projevuje smysl a cit pro kulturní rozdíly, respektuje odlišné projevy kultury a kulturní zvláštnosti • Vysvětlí přínos kulturních institucí pro život lidí • Orientuje se v nabídce jednotlivých kulturních institucí • Charakterizuje prostředky masové komunikace • Posoudí vliv masmédií na utváření masové kultury, na veřejné mínění • Vyhledává informace z důvěryhodných zdrojů a ty kriticky posuzuje 	<p>Kultura (rozmanitost kultury, podoby a projevy kultury, hodnoty a tradice, kulturní instituce – typy, jejich nabídka, význam pro život, masová kultura, masmédia, prostředky masové komunikace, vliv masmédií na utváření masové kultury a veřejného mínění na chování lidí)</p>	<p>SOU Jsme Evropané MUL Kulturní diference OSV Kreativita MED Fungování a vliv médií ve společnosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu 	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede příklady významných osobností, které proslavily náš národ 	<p>Osobnosti, které nás proslavily (z různých oblastí lidské činnosti)</p>	<p>OSV Poznávání lidí SOU Jsme Evropané</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám • Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené 	<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomí si význam životního názoru, vliv víry a náboženství v životě člověka • Seznámí se s významnými světovými náboženstvími, církvemi a náboženskými hnutími • Pochopí význam náboženské tolerance, náboženské svobody 	<p>Náboženství (úloha náboženství v dějinách, životní názor, víra, náboženství, náboženské sekty, svoboda a tolerance)</p>	<p>OSV Seberegulace a sebeorganizace Hodnoty, postoje, praktická etika SOU Objevujeme Evropu a svět MUL Etnický původ Multikulturalita</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi			
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
<ul style="list-style-type: none"> • Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru • Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> • Pochopí význam pojmu osobnost z psychologického a sociologického hlediska • Pochopí, co vytváří rozdílnost jednotlivých osobností • Uvědomí si, že každý člověk má kladné i záporné vlastnosti a že je důležité rozvíjet dobré stránky osobnosti a potlačovat špatné • Seznámí se s pojmy charakter, svědomí, egoismus • Bude schopen sebepoznání i poznání jiných lidí • Uvědomí si význam vůle, dokáže posilovat své volní jednání • Získá základní představu o emocích a dostává tak návod k vlastnímu poznání • Uvědomí si existenci sociálních pozic a rolí, učí se, co role vyžadují a jak se s nimi musí člověk vyrovnávat • Učí se zodpovědně volit životní cíle 	<p>Člověk jako jedinec (člověk jako osobnost, charakter, charakterové vlastnosti, svědomí)</p> <p>Sebepoznání, sebevědomí, sebehodnocení, sebekritika (vůle, volní jednání, city a emoce, sociální pozice, sociální role, životní cíle, aspirace, hledání smyslu lidského života)</p>	<p>OSV Seberegulace a sebeorganizace</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru 	<ul style="list-style-type: none"> • Dokáže na příkladech objasnit změny v chování a prožívání v závislosti na fázích lidského života • Pochopí nutnost adaptace na životní změny • Při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky • Bude schopen přehodnotit stereotypy v posuzování druhých lidí 	<p>Životní cyklus (fáze lidského života, socializace jedince, sociální struktura společnosti, sociální procesy a vztahy)</p>	<p>OSV Sebepoznání a sebepojetí Poznávání lidí</p> <p>MUL Principy sociálního smíru a solidarity</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí 		

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
STÁT A PRÁVO			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky Rozlišuje a porovná úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> Na příkladech známých států rozliší republiku a monarchii (demokracii a diktaturu) Vysvětlí, jaké výhody má demokratický způsob řízení státu pro každodenní život občanů Vyhledá informace z důvěryhodných zdrojů Charakterizuje a porovná složky státní moci a vysvětlí, jaké úkoly plní jejich orgány a instituce, obrana státu Posuzuje objektivnost v digitální podobě a pokouší se odhalit manipulaci a dezinformace 	<p>Podstata státu a práva (základní znaky státu, typy a formy států, státní občanství ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu)</p>	<p>DEM Občanská společnost a škola Formy participace občanů v politickém životě Princip demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá</p>
<ul style="list-style-type: none"> Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství Uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci 	<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí, proč je každý občan povinen dodržovat právní řád, respektuje základní právní normy našeho státu Uvede příklady činnosti důležitých orgánů právní ochrany občanů (policie, státní 	<p>Právní řád (význam funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, právní normy, Ústava ČR, její historie a obsah, předpis publikování právních předpisů, protiprávní jednání, pojem protiprávního jednání trestní postižitelnosti, postihy</p>	<p>DEM Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování • Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady • Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání • Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů 	<ul style="list-style-type: none"> • zastupitelství, soudy, advokáti, notáři) • Orientuje se ve významných dokumentech, v nichž se publikují právní předpisy • Dokáže vyjmenovat některé části Ústavy • Rozliší protiprávní jednání a na příkladech posoudí podmínky trestní postižitelnosti občanů • Uvede příklady postihů, které může použít náš stát v případě protiprávního jednání včetně korupce (pokuta, odnětí svobody...) • Uvede příklady práv a povinností, které vyplývají z důležitých právních vztahů (vlastnictví předmětu, pracovní poměr, manželství) • Právo v každodenním životě – význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele, styk s úřady 	<p>protiprávního jednání, právo v každodenním životě, člověk v právních vztazích, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající)</p>	<p>formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>MUL</p> <p>Lidské vztahy</p> <p>Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>MED</p> <p>Tvorba mediálního sdělení</p>
STÁT, HOSPODÁŘSTVÍ A SVĚT PRÁCE			
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany uvede příklady • Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše, ze kterých zdrojů pochází příjmy státu a do kterých důležitých oblastí stát směřuje své výdaje • Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví • Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování k veřejnému majetku a vysvětlí, 	<p>Hospodářský život</p> <p>(hospodaření s penězi, rozpočet, majetek, vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví, ochrana majetku, výroba, obchod, služby, principy tržního hospodářství, daňová politika státu,</p>	<p>ENV</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení • Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít • Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu • Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz • Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu • Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti 	<p>jak lze proti němu aktivně vystupovat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat 	<p>peníze- funkce a podoby peněz, formy placení, hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing, rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní, banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků, výroba, obchod, služby- jejich funkce a návaznost, principy tržního hospodářství-nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyloží souvislosti mezi různými pracovními činnostmi a předpoklady nutnými pro jejich výkon • Uvede hlavní problémy, které mohou nastat v případě nezaměstnanosti • Vyhledá informace i v digitální podobě 	<p>Trh práce (práce, zaměstnání, povolání, druhy pracovních činností, povolání lidí, odpovědnost za práci)</p> <p>Volba profesní orientace</p>	<p>OSV Osobnostní rozvoj Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti • Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví • Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví • Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Respektuje odlišné názory či zájmy lidí i odlišné způsoby jejich chování i myšlení, je tolerantní k menšinám • Rozpozná projevy masové nesnášenlivosti a vysvětlí, k jakým důsledkům může vést • Uvede příklady příčin a situací, v nichž mohou mezi lidmi vznikat vzájemné neshody a konflikty • Uvědomí si význam přátelství v životě člověka • Navrhne způsoby pomoci lidem v nouzi a v případě potřeby jim dokáže přiměřeně pomáhat • Vysvětlí, proč je důležitá vzájemná solidarita mezi lidmi v situacích ohrožení (záplavy, požáry...) 	<p>Člověk hledá společenství</p> <p>Lidská setkání (podobnost a odlišnost lidí, přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, problémy lidské nesnášenlivosti)</p> <p>Vztahy mezi lidmi (osobní a neosobní vztahy, přátelství, party, láska...)</p> <p>Lidská solidarita (pomoc člověku v nouzi, potřební lidé ve společnosti)</p>	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopnosti poznávací Sebezpoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Poznávání lidí Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
STÁT A PRÁVO			
<ul style="list-style-type: none"> • Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam lidských práv a svobod 	<ul style="list-style-type: none"> • Respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí • Při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky • Uvede příklady základních práv a svobod každého člověka a dokumentů upravujících lidská práva • Posoudí význam ochrany lidských práv a svobod a v případě potřeby dokáže přiměřeně uplatňovat svá práva 	<p>Právo a spravedlnost</p> <p>Lidská a občanská práva (základní lidská práva, práva dítěte, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv, diskriminace)</p>	<p>MUL</p> <p>Lidské vztahy Princip sociálního smíru a solidarity Multikulturalita Kulturní diference Etnický původ</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů 	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede příklady institucí orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • Objasní smysl voleb v demokratických státech a vysvětlí, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat život občanů • Stručně charakterizuje hlavní formy voleb do zastupitelstev ČR 	<p>Státní správa a samospráva Orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly</p> <p>Volby a volební systém (znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, význam politického pluralismu, význam a formy voleb do zastupitelstev ČR)</p>	<p>DEM</p> <p>Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Princip demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
<ul style="list-style-type: none"> • Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování • Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky • Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů 	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede příklady některých projevů globalizace v současném světě a objasní její klady a zápory • Uvede příklady některých globálních problémů současnosti a jejich možných důsledků pro život lidstva • Vysvětlí, jaké má výhody členství ČR v EU, uvede příklady výhod, vyplývajících z členství v EU • Uvede příklady činnosti mezinárodních organizací, ke kterým má ČR vztah (OSN, WHO, NATO, UNICEF) • Posoudí význam ekonomické, politické a bezpečnostní spolupráce mezi státy 	<p>Člověk hledá svůj svět Významné globální problémy (příklady globálních problémů, jejich příčin a možných důsledků pro život lidstva)</p> <p>Globalizace (projevy, klady a zápory)</p> <p>Mezinárodní vztahy (integrační proces v Evropě, EU a ČR, význam evropské integrace)</p> <p>Mezinárodní organizace Mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní</p>	<p>MUL</p> <p>Kulturní diference</p> <p>SOU</p> <p>Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
		spolupráce mezi státy, jejich výhody, významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, Nato, OSN aj.) Globalizace – projevy, klady a zápory, významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení	
STÁT, HOSPODÁŘSTVÍ A SVĚT PRÁCE			
<ul style="list-style-type: none"> • Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání • Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje vhodné a nevhodné způsoby využívání volného času • Orientuje se v místní nabídce volnočasových aktivit • Vyhledává náplň jednotlivých studijních oborů, informace o přijímacím řízení • Chápe nutnost celoživotního vzdělávání • Seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínos • Zná základní formy podnikání, drobné a soukromé podnikání • Napíše strukturovaný životopis • Orientuje se v pracovních příležitostech v obci • Zná základní požadavky nutné pro absolvování pohovoru u zaměstnavatele 	Možnosti vzdělávání Zaměstnání (pracovní příležitosti v regionu, způsoby hledání zaměstnání) Podnikání (nejčastější formy, problémy nezaměstnanosti) Volný čas a jeho využití	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

5.11 Fyzika (osmileté a šestileté studium)

5.11.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Fyzika vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V tomto vzdělávacím předmětu dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Vzdělávací obor také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vyučovací předmět Fyzika svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem nejobecnějších přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Fyzika je vyučován od primy do kvarty s týdenní hodinovou dotací stanovenou v učebním plánu (tzn. postupně dle ročníků s dotací 2,5 + 2,5 + 2 + 2,5).

V primě, sekundě a v kvartách je 0,5 hodiny týdně spojováno do bloků 2 vyučovacích hodin po čtyřech týdnech. Tyto dvouhodinové bloky jsou využívány pro laboratorní a teoretická cvičení.

Výchovné a vzdělávací strategie

Základní formou práce v předmětu je problémové vyučování, experiment, fyzikální posuzování situací z běžného života, dále výklad a aplikační činnost žáků. Žáci jsou formou reálných nebo myšlenkových experimentů vedeni k objevování nových vztahů, k jejich zobecnění a zdůvodnění s důrazem na přesnou formulaci a argumentaci. Dále je rozvíjena schopnost žáků prakticky využívat získaných znalostí a dovedností.

Nedílnou součástí výuky je péče o nadané žáky. Pracuje se s nimi nejen v hodinách fyziky, ale od sekundy se zúčastňují fyzikálních soutěží, zejména fyzikální olympiády.

Vyučovací předmět Fyzika se významným způsobem podílí na rozvoji osobnostní a sociální výchovy žáků.

Při výuce fyziky jsou realizovány tematické okruhy OSV.

Kompetence k učení

- umožnit žákovi vyzkoušet různé metody a formy činnosti, při nich si žák procvičí použití nabytých poznatků při řešení experimentálních i teoretických úloh
- při práci s učebnicí vyžadovat správné porozumění textu, stručné a srozumitelné vyjádření zadaného problému, odečítání hodnot z grafů a tabulek
- zadáváním vhodných slovních úloh a příkladů z běžného života žáci aplikují fyzikální poznatky a dovednosti v praxi
- zařazovat práci v týmu, při které se žák naučí spolupracovat a komunikovat
- průběžně hodnotit výsledky práce žáka, tím vyvolat sebereflexi žáka – žák sám hodnotí svou práci a její výsledky, ujasní si obtíže i rezervy své přípravy
- vyžadovat slovní komentář při objasnění postupu řešení experimentálních i teoretických úloh

Kompetence k řešení problémů

- zadávat problémy od jednodušších ke složitějším (princip postupnosti)
- zařazovat problémové úlohy
- podporovat logické, empirické i heuristické postupy při řešení
- nechat žáky najít a opravit chybný krok v jiném způsobu řešení

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke spisovnému a věcně správnému vyjadřování
- používat odbornou terminologii
- podporovat komunikaci žáků při řešení problému v rámci skupiny: žáci se snaží pochopit úlohu, rozdělí si úkoly, hledají a navrhuji způsoby řešení a zdůvodňují je v rámci skupiny, skupina předvádí a obhajuje řešení před třídou, formuluje a vyvrací neoprávněné námitky
- vyžadovat komentář při řešení úlohy
- ukazovat postup při řešení úlohy: společné čtení, pochopení zadání, matematizace, matematické řešení, posouzení reálnosti výsledku, odpověď
- používat různé formy a metody práce k udržení pozornosti a aktivity
- využívat moderní způsoby komunikace (multimédia)
- motivovat žáky k využívání multimédií pro studijní účely: výukové programy, studijní materiály, získávání a zpracování informací atd.

Kompetence sociální a personální

- vést se žáky při prověřování znalostí dialog, během kterého je žák schopen reflexe, odhaduje výsledky vlastního jednání a chování
- podporovat práci v týmu, žák uplatňuje své individuální schopnosti, vědomosti a dovednosti
- učit žáky toleranci k jiným názorům, kriticky hodnotit perspektivnost navrženého postupu a spolupracovat s ostatními při řešení úkolu

Kompetence občanské

- motivovat žáky svou důsledností k zodpovědnému plnění uložených úkolů
- vést žáky ke kritickému přijímání tvrzení a informací
- umožnit žákovi posoudit efektivitu využití času a volbu metod domácí přípravy

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování vymezených pravidel
- kontrolovat plnění závazků a povinností
- střídáním činností adaptovat žáky na změněné nebo nové pracovní podmínky
- vést žáky k vhodnému a efektivnímu používání pomůcek, kalkulaček, tabulek
- rozvíjet manuální zručnost žáků

Kompetence digitální

- vést žáky k využívání digitální techniky pro záznam a zpracování prováděných měření
- využívat počítačové simulace k objasnění fyzikálních jevů
- vyhledávat, třídit a vyhodnocovat informace z otevřených zdrojů
- zobrazovat řešení úloh pomocí digitálních technologií
- rozvíjet schopnosti vytvářet prezentace s využitím vhodného softwaru

5.11.2 Pravidla pro hodnocení žáků

Kritéria hodnocení vycházejí z platného klasifikačního řádu školy

5.11.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: prima

Vyučovací předmět: fyzika

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> F-9-1-01 - Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa F-9-1-02 - Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí F-9-1-03 - Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty F-9-1-04 Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů 	<ul style="list-style-type: none"> Změří délku užitím posuvného měřítka, objem užitím odměrného válce, hmotnost na laboratorních vahách, teplotu kapalinovým i digitálním teploměrem, čas užitím digitálních stopek Popíše a vysvětlí Brownův pohyb a difúzi Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty Vypočítá hustotu, hmotnost nebo objem, zná-li dvě zbývající veličiny 	<p>LÁTKY A TĚLESA</p> <ul style="list-style-type: none"> měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze 	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>SOU</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p>
<ul style="list-style-type: none"> F-9-2-03 - Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici 	<ul style="list-style-type: none"> Provede rozbor sil v jednoduchých situacích 	<p>POHYB TĚLES; SÍLY</p> <ul style="list-style-type: none"> vzájemné působení těles, síla gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa výslednice dvou sil stejných a opačných směrů 	
<ul style="list-style-type: none"> F-9-6-01 - Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu F-9-6-03 - Rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností F-9-6-04 - Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o 	<ul style="list-style-type: none"> Sestaví správně podle schématu elektrický obvod složený ze zdroje a několika spotřebičů, analyzuje správně schéma reálného obvodu Rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich elektrických vlastností 	<p>ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE</p> <ul style="list-style-type: none"> elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; bezpečné 	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	<ul style="list-style-type: none"> • Umí využít magnetku jako kompas 	chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • F-9-2-01 - Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu • F-9-2-02 - Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles • F-9-2-03 - Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, přímočarý a křivočarý • Vypočítá u rovnoměrného pohybu tělesa dráhu, rychlost nebo čas, zná-li zbývající veličiny • Využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích • Aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů 	<p>POHYB TĚLES SÍLY</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý • tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí • třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi • Newtonovy zákony – první, druhý (kvalitativně), třetí • rovnováha na páce a pevné kladce 	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>SOU</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p>
<ul style="list-style-type: none"> • F-9-3-01 - Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyřeší úlohy o hydraulických zařízeních, vysvětlí funkci hadicové vodováhy • Na základě hustot rozhodne o plování tělesa ponořeného do kapaliny • Předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní 	<p>MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pascalův zákon – hydraulická zařízení • hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře • Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách 	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p>
<ul style="list-style-type: none"> • F-9-6-05 - Využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh 	<ul style="list-style-type: none"> • Sestrojí odražený paprsek od zrcadla 	<p>SVĚTELNÉ DĚJE</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém 	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
		zrcadle (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem	Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika SOU Evropa a svět nás zajímá
<ul style="list-style-type: none"> • ČSP-9-6-01 - Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů • ČSP-9-6-02 - Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl 	<ul style="list-style-type: none"> • Změří základní veličiny délka (metr, posuvné měřítko), teplota (teploměr), čas (stopky, hodiny), hmotnost (váhy digitální a rovníramenné), síla (siloměr), polohu (sonar) • Z měřených veličin určí výslednou hodnotu hledané veličiny • Výsledky své práce sepisuje do pracovního listu 	MĚŘENÍ <ul style="list-style-type: none"> • hustoty pevné a kapalné látky • průměrné rychlosti nerovnoměrného pohybu z naměřené dráhy a času • studium pohybů – kreslení grafů • určení těžiště tělesa. • měření síly siloměrem • měření velikosti třecí síly • rovnováha na páce, kladka, kladkostroj • odraz na rovinném a kulovém zrcadle 	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> F-9-4-01 - Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem 	<ul style="list-style-type: none"> Určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie těles Vypočítá práci ze síly a dráhy a určí změnu energie tělesa Vypočítá práci, výkon nebo čas, zná-li zbývající veličiny Využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh Určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem Vyřeší jednoduché úlohy užitím zákona zachování mechanické energie Vypočítá teplo z hmotnosti tělesa, měrné tepelné kapacity a změny teploty tělesa Vypočítá užitím Ohmova zákona proud, napětí nebo elektrický odpor, zná-li zbývající veličiny 	<p>ENERGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny 	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>ENV</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> F-9-6-02 - Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí 	<ul style="list-style-type: none"> Umí zapojit voltmetr a ampérmetr v obvodu stejnosměrného i střídavého proudu a změřit napětí a proud Využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů 	<p>ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE</p> <ul style="list-style-type: none"> elektrický náboj a elektrický proud – elektrický náboj, elektrický proud, jeho měření, Ohmův zákon, elektrický odpor výkon proudu a elektrická energie 	
<ul style="list-style-type: none"> F-9-5-01 - Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku 	<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná zdroj zvuku Analyzuje možnosti šíření zvuku v daném prostředí Posoudí vliv hluku na zdraví člověka 	<p>ZVUKOVÉ DĚJE</p> <ul style="list-style-type: none"> vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých 	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> F-9-5-02 - Posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí 		prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku;	Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> F-9-6-04 - Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní 	<ul style="list-style-type: none"> Umí užitím magnetu a cívky vytvořit indukované elektrické napětí a proud 	ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE elektrické a magnetické pole – stejnosměrný elektromotor; transformátor	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika
<ul style="list-style-type: none"> F-9-6-06 - Rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami 	<ul style="list-style-type: none"> Sestrojí vybrané lomení paprsky u čoček 	SVĚTELNÉ DĚJE <ul style="list-style-type: none"> zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); 	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika SOU Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět DEM Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> F-9-6-03 - Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností 	<ul style="list-style-type: none"> Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností Zapojí správně polovodičovou diodu 	<p>POLOVODIČE</p> <ul style="list-style-type: none"> vlastní vodivost nevlastní vodivost polovodič N, polovodič P polovodičová dioda – hradlová vrstva, zapojení diody v propustném a v závěrném směru 	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p>
<ul style="list-style-type: none"> F-9-4-02 - Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí 	<p>ENERGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> formy energie – jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie 	
	<ul style="list-style-type: none"> Popíše atmosféru Země a procesy, které v ní probíhají 	<p>MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN</p> <ul style="list-style-type: none"> souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře 	
<ul style="list-style-type: none"> F-9-7-01 - Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet 	<ul style="list-style-type: none"> Objasní kvalitativně pohyb planet kolem Slunce Rozliší měsíce a planety Odliší hvězdy a planety 	<p>VESMÍR</p> <ul style="list-style-type: none"> sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze 	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
			<p>DEM Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ČSP-9-6-01 - Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů • ČSP-9-6-02 - Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl 	<ul style="list-style-type: none"> • Změří základní veličiny délka, napětí, proud, odpor • Z měřených veličin určí výslednou hodnotu hledané veličiny • Výsledky své práce sepíše do pracovního listu 	<p>MĚŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • napětí, proudu, odporu multimetrem • regulace napětí a proudu reostatem a potenciometrem • určení elektrického odporu • vzniku indukovaného proudu • činnost transformátoru • zobrazení spojkou a rozptylkou • radioaktivity 	<p>OSV</p> Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika

5.12 Chemie (osmileté a šestileté studium)

5.12.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Chemie vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, vzdělávacího oboru Chemie. Ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce je zde integrován tematický okruh Práce s laboratorní technikou.

Na nižším gymnáziu, v sekundě a tercii, je hlavní důraz kladen na osvojení základních pojmů z obecné, anorganické a organické chemie. Stupeň osvojení odpovídá mentální úrovni žáků a umožňuje nerozporuplné zpřesňování pojmů ve vyšších ročnících gymnázia. Žáci jsou seznámeni se základy systematického názvosloví anorganických a organických sloučenin. Vzhledem k věku žáků a jejich matematickým dovednostem se probírají ve druhém a třetím ročníku víceletého gymnázia jen nejjednodušší chemické výpočty (hmotnostní zlomek, příprava roztoků s využitím relativní atomové hmotnosti). V kvartě mají žáci osvojen matematický aparát pro rozšíření této problematiky. Kromě náročnějších výpočtů výše uvedených témat jsou v tomto ročníku žáci seznámeni s výpočty látkových koncentrací roztoků, jejich směšování a ředění.

Od kvarty šestiletého i osmiletého studia jsou žáci postupně seznamováni s učivem vyššího gymnázia. Vzhledem k výše uvedenému je v kapitole 5.12.3 vzdělávací obsah předmětu rozdělen podle délky studia, učivo kvarty mají oba typy studia totožné.

Žáci získávají informace především o látkách, se kterými se mohou setkat v běžném životě. Důraz je kladen na environmentální a ekonomické aspekty, bezpečnost práce a efektivní využívání těchto látek ve škole i v praxi.

Časové vymezení předmětu

Předmět chemie je vyučován od sekundy do kvarty s týdenní časovou dotací v sekundě 1,5 h, v tercii 2,5 h a v kvartě 2 h. Pro teoretickou výuku je využívána odborná učebna.

V sekundě a v tercii jsou zařazena laboratorní cvičení, která jsou spojována do dvouhodinových bloků po čtyřech týdnech. Během laboratorních cvičení, která jsou realizována ve školní chemické laboratoři, si žáci prakticky ověří teoretické znalosti získané při výuce. Na základě experimentu mohou nadaní žáci odvozovat rozšiřující poznatky. Cvičení tak významně přispívají k problémovému vyučování předmětu. Během laboratorních cvičení může být třída dělena na skupiny.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vyhledat, třídít a efektivně využít získané informace v procesu učení, při tvůrčích činnostech a v praktickém životě
- operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- uvádět věci do souvislostí, poznatky z různých vzdělávacích oblastí propojovat do širších celků
- samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnat, kriticky posoudit a vyvodit z nich závěry
- poznat smysl a cíl učení, mít pozitivní vztah k učení, kriticky zhodnotit výsledky svého učení

Kompetence k řešení problémů

- vypracovat různé varianty řešení úlohy
- samostatně řešit problémy s užitím logických či empirických postupů
- vést žáka ke kritickému myšlení

Kompetence komunikativní

- dbát na správnou formulaci a vyjadřování myšlenek v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně zapojovat žáky do diskuse
- využívat komunikativních dovedností ke spolupráci ve skupině

Kompetence sociální a personální

- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívat k upevnování dobrých mezilidských vztahů, účinně spolupracovat ve skupině
- chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
- ovládat a řídit svá jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- rozhodovat se zodpovědně podle dané situace
- chápat základní environmentální souvislosti a problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- vybízet žáky ke sledování nejnovějších oborových poznatků, jejich využití v životě jedince a společnosti

Kompetence pracovní

- vést žáka k práci podle pracovního návodu, bezpečnému a účinnému používání materiálů, dodržování zásad BOZP a PO při práci
- přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i ochrany životního prostředí
- využívat znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost, činit podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- klást důraz na správné pořízení laboratorního protokolu

Kompetence digitální

- směřovat žáky, aby k informacím v digitálním prostředí přistupovali kriticky, efektivně vyhledávali vědecky potvrzené údaje s chemickou tematikou a nepodléhali klamavým údajům např. o farmaceutických, potravinářských a kosmetických výrobcích
- vést žáky, aby se spolužáky sdíleli své vytvořené i získané učební materiály do výuky chemie (poznámky, prezentace, data z laboratorních cvičení) a to ohleduplně, s důrazem na týmovou práci, etické a morální principy a respekt k ostatním
- seznámit žáky s vytvářením laboratorních protokolů, záznamů experimentů, prezentací a samostatných úkolů v různých formátech (ChemSketch) a vhodných úpravách s ohledem na právní normy dotýkající se využívání převzatých zdrojů

Péče o nadané žáky

Mimořádně nadaní žáci se pravidelně účastní chemických soutěží, zejména olympiády z chemie (školní, okresní a krajské kolo). Během výuky a laboratorních cvičení řeší problémové úlohy překračující rozsah učiva základního kurzu chemie. Je jim dáván prostor pro hlubší bádání a zkoumání, jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly a jsou pověřováni vedením a řízením skupin.

5.12.2 Pravidla pro hodnocení žáků

Kritéria hodnocení vycházejí z platného klasifikačního řádu školy

5.12.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmět

Ročník: sekunda (osmileté studium)

Vyučovací předmět: chemie

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE, PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Určí společné a rozdílné vlastnosti látek 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyjádří fyzikální a chemické vlastnosti látek slovně a pomocí fyzikálních veličin • Definuje vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek 	<p>Vlastnosti látek (hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, kujnost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí • Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů • Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl • Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci • Dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci • Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři 	<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje zásady BOZP a PO při práci v chemické laboratoři • Navrhne a realizuje efektivní způsob řešení praktického úkolu • Vypracuje laboratorní protokol • Poskytne první pomoc při úrazech v laboratoři • Nakreslí a sestaví základní aparatury • Pojmenuje chemické nádoby a pomůcky, zná jejich použití 	<p>Zásady bezpečné práce (ve školní laboratoři, v běžném životě, pozorování a pokus)</p> <p>Základní laboratorní postupy a metody</p> <p>Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperační a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede příklady nebezpečných látek • Dokáže rozlišit nebezpečnost chemikálií podle R- a S-vět, varovných značek 	<p>Nebezpečné látky a přípravky (R- a S-věty, piktogramy a jejich význam)</p>	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • Zhodnotí riziko a následky mimořádné události, zná nejefektivnější jednání 	<p>Mimořádné události (havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek, ekologické katastrofy)</p>	
SMĚSI A CHEMICKÉ LÁTKY			
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje směsi a chemické látky • Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení • Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší, uvede příklady a využití směsí a chemických látek z běžného života • Použije různé způsoby výpočtu složení roztoku, změny složení roztoku přidávkem solí, rozpouštědla nebo zahuštěním roztoku • Vysvětlí princip vybraných separačních metod a zdůvodní jejich vhodnost použití pro oddělení složek ze směsí • Zná faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek • Definuje rozpustnost látek, roztok nenasycený a nasycený • Připraví roztok daného složení 	<p>Směsi a chemické látky (směsi různorodé a stejnorodé, hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku; druhy roztoků dle nasycenosti a koncentrace; vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí – usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu 	<ul style="list-style-type: none"> • Vymenuje druhy vod podle obsahu minerálních látek a nečistot, uvede jejich výskyt a použití v domácnosti a v průmyslu • Uvede význam a koloběh vody v přírodě • Zná fyzikální a chemické vlastnosti vody • Definuje způsoby znečištění vody • Posoudí nebezpečnost látek pro ekosystém • Uvede příčiny eutrofizace vody, její dopad na vodní ekosystémy • Popíše technologii ČOV a úpravny pitné vody 	<p>Voda (voda v přírodě, destilovaná, pitná, užitková a odpadní; úprava pitné vody; čistota vody a její čištění; ČOV)</p>	<p>ENV Základní podmínky života; vztah člověka k prostředí</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjmenuje složky vzduchu vč. jejich poměrného zastoupení • Uvede význam jednotlivých složek vzduchu a ozonu pro život na Zemi • Posoudí rizikovost vybraných polutantů pro ŽP • Objasní vznik kyselých dešťů, ztenčování ozonové vrstvy a prohloubení skleníkového efektu 	Vzduch (složení, čistota ovzduší, kyselá depozice, smog, ozonová vrstva)	ENV Základní podmínky života; vztah člověka k prostředí
CHEMIE A SPOLEČNOST			
<ul style="list-style-type: none"> • Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe 	<ul style="list-style-type: none"> • Zná zásady bezpečnosti práce s hořlavinami • Rozdělí hořlaviny do tříd • Zdůvodní vhodnost použití hasicích prostředků pro hašení požáru • Ovládá poskytnutí první pomoci při popáleninách 	Hořlaviny (význam tříd nebezpečnosti)	
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK			
<ul style="list-style-type: none"> • Používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjmenuje a charakterizuje jednotlivé částice atomu • Zná rozdíl mezi atomem a molekulou • Odvodí vznik iontů s využitím N, Z a dopočítá množství částic v elektroneutrálních atomech a iontech 	Částicové složení látek (atomy a molekuly, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony)	
CHEMICKÉ PRVKY A ANORGANICKÉ SLOUČENINY			
<ul style="list-style-type: none"> • Používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech • Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Zná značky vybraných chemických prvků • Na základě znalosti obecných zákonitostí PSCHP odvodí vlastnosti významných prvků a jejich sloučenin • Objasní vznik chemické vazby • Podle rozdílu elektronegativit vázaných prvků určí druh chemické vazby 	Prvky a chemické sloučeniny (názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo, chemická vazba, oxidační číslo, názvosloví jednoduchých anorganických	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • Na základě rozdílu elektronegativit definuje vybrané vlastnosti látek • Určí oxidační číslo u jednoduchých anorganických sloučenin 	sloučenin)	
<ul style="list-style-type: none"> • Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmenuje (napíše) chemické vzorce prakticky významných oxidů • Popíše vlastnosti a použití prakticky využitelných oxidů • Uvede vliv prakticky významných oxidů na ŽP 	Oxidy (názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů)	ENV Vztah člověka k prostředí
<ul style="list-style-type: none"> • Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí • Orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmenuje (napíše) chemické vzorce a uvede příklady prakticky významných kyselin a hydroxidů • Popíše vlastnosti a použití prakticky využitelných kyselin a hydroxidů • Poskytne první pomoc při poleptání kyselinou nebo hydroxidem • Stanoví pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a pomocí acidobazického indikátoru • Na základě neutralizace ovlivní reakci roztoku • Uvede praktické využití neutralizace 	Kyseliny a hydroxidy (kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů)	ENV Vztah člověka k prostředí
<ul style="list-style-type: none"> • Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmenuje (napíše) chemické vzorce vybraných solí • Popíše vlastnosti a použití prakticky využitelných kyslíkatých a nekyslíkatých solí • Uvede různé způsoby přípravy solí 	Soli kyslíkaté a nekyslíkaté (vlastnosti, použití vybraných solí, názvosloví, vlastnosti a použití prakticky významných solí)	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
CHEMICKÉ REAKCE			
Žák: <ul style="list-style-type: none"> Rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> Pojmenuje výchozí látky a produkty jednoduchých chemických reakcí Definuje zákon zachování hmotnosti a energie Podle hodnoty reakčního tepla posoudí tepelné zabarvení reakce Rozdělí chemické reakce podle vnějších změn, uvede jejich příklady z praxe Vypočítá látkové množství a molární hmotnost. 	Chemické reakce, klasifikace chemických reakcí (zákon zachování hmotnosti a energie, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost, slučování, neutralizace, reakce exotermní, endotermní)	
<ul style="list-style-type: none"> Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu 	<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí vliv teploty, koncentrace, plošného obsahu povrchu výchozích látek a katalyzátoru na rychlost chemické reakce. Uvede příklady katalyzovaných reakcí v průmyslu a v organismech 	Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí (teplota, koncentrace, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza)	
	<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí výrobu elektrického proudu chemickou cestou. Posoudí vliv této výroby elektřiny na kvalitu ŽP 	Chemie a elektřina (výroba elektrického proudu chemickou cestou)	ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
ORGANICKÉ SLOUČENINY			
<ul style="list-style-type: none"> Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 	<ul style="list-style-type: none"> Pojmenuje (napíše vzorec) vybraných alkanů, alkenů, alkynů a arenů Zná zdroje, výrobu a vlastnosti významných zástupců uhlovodíků a jejich směsí 	Uhlovodíky (názvosloví jednoduchých organických sloučenin, příklady v praxi významných alkanů, alkenů, alkynů a arenů, směsí uhlovodíků)	ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
<ul style="list-style-type: none"> Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů 	<ul style="list-style-type: none"> Popíše postup při zpracování ropy, uhlí a zemního plynu Uvede příklady produktů těchto výrob, jejich použití Zhodnotí vliv používání průmyslově vyrobených paliv a dalších produktů na ŽP 	Paliva (ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva, příklady využití)	ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
průmyslového zpracování ropy			
<ul style="list-style-type: none"> Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 	<ul style="list-style-type: none"> Rozdělí deriváty uhlovodíků Pojmenuje (napíše vzorec) významných halogenderivátů, hydroxysloučenin, karbonylových sloučenin a karboxylových kyselin Používá triviální názvy některých derivátů uhlovodíků Uvede vlastnosti a použití významných halogenderivátů, hydroxysloučenin, karbonylových sloučenin a karboxylových kyselin Uvede vliv freonů na ozonoféru Zhodnotí vliv požití alkoholu na zdraví člověka 	Deriváty uhlovodíků (příklady v praxi významných halogenderivátů, hydroxysloučenin, karbonylových sloučenin a karboxylových kyselin)	ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
<ul style="list-style-type: none"> Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů 	<ul style="list-style-type: none"> Uvede vlastnosti a zdroje přírodních látek Vysvětlí podstatu fotosyntézy, určí podmínky reakce Napíše vzorce a uvede biologický význam vybraných mono-, di- a polysacharidů (ribóza, glukóza, fruktóza, sacharóza, škrob, glykogen) Na základě důkazu Fehlingovým činidlem a škrobem rozliší škrob a sacharidy s redukčními účinky Uvede příklady aminokyselin a bílkovin; uvede jejich biologický význam Definuje chemické složení tuků, uvede jejich biologický význam Uvede výskyt a význam NK pro život Rozdělí a uvede zdroje vitaminů a jejich vliv na zdraví člověka Uvede příklady přírodních látek v potravě z hlediska zásad racionální výživy 	Přírodní látky (zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů, nukleových kyselin, hormonů a vitaminů; vliv na zdraví člověka)	
CHEMIE A SPOLEČNOST			
<ul style="list-style-type: none"> Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi 	<ul style="list-style-type: none"> Vyjmenuje nejvýznamnější střediska chemického průmyslu v ČR a jejich výrobní program Zhodnotí vhodnost druhotných surovin k recyklaci Definuje pojem koroze a účinný boj proti ní 	Chemický průmysl v ČR (výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze)	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	<ul style="list-style-type: none"> Zná zásady bezpečnosti při práci s chemickými látkami Rozdělí hnojiva podle původu Zhodnotí využívání různých druhů hnojiv v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka Uvede výhody a nevýhody používání hnojiv statkových a průmyslových s ohledem na kvalitu půdy a dalších složek ŽP 	<p>Průmyslová hnojiva (druhy, výhody a nevýhody v porovnání s hnojivy přírodními)</p>	<p>ENV Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Uvede suroviny, postup výroby a praktické použití cementu, vápna, sádry a keramiky 	<p>Tepelně zpracovávané materiály (cement, vápno, sádra, keramika)</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> Definuje rozdíl mezi vlastnostmi nízko- a makromolekulárních látek Vysvětlí strukturu a chemickou stavbu některých významných polymerů Uvede vlastnosti a použití významných polymerů Posoudí výhody a nevýhody, resp. vliv používání syntetických polymerů na ŽP 	<p>Plasty a syntetická vlákna (vlastnosti, použití, likvidace)</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> Definuje chemické složení mýdel a jeho výrobu Vysvětlí prací účinky detergentů 	<p>Detergenty (mýdla, jejich prací účinky)</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> Zná zásady bezpečnosti při práci s pesticidy, použití ochranných pomůcek Zhodnotí využívání pesticidů v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka 	<p>Pesticidy (přehled základních skupin, jejich účinky, rezidua)</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> Zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem ke zdraví člověka Rozdělí léčiva a návykové látky podle účinku Posoudí nebezpečnost toxikomanie 	<p>Léčiva a návykové látky</p>	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE, PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU			
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Určí společné a rozdílné vlastnosti látek 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Vyjádří fyzikální a chemické vlastnosti látek slovně a pomocí fyzikálních veličin • Definiuje vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek 	Vlastnosti látek (hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, kujnost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek)	
<ul style="list-style-type: none"> • Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí • Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů • Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl • Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci • Dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci • Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři 	<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje zásady BOZP a PO při práci v chemické laboratoři • Navrhne a realizuje efektivní způsob řešení praktického úkolu • Vypracuje laboratorní protokol • Poskytne první pomoc při úrazech v laboratoři • Nakreslí a sestaví základní aparatury • Pojmenuje chemické nádobí a pomůcky, zná jejich použití 	Zásady bezpečné práce (ve školní laboratoři, v běžném životě, pozorování a pokus) Základní laboratorní postupy a metody Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace, sebeorganizace Kooperační a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede příklady nebezpečných látek • Dokáže rozlišit nebezpečnost chemikálií podle R- a S-vět, varovných značek 	Nebezpečné látky a přípravky (R- a S-věty, piktogramy a jejich	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
		význam)	
SMĚSI A CHEMICKÉ LÁTKY			
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje směsi a chemické látky • Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení • Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší, uvede příklady a využití směsí a chemických látek z běžného života • Použije různé způsoby výpočtu složení roztoku, změny složení roztoku přidáním soli, rozpouštědla nebo zahuštěním roztoku • Vysvětlí princip vybraných separačních metod a zdůvodní jejich vhodnost použití pro oddělení složek ze směsi • Zná faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek • Definiuje rozpustnost látek, roztok nenasycený a nasycený • Připraví roztok daného složení 	Směsi a chemické látky (směsi různorodé a stejnorodé, hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku; druhy roztoků dle nasycenosti a koncentrace; vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí – usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjmenuje druhy vod podle obsahu minerálních látek a nečistot, uvede jejich výskyt a použití v domácnosti a v průmyslu • Uvede význam a koloběh vody v přírodě • Zná fyzikální a chemické vlastnosti vody • Definiuje způsoby znečištění vody • Posoudí nebezpečnost látek pro ekosystém • Uvede příčiny eutrofizace vody, její dopad na vodní ekosystémy • Popíše technologii ČOV a úpravny pitné vody 	Voda (voda v přírodě, destilovaná, pitná, užitková a odpadní; úprava pitné vody; čistota vody a její čištění; ČOV)	ENV Základní podmínky života; vztah člověka k prostředí
	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjmenuje složky vzduchu vč. jejich poměrného zastoupení • Uvede význam jednotlivých složek vzduchu a ozonu pro život na Zemi • Posoudí rizikovost vybraných polutantů pro ŽP 	Vzduch (složení, čistota ovzduší, kyselá depozice, smog, ozonová vrstva)	ENV Základní podmínky života; vztah člověka k prostředí

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> Objasní vznik kyselých dešťů, ztenčování ozonové vrstvy a prohloubení skleníkového efektu 		
CHEMIE A SPOLEČNOST			
<ul style="list-style-type: none"> Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe 	<ul style="list-style-type: none"> Zná zásady bezpečnosti práce s hořlavinami Rozdělí hořlaviny do tříd Zdůvodní vhodnost použití hasicích prostředků pro hašení požáru Ovládá poskytnutí první pomoci při popáleninách 	Hořlaviny (význam tříd nebezpečnosti)	
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK			
<ul style="list-style-type: none"> Používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech 	<ul style="list-style-type: none"> Vyjmenuje a charakterizuje jednotlivé částice atomu Zná rozdíl mezi atomem a molekulou Odvodí vznik iontů S využitím N, Z a dopočítá množství částic v elektroneutrálních atomech 	Částicové složení látek (atomy a molekuly, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony)	
CHEMICKÉ PRVKY A ANORGANICKÉ SLOUČENINY			
<ul style="list-style-type: none"> Používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti 	<ul style="list-style-type: none"> Zná značky vybraných chemických prvků Na základě znalosti obecných zákonitostí PSCHP odvodí vlastnosti významných prvků a jejich sloučenin Objasní vznik chemické vazby Podle rozdílů elektronegativit vázaných prvků určí druh chemické vazby Určí oxidační číslo u jednoduchých anorganických sloučenin 	Prvky a chemické sloučeniny (názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo, chemická vazba, oxidační číslo, názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin)	
<ul style="list-style-type: none"> Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> Pojmenuje (napíše) chemické vzorce prakticky významných oxidů Popíše vlastnosti a použití prakticky využitelných oxidů 	Oxidy (názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů)	ENV Vztah člověka k prostředí

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede vliv prakticky významných oxidů na ŽP 		
<ul style="list-style-type: none"> • Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí • Orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmenuje (napíše) chemické vzorce a uvede příklady prakticky významných kyselin a hydroxidů • Popíše vlastnosti a použití prakticky využitelných kyselin a hydroxidů • Posoudí sílu kyselin a hydroxidů • Poskytne první pomoc při poleptání kyselinou nebo hydroxidem • Stanoví pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a pomocí acidobazického indikátoru • Na základě neutralizace ovlivní reakci roztoku • Uvede praktické využití neutralizace 	Kyseliny a hydroxidy (kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů)	ENV Vztah člověka k prostředí
<ul style="list-style-type: none"> • Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmenuje (napíše) chemické vzorce vybraných solí • Popíše vlastnosti a použití prakticky využitelných kyslíkatých a nekyslíkatých solí • Uvede různé způsoby přípravy solí 	Soli kyslíkaté a nekyslíkaté (vlastnosti, použití vybraných solí, názvosloví, vlastnosti a použití prakticky významných solí)	
CHEMICKÉ REAKCE			
<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmenuje výchozí látky a produkty jednoduchých chemických reakcí • Definuje zákon zachování hmotnosti a energie • Podle hodnoty reakčního tepla posoudí tepelné zabarvení reakce • Rozdělí chemické reakce podle vnějších změn, uvede jejich příklady z praxe • Vypočítá látkové množství a molární hmotnost 	Chemické reakce, klasifikace chemických reakcí (zákon zachování hmotnosti a energie, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost, slučování, neutralizace, reakce exotermní, endotermní)	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí vliv teploty, koncentrace, plošného obsahu povrchu výchozích látek a katalyzátoru na rychlost chemické reakce. • Uvede příklady katalyzovaných reakcí v průmyslu a v organismech 	<p>Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí (teplota, koncentrace, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza)</p>	
ORGANICKÉ SLOUČENINY			
<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmenuje (napíše vzorec) vybraných alkanů, alkenů, alkynů a arenů • Zná zdroje, výrobu a vlastnosti významných zástupců uhlovodíků a jejich směsí 	<p>Uhlovodíky (názvosloví jednoduchých organických sloučenin, příklady v praxi významných alkanů, alkenů, alkynů a arenů, směsí uhlovodíků)</p>	<p>ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy 	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše postup při zpracování ropy, uhlí a zemního plynu • Uvede příklady produktů těchto výrob, jejich použití • Zhodnotí vliv používání průmyslově vyrobených paliv a dalších produktů na ŽP 	<p>Paliva (ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva, příklady využití)</p>	<p>ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozdělí deriváty uhlovodíků • Pojmenuje (napíše vzorec) významných halogenderivátů, hydroxysloučenin, karbonylových sloučenin a karboxylových kyselin • Používá triviální názvy některých derivátů uhlovodíků • Uvede vlastnosti a použití významných halogenderivátů, hydroxysloučenin, karbonylových sloučenin a karboxylových kyselin • Uvede vliv freonů na ozonoféru • Zhodnotí vliv požití alkoholu na zdraví člověka 	<p>Deriváty uhlovodíků (příklady v praxi významných halogenderivátů, hydroxysloučenin, karbonylových sloučenin a karboxylových kyselin)</p>	<p>ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů 	<ul style="list-style-type: none"> Uvede vlastnosti a zdroje přírodních látek Vysvětlí podstatu fotosyntézy, určí podmínky reakce Napíše vzorce a uvede biologický význam vybraných mono-, di- a polysacharidů (ribóza, glukóza, fruktóza, sacharóza, škrob, glykogen) Na základě důkazu Fehlingovým činidlem a škrobem rozliší škrob a sacharidy s redukčními účinky Uvede příklady aminokyselin a bílkovin; uvede jejich biologický význam Definuje chemické složení tuků, uvede jejich biologický význam Uvede výskyt a význam NK pro život Rozdělí a uvede zdroje vitamínů a jejich vliv na zdraví člověka Uvede příklady přírodních látek v potravě z hlediska zásad racionální výživy 	<p>Přírodní látky (zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů, nukleových kyselin, a vitamínů; vliv na zdraví člověka)</p>	
CHEMIE A SPOLEČNOST			
<ul style="list-style-type: none"> Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi 	<ul style="list-style-type: none"> Vyjmenuje nejvýznamnější střediska chemického průmyslu v ČR a jejich výrobní program Zhodnotí vhodnost druhotných surovin k recyklaci Definuje pojem koroze a účinný boj proti ní 	<p>Chemický průmysl v ČR (výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze)</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> Zná zásady bezpečnosti při práci s chemickými látkami Rozdělí hnojiva podle původu Zhodnotí využívání různých druhů hnojiv v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka 	<p>Průmyslová hnojiva (druhy, výhody a nevýhody v porovnání s hnojivy přírodními)</p>	<p>ENV Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede výhody a nevýhody používání hnojiv statkových a průmyslových s ohledem na kvalitu půdy a dalších složek ŽP 		
	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede suroviny, postup výroby a praktické použití cementu, vápna, sádry a keramiky 	Tepelně zpracovávané materiály (cement, vápno, sádra, keramika)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Definiuje rozdíl mezi vlastnostmi nízko- a makromolekulárních látek • Vysvětlí strukturu a chemickou stavbu některých významných polymerů • Uvede vlastnosti a použití významných polymerů • Posoudí výhody a nevýhody, resp. vliv používání syntetických polymerů na ŽP 	Plasty a syntetická vlákna (vlastnosti, použití, likvidace)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Definiuje chemické složení mýdel a jeho výrobu • Vysvětlí prací účinky detergentů 	Detergenty (mýdla, jejich prací účinky)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zná zásady bezpečnosti při práci s pesticidy, použití ochranných pomůcek • Zhodnotí využívání pesticidů v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka 	Pesticidy (přehled základních skupin, jejich účinky, rezidua)	
<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	<ul style="list-style-type: none"> • Zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem ke zdraví člověka • Rozdělí léčiva a návykové látky podle účinku • Posoudí nebezpečnost toxikomanie 	Léčiva a návykové látky	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ZÁKLADY OBECNÉ CHEMIE			
	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zařadí chemii v kontextu přírodních věd • Definuje předmět a jeho metodologii • Posoudí význam chemie pro člověka a společnost • Uvede výhody a nevýhody chemizace • Vyjmenuje významné vědce, kteří přispěli k rozvoji disciplíny 	<p>Úvod do chemie (vymezení předmětu chemie, její význam, chemie jako přírodní věda)</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší společné a rozdílné fyzikální a chemické vlastnosti látek • Definuje základní chemické pojmy • Připraví roztok o daném složení • Uvede příklady v praxi používaných roztoků a směsí látek • Definuje dělicí metody • Navrhne a prakticky provede postup při dělení směsí látek • Napíše přeměnu látek chemickou rovnicí 	<p>Látky a soustavy látek (směsi látek, roztoky a rozpustnost látek, způsoby dělení směsí látek, chemická sloučenina a chemický prvek, atom, molekula, ion, chemické reakce a zápis průběhu reakce chemickou rovnicí)</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se ve veličinách používaných v chemii a jejich jednotkách • Vypočítá molární hmotnost, objemové a hmotnostní procento, látkovou koncentraci, příklady na ředění roztoků a výpočty ze vzorců a rovnic 	<p>Veličiny v chemii a chemické výpočty (veličiny používané v chemii a jejich jednotky, základní chemické výpočty, složení směsí a sloučenin, výpočty ze vzorců a rovnic)</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše stavbu atomu z pohledu kvantové mechaniky • Charakterizuje kvantová čísla • Roztřídí prvky na s-, p-, d- a f-; přechodné, nepřechodné a vnitřně přechodné a vysvětlí vztah mezi stavbou elektronového obalu a postavením v PSCHP 	<p>Chemické prvky a periodická soustava (složení atomového jádra, vlnově (kvantově) mechanický model atomu, typy atomových orbitalů, elektronová konfigurace atomů a jednoatomových</p>	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • Zapiše elektronové konfigurace atomů a jednoatomových iontů • Určí počet protonů, elektronů a neutronů u atomů prvků a iontů • Definuje vztahy ve skupinách a periodách PSCHP • Třídí prvky podle stavby elektronového obalu, předpovídá jejich fyzikální a chemické vlastnosti. 	iontů, periodický systém prvků – skupiny a periody)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše vznik chemické vazby, její typy a vlastnosti • Na základě znalosti struktury a polaritě chemické vazby předpoví vlastnosti chemických látek 	Struktura a vlastnosti prvků a sloučenin (chemická vazba a její vlastnosti – násobnost a typ vazby, elektronegativita a polarita chemické vazby, struktura a prostorové tvary molekul, vlastnosti atomových, molekulových a iontových krystalů a kovů)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizuje chemický děj • Podle změny koncentrace vypočítá rychlost chemické reakce • Posoudí vliv faktorů na rychlost chemického děje • Na základě znalosti termochemických zákonů stanoví změnu entalpie. • Vypočítá standardní slučovací a spalné teplo 	Chemický děj a jeho zákonitosti (chemický děj a jeho charakteristika, rychlost chemické reakce a ovlivňující faktory, reakční teplo a standardní reakční teplo, termochemické zákony)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odvodí vztah pro rovnovážnou konstantu • Aplikuje Le Chatelierův princip akce a reakce při ustanovení rovnovážného stavu • Zapiše vztah pro disociační konstantu kyselin a zásad, vypočítá její hodnotu a určí sílu kyseliny/zásady • Vypočítá pH roztoku silných kyselin a hydroxidů • Definuje iontový součin vody a pH roztoku • Teoreticky (s využitím poznatků o hydrolýze) a prakticky určí pH vodných roztoků • Vyčíslí redoxní reakce 	Chemická rovnováha (chemická rovnováha, rovnovážné koncentrace látek, rovnovážná konstanta, princip akce a reakce, kyseliny a zásady, acidobazické rovnováhy, elektrolytická disociace, iontový součin vody, stupnice pH, oxidace a redukce, Beketovova elektrochemická řada napětí, srážecí rovnováhy a součin rozpustnosti)	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • Odvodí a vypočítá hodnotu součinu rozpustnosti, uvede posloupnost vyloučení sraženin ze systému • S využitím poznatků o Beketovově řadě kovů vysvětlí průběh reakce kovů s kyselinami 		
ZÁKLADY ANORGANICKÉ CHEMIE			
	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše způsoby laboratorních příprav vodíku, kyslíku, resp. průmyslové výroby těchto a vzácných plynů. • Vysvětlí princip dělení směsí frakční destilací. • U vodíku a kyslíku uvede příklady, vlastnosti a použití důležitých sloučenin. • Vysvětlí příčinu nereaktivnosti vzácných plynů. • Pojmenuje (napíše) vzorec prakticky významných sloučenin vodíku a kyslíku • Uvede výskyt a použití vody, vzduchu a vodných roztoků 	<p>Vodík, kyslík, vzácné plyny (složení vzduchu a vody, elektronová konfigurace atomů těchto prvků, fyzikální a chemické vlastnosti těchto prvků, příprava, výroba a jejich využití, základy názvosloví a vlastnosti binárních sloučenin, výskyt a použití vzduchu, vody a vodných roztoků)</p>	<p>ENV Problematika vztahů organismů a prostředí Člověk a životní prostředí Životní prostředí regionu a ČR</p> <p>OSV Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Sociální komunikace Morálka všedního dne Spolupráce a soutěž</p> <p>SOU Globální problémy, jejich příčiny a důsledky</p> <p>MED Média a mediální produkce</p>

5.13 Biologie a geologie (osmileté a šestileté studium)

5.13.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Biologie a geologie je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Je v něm integrováno celé průřezové téma Environmentální výchova a vybraná témata průřezových témat Zdravý způsob života a péče o zdraví a Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a Změny v životě člověka a jejich reflexe vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Biologie a geologie je koncipována jako předmět, který má žákům poskytnout ucelený přehled znalostí, vědomostí a dovedností o neživé a živé přírodě. V primě a částečně v sekundě je botanika a zoologie probírána se zaměřením na ekosystémy s důrazem na komplexnost přírody a místo člověka v ní. Poté dochází ke změně a následuje systematický přístup v zoologii, biologii člověka a geologických oborech.

Časové vymezení předmětu

Biologie a geologie se vyučuje ve všech ročnících gymnázia.

Týdenní hodinová dotace:

	Teoretické hodiny	Laboratorní práce
prima	2	0,5
sekunda	2	0
tercie	2	0,5
kvarta	2	0,5

Výuka biologie je převážně realizována v multimediálních učebnách, které jsou vybaveny videem, dataprojektorem, počítačem s přístupem na internet a zpětným projektor. Laboratorní práce probíhají jako dvouhodinová cvičení v biologické laboratoři či v terénu, kde žáci řeší teoretické a praktické úkoly. Na cvičení je třída rozdělena do dvou skupin. Pro praktickou výuku žáci využívají mono- nebo binokulární mikroskopy a stereoskopické lupy s možností připojení na CCD kameru propojenou s počítačem či kamerky s připojením k mobilům či iPadům.

Výchovné a vzdělávací strategie

Základní formou práce v předmětu je problémové vyučování, pozorování, posuzování situací z běžného života očima biologa a ekologa, dále výklad a aplikační činnost žáků s ukázkami přírodnin a modelů, použití videa, zpětného projektoru a PC s připravenými obrazy, grafy, tabulkami, zvuky, videem a animacemi. Důležité místo mají i tematické diskuse, referáty žáků, vycházky do přírody a exkurze (ZOO a botanická zahrada, CHKO a NP Šumava, muzea...).

Kompetence k učení

- zadávat samostatnou práci, např. referáty, problémové úlohy, doporučovat další studijní zdroje (populárně naučnou literaturu, časopisy, internet apod.), a tím motivovat žáky k samostatnosti a aktivitě při učení
- systematicky kontrolovat a objektivně hodnotit práci žáků
- osobním přístupem motivovat žáky k učení
- kriticky hodnotit věrohodnost jednotlivých informačních zdrojů (např. tisk, televize, internet)

Kompetence k řešení problémů

- vybavit žáky vědomostmi, znalostmi a dovednostmi potřebnými pro rozpoznání „problému“ a jeho řešení
- zadávat žákům problémové úlohy a metodicky dohlížet na jejich řešení
- při řešení problémů umožňovat žákům hledat a nacházet nové přístupy a nová řešení

Kompetence komunikativní

- otevřeně komunikovat s žáky
- vyjadřovat se jasně, srozumitelně, věcně a gramaticky správně
- zadávat úlohy, při jejichž řešení musí žáci využívat různé komunikační technologie (tisk, televize, internet)

Kompetence sociální a personální

- zadávat žákům skupinovou práci a dohlížet, aby se každý zodpovědně a konstruktivně zapojil do řešení
- veřejně kritizovat a potírat jakékoli náznaky neúcty, nadřazenosti či snahy o zneužívání odlišného temperamentu, sebevědomí nebo postavení jednotlivce v rámci pracovní skupiny nebo třídy
- skupinovou diskusí o výsledcích práce jednotlivce nebo skupiny rozvíjet schopnost žáků v sociálním kontextu sebekriticky hodnotit sama sebe

Kompetence občanské

- svým vztahem k přírodě a lidem být pro žáky příkladem
- důrazně dohlížet na slušné a ohleduplné chování žáků nejenom ve škole a během školních akcí, ale vždy a všude

Kompetence pracovní

- kontrolovat plnění úkolů a povinností
- vést žáky k vhodnému a efektivnímu používání pomůcek a učebnic
- střídáním činností adaptovat žáky na změněné nebo nové pracovní podmínky
- rozvíjet manuální zručnost žáků
- vést žáky k dodržování vymezených pravidel

Kompetence digitální

- efektivně využívat elektronická zařízení (především mobilní telefony, tablety, iPady) k vyhledávání relevantních informací a obrázků k probíraným tématům jak při samostatné žákovské činnosti, tak během laboratorních cvičení či opakování učiva
- vhodně zvolit formu zpracování elektronických herbářů, referátů, laboratorních protokolů, výstupů školou pořádaných exkurzí a návštěv odborných pracovišť (muzeí, zoologických zahrad...)
- vést žáky k využívání moderních aplikací na určování rostlin, živočichů či ptačích hlasů (např. aplikace PlantNet, Seek od iNaturalist, GoogleLens, BirdNET...)
- vést žáky k vyhledávání a kritickému posuzování informací získaných v oblastech botaniky, zoologie, lidského zdraví, životního prostředí i neživé přírody

K zabezpečení rozvoje mimořádně nadaných žáků směřují vyučující biologie již dlouhodobě. Se žáky pracují nejen v hodinách biologie. Od primy se žáci zúčastňují biologických soutěží, zejména Biologické olympiády.

Proto je kladen důraz na:

- využívání metod výuky s preferencí individuálního přístupu
- prosazování forem výuky v nichž je preferován individuální přístup
- využívání možností individuálních konzultací
- využívání možností mimoškolních aktivit

5.13.2 Pravidla pro hodnocení žáků

Kritéria hodnocení vycházejí z platného klasifikačního řádu školy.

5.13.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: *prima*

Vyučovací předmět: *biologie a geologie*

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ZÁKLADY EKOLOGIE, OBECNÁ BIOLOGIE, BIOLOGIE ROSTLIN, ŽIVOČICHŮ A HUB			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> Interpretuje jednotlivé znaky života Roztřídí organismy na základě různých typů buněk na bakterie, rostliny a živočichy 	<p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam 	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi Na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> Pojmenuje charakteristické organismy lesa Uvede příklady chráněných rostlin a živočichů Zdůvodní význam ochrany rostlin a živočichů Vlastními slovy popíše základní vztahy mezi organismy v lese Vyjmenuje základní fyzikální a chem. vlastnosti vody Objasní rozdíly mezi stojatou a tekoucí vodou Pojmenuje charakteristické organismy rybníka Vlastními slovy popíše základní vztahy mezi organismy v rybníce Dokáže ukázat důsledky vlivu člověka na rybníky na Klatovsku Vyjmenuje charakteristické druhy luk, pastvin a polí Vlastními slovy popíše základní vztahy mezi organismy na louce 	<p>Lesní společenstva</p> <ul style="list-style-type: none"> houby, lišejníky mechy, kapradiny, naho- a krytosemenné rostliny ochrana rostlin měkkýši, členovci, obratlovci vztahy živočichů a rostlin v lese <p>Voda a okolí</p> <ul style="list-style-type: none"> vlastnosti vodního prostředí rostliny rybníka a okolí prvoci, žahavci, měkkýši, kroužkovci, členovci, obratlovci <p>Společenstva luk a pastvin</p> <ul style="list-style-type: none"> rostliny měkkýši, kroužkovci, členovci, obratlovci 	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>DEM</p> <p>Občan, občanská společnost a stát</p> <p>SOU</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p> <p>ENV</p> <p>Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>MED</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • Srovnáním louky intenzivně obhospodařované a šumavské louky demonstruje vliv člověka na travní společenstvo 		
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci • Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři • Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl • Aplikuje praktické metody poznávání přírody • Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů • Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci 	<ul style="list-style-type: none"> • Aplikuje ustanovení laboratorního řádu • Předvede základní úkony první pomoci při úrazu v laboratoři a exkurzi v přírodě • Pojmenuje jednotlivé části mikroskopu a dokáže s ním pracovat • Připraví jednoduchý přechodný preparát • Nakreslí a popíše obrázek pozorovaného objektu • Vytvoří herbář lučních rostlin • Pozoruje (okem, lupou a dalekohledem) rostliny a živočichy a zařadí je do hlavních skupin s využitím různých aplikací 	<p>Práce s laboratorní technikou (základní laboratorní postupy a metody, základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky)</p> <p>Praktické metody poznávání přírody (exkurze, pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), práce se zjednodušenými určovacími klíči a atlasy, založení herbáře)</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>DEM Občan, občanská společnost a stát</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá</p> <p>ENV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy člověka a prostředí</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ZÁKLADY EKOLOGIE, BIOLOGIE ROSTLIN, ŽIVOČICHŮ A HUB			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • Na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam • Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pojmenuje jednotlivé u nás pěstované polní plodiny • Vysvětlí význam jednotlivých polních plodin pro člověka • Objasní podstatu pěstování hlavních polních plodin • Srovná význam organismů nazývaných škůdce, resp. plevel na poli a v přirozeném prostředí • Předloží příklady negativního vlivu nadměrné chemizace • Definuje sad, ovocnou a zelinářskou zahradu • Objasní podstatu pěstování hlavních ovocných dřevin a zeleniny • Vysvětlí ekonomický a krajinný význam sadů, ovocných a zelinářských zahrad • Provede rozbor vztahu charakteristických organismů sadů, ovocných zahrad a zelinářských zahrad s důrazem na pozitivní vliv ptactva v jejich ochraně před škůdci • Definuje pojem park a okrasná zahrada • Pojmenuje charakteristické rostliny parků a okrasných zahrad a také živočichy, kteří v nich žijí • Porovná typy parků a okrasných zahrad z hlediska výskytu různých živočichů • Zhodnotí význam parků a okrasných zahrad pro lidská sídla 	<p>Rozmanitost polních ekosystémů</p> <ul style="list-style-type: none"> • polní plodiny <p>Okolí lidských sídel</p> <ul style="list-style-type: none"> • zelinářské zahrady • okrasné zahrady a parky • okrasné byliny a dřeviny • rumišťe a okraje cest <p>Lidská sídla</p> <ul style="list-style-type: none"> • organismy provázející člověka – mikroorganismy, houby, bezobratlí, obratlovci • organismy člověkem pěstované nebo chované • pokojové rostliny, chování živočichové, hospodářsky významné organismy 	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>ENV</p> <p>Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>DEM</p> <p>Občan, občanská společnost a stát</p> <p>SOU</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí svými slovy pojem rumišť a vznik tohoto prostředí • Uvede příklady živočichů a rostlin rumišť a okrajů cest • Pojmenuje důležité organizmy doprovázející člověka • Zhodnotí zdravotní a hygienický význam organismů provázejících člověka, vznik epidemií • Pojmenuje důležité organizmy člověkem pěstované nebo chované v domácnostech • Objasní podstatu péče o pokojové rostliny a živočichy chované v domácnostech • Zhodnotí význam hospodářských zvířat pro člověka 		
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede příklady pohlavního a nepohlavního rozmnožování u rostlin a živočichů 	<p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> • vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam • (výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života) 	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>ENV</p> <p>Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka 	<ul style="list-style-type: none"> • Definuje pojem virus, nakreslí a popíše schéma virionu • Vysvětlí podstatu činnosti virionu v hostitelské buňce • Objasní význam virů pro biotechnologie • Vysvětlí význam bakterií v koloběhu látek v přírodě 	<p>Viry a bakterie (výskyt, význam a praktické využití)</p>	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • Definiuje pojem autotrofní, heterotrofní, patogenní bakterie • Vyjmenuje hlavní patogenní bakterie • Objasní význam bakterií pro biotechnologie • Rozhodne, která z běžných infekčních chorob je vyvolána virem či bakteriemi • Na příkladu vodního květu sinic prokáže negativní vliv člověka na životní prostředí 		<p>DEM Občan, občanská společnost a stát</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá</p> <p>ENV Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy člověka a prostředí</p> <p>MED Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>
BIOLOGIE ROSTLIN			
<ul style="list-style-type: none"> • Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům 	<ul style="list-style-type: none"> • Porovná buňku prokaryotickou a eukaryotickou jak ve složitosti, tak ve velikosti • Uvede příklady základních organel a vysvětlí jejich funkci • Na schématu interpretuje znalost stavby rostlinného těla a jeho hierarchického uspořádání • Nakreslí a popíše stavbu kořene, stonku, listu, květu semene a plodu • Vysvětlí svými slovy funkci rostlinných orgánů • Zhodnotí využití jednotlivých rostlinných orgánů pro člověka 	<p>Anatomie a morfologie rostlin (stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin – kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>DEM Občan, občanská společnost a stát</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá</p> <p>ENV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy člověka a prostředí</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> Definuje základní funkce rostlinné fyziologie Interpretuje schéma vodního režimu rostlin a jeho souvislost s minerální výživou Srovná fotosyntézu a dýchání Na příkladu sukulentů a masožravek vysvětlí modifikace fyziologických funkcí rostlin Rozlišuje pohlavní a nepohlavní rozmnožování rostlin Uvede příklady využití rozmnožování rostlin v praxi 	<p>Fyziologie rostlin (základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování)</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>ENV Základní podmínky života</p>
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů 	<ul style="list-style-type: none"> Přiřadí ke každé skupině výtrusných i semenných charakteristické zástupce Vlastními slovy vyjádří ekologické nároky jednotlivých rostlin Odhadne biotop, ve kterém se daný taxon vyskytuje Rozliší rostliny léčivé a jedovaté Pojmenuje hlavní léčivé rostliny přiřadí k nim jejich použití Pojmenuje hlavní jedovaté rostliny a vysvětlí možnost jejich záměny Pojmenuje hlavní hospodářsky významné rostliny a přiřadí k nim jejich využití Porovná výskyt „běžných“ a chráněných druhů v Klatovech a okolí se Šumavou 	<p>Systém rostlin (poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců)</p> <p>Význam rostlin a jejich ochrana</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>DEM Občan, občanská společnost a stát</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá</p> <p>ENV Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy člověka a prostředí</p> <p>MED Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
BIOLOGIE HUB			
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků 	<ul style="list-style-type: none"> Zdůvodní existenci samostatné říše hub Porovná výživu hub s výživou rostlin a živočichů Interpretuje význam hub v koloběhu látek Uvede příklady hub bez plodnic a vysvětlí jejich pozitivní i negativní význam pro člověka a organismy Nakreslí a popíše plodnici stopkovýtrosých hub Objasní zásady sběru hub a první pomoci při otravě Rozpozná naše nejvýznamnější jedlé a jedovaté houby Nakreslí schéma a vysvětlí vztah mezi organismy stélky lišejníku Zhodnotí význam lišejníků v přírodě 	<p>Houby bez plodnic (základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy)</p> <p>Houby s plodnicemi (stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami)</p> <p>Lišejníky (výskyt a význam)</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>DEM Občan, občanská společnost a stát</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá</p> <p>ENV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy člověka a prostředí</p>
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ			
<ul style="list-style-type: none"> Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů 	<ul style="list-style-type: none"> Porovná schéma rostlinné a živočišné buňky a vysvětlí rozdíly mezi nimi Popíše způsoby, kterými jednobuněčný organismus vykonává životní funkce Na schématu interpretuje znalost stavby mnohobuněčného živočišného těla a jeho hierarchického uspořádání Popíše princip pohlavního a nepohlavního rozmnožování živočichů a uvede příklady 	<p>Stavba a funkce jednotlivých částí těla živočichů (živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování)</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>DEM Občan, občanská společnost a stát</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá</p> <p>ENV Ekosystémy Základní podmínky života</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
			Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy člověka a prostředí
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin 	<ul style="list-style-type: none"> Přiřadí ke každé skupině bezobratlých živočichů charakteristické zástupce Vlastními slovy vyjádří jejich ekologické nároky 	<p>Vývoj, vývin a systém živočichů (významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci)</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>DEM Občan, občanská společnost a stát</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá</p> <p>ENV Základní podmínky života</p>
<ul style="list-style-type: none"> Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy 	<ul style="list-style-type: none"> Zhodnotí zdravotní a hospodářský význam vybraných bezobratlých živočichů Objasní podstatu preventivních opatření, která ochrání člověka před patogenními a parazitickými živočichy 	<p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů (hospodářsky a epidemiologicky významné druhy; péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva)</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>DEM Občan, občanská společnost a stát</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá</p> <p>ENV Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy člověka a prostředí</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci • Aplikuje praktické metody poznávání přírody 	<ul style="list-style-type: none"> • Pozoruje (okem, lupou a mikroskopem) rostliny a živočichy a zařadí je do hlavních skupin s využitím různých aplikací 	<p>Praktické metody poznávání přírody (exkurze, pozorování lupou a mikroskopem, práce se zjednodušenými určovacími klíči a atlasy, založení herbáře</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>DEM Občan, občanská společnost a stát</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá</p> <p>ENV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy člověka a prostředí</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na schématu interpretuje znalost stavby živočišného těla a jeho hierarchického uspořádání • Vysvětlí svými slovy funkci živočišných orgánů a orgánových soustav • Porovná stavbu a funkci živočišných orgánů u jednotlivých tříd 	<p>Obratlovci stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla (živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy)</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti DEM Občan, občanská společnost a stát SOU Evropa a svět nás zajímá ENV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy člověka a prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin 	<ul style="list-style-type: none"> • Přiřadí významné zástupce ke každé třídě • Vlastními slovy vyjádří ekologické nároky charakteristických živočichů 	<p>Vývoj, vývin a systém živočichů (významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti DEM Občan, občanská společnost a stát SOU Evropa a svět nás zajímá ENV Ekosystémy</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
			Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy člověka a prostředí
<ul style="list-style-type: none"> Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy 	<ul style="list-style-type: none"> Pojmenuje hlavní hospodářsky významné lovené živočichy a přiřadí k nim jejich využití Zhodnotí jejich význam pro člověka Pojmenuje důležité živočichy chované v domácnostech Objasní podstatu péče o živočichy chované v domácnostech Zhodnotí zdravotní a hygienický význam těchto živočichů pro člověka Prokáže na konkrétních příkladech význam ochrany druhů a ekosystémů Demonstruje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy 	<p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů (hospodářsky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva)</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>DEM Občan, občanská společnost a stát</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá</p> <p>ENV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy člověka a prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> Definuje pojem etologie Vysvětlí základní způsoby komunikace živočichů Vlastními slovy vyjádří význam chování živočichů jako adaptaci k přežití v daných podmínkách Porovná některé projevy chování člověka a savců 	<p>Projevy chování živočichů</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>DEM Občan, občanská společnost a stát</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
			ENV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy člověka a prostředí
BIOLOGIE ČLOVĚKA			
<ul style="list-style-type: none"> • Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy 	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše stavbu a vysvětlí funkci a různé nároky jednotlivých orgánů a orgánových soustav na jejich správné fungování • Zhodnotí vlivy poškozující jednotlivé orgány a navrhne, jak tyto škodlivé vlivy omezit či eliminovat 	Anatomie a fyziologie člověka (stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy – opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), Vyšší nervová činnost	OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti DEM Občan, občanská společnost a stát SOU Evropa a svět nás zajímá ENV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy člověka a prostředí
<ul style="list-style-type: none"> • Objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří • Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka • Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, 	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše fyziologickou stránku pohlavního aktu včetně cesty spermií a vajíčka až k oplození • Objasní podstatu funkce placenty • Vysvětlí embryonální a postembryonální vývoj po stránce orgánové a velikostní • Interpretuje změny, které provázejí těhotenství na ženě 	Ontogeneze a fylogeneze člověka (rozmnožování člověka) Dětství, puberta, dospívání (tělesné, duševní a společenské změny)	OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<p>morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</p>	<ul style="list-style-type: none"> Definuje pojem antikoncepce a objasní principy jednotlivých typů antikoncepce Zhodnotí rizika spojená s nechráněným stykem včetně pohlavně přenosných chorob Objasní princip interrupce a zdravotní a psychická rizika s ní spojená Aplikuje poznatky o vývoji života na Zemi na fylogenezi člověka Porovná znaky jednotlivých lidských ras 	<p>Sexuální dospívání a reprodukční zdraví (předčasná sexuální zkušenost; těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity)</p>	<p>DEM Občan, občanská společnost a stát</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá</p> <p>ENV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy člověka a prostředí</p> <p>MED Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>MUL Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity</p>
OBECNÁ BIOLOGIE, GENETIKA A BIOLOGIE ČLOVĚKA			
<ul style="list-style-type: none"> Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě 	<ul style="list-style-type: none"> Na modelu DNA zdůvodní hmotnou podstatu dědičnosti Definuje základní pojmy genetiky Uvede a popíše příklady projevů dědičnosti člověka na základě podoby rodinných příslušníků vlastní rodiny i v rodech slavných umělců a sportovců 	<p>Dědičnost a proměnlivost organismů (podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení)</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby 	<ul style="list-style-type: none"> Popíše příznaky, vysvětlí příčinu a zdůvodní léčbu a prevenci různých 	<p>Nemoci, úrazy a prevence (příčiny, příznaky, praktické</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • Dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce • Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím • Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí 	<p>civilizačních, pohlavně přenosných a dalších běžných onemocnění</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyjmenuje základní život ohrožující poranění a stavy a navrhne, jak postupovat v takovýchto situacích • Definuje pojem zdraví, nemoc a životní styl • Vysvětlí vliv špatného stravování na zdraví • Navrhne změnu životního stylu jako prevenci vzniku chorob • Definuje pojem dieta, mentální anorexie, bulimie, obezita • Diskutuje se svými spolužáky o poruchách ve vztahu k jídlu • Zhodnotí vliv sportu rekreačního, výkonnostního i vrcholového na lidské zdraví 	<p>zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy)</p> <p>Výživa a zdraví (zásady zdravého stravování, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy)</p> <p>Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví</p> <p>Tělesná a duševní hygiena (zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví)</p> <p>Ochrana před přenosnými i nepřenosiými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy</p> <p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, civilizační choroby</p>	<p>Komunikace</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>DEM</p> <p>Občan, občanská společnost a stát</p> <p>SOU</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p> <p>ENV</p> <p>Ekosystémy</p> <p>Základní podmínky života</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Vztahy člověka a prostředí</p> <p>MED</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>Občanská společnost a škola</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc • Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí činnost na varovný signál „všeobecná výstraha“ a signál „požární poplach“ • Rozlišuje funkci jednotlivých složek integrovaného záchranného systému • Přiřadí správná čísla tísňového volání k jednotlivým institucím • Dokáže popsat složení evakuačního zavazadla 	<p>Ochrana člověka za mimořádných událostí</p>	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p> <p>Komunikace</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>DEM</p> <p>Občan, občanská společnost a stát</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	<ul style="list-style-type: none"> • Aplikuje jednotlivé prostředky improvizované ochrany osob v radioaktivně, chemicky a biologicky zamořeném prostředí • Navrhne postup a sám či s pomocí spolužáků provede první předlékařskou pomoc u stavu šoku a bezvědomí, zástavy dechu, zástavy srdce, tepenném a žilním krvácení, podvrknutí, vykloubení a zlomenině končetiny 		SOU Evropa a svět nás zajímá ENV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy člověka a prostředí
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci • Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři • Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl • Aplikuje praktické metody poznávání přírody • Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů • Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci 	<ul style="list-style-type: none"> • Aplikuje ustanovení laboratorního řádu • Předvede základní úkony první pomoci při úrazu v laboratoři a exkurzi v přírodě • Pojmenuje jednotlivé části mikroskopu a dokáže s ním pracovat • Připraví jednoduchý přechodný preparát • Nakreslí a popíše obrázek pozorovaného objektu • Dokáže pomocí přístrojů zjistit tělesnou výšku a váhu, objem plic, tlak krve a tepovou frekvenci 	Práce s laboratorní technikou (základní laboratorní postupy a metody; základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky) Praktické metody poznávání přírody (exkurze; pozorování lupou a mikroskopem)	OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti DEM Občan, občanská společnost a stát SOU Evropa a svět nás zajímá ENV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy člověka a prostředí

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
OBEČNÁ BIOLOGIE			
Žák: <ul style="list-style-type: none"> Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> Interpretuje jednotlivé znaky života 	Základní projevy života	
NEŽIVÁ PŘÍRODA			
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek 	<ul style="list-style-type: none"> Definuje pojem nerost a hornina, barva, lesk, vryp, tvrdost, hustota Popíše chemické vlastnosti nerostů Objasní podstatu vzniku nerostů a hornin a jejich výskytu v ČR a ve světě Rozlišuje jednotlivé skupiny hornin podle jejich původu Vysvětlí možnosti praktického využití nerostů a hornin 	Nerosty a horniny (vznik, vlastnosti, třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků)	ENV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy člověka a prostředí
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody 	<ul style="list-style-type: none"> Definuje vnitřní geologické procesy Objasní podstatu kontinentálního driftu, magmatismu, vulkanismu, zemětřesení a jejich důsledků pro utváření zemského povrchu a života na Zemi Definuje vnější geologické procesy Objasní podstatu působení větru, vody, ledu, gravitace, a jejich důsledků pro utváření zemského povrchu a života na Zemi Objasní podstatu vědeckého názoru na vznik a vývoj vesmíru a Sluneční soustavy Definuje pojmy galaxie, hvězda, planeta 	Vnější a vnitřní geologické procesy (příčiny a důsledky) Vznik Země a její stavba (vznik a vývoj vesmíru, stavba zemského tělesa) Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi (geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí) Geologický vývoj a stavba území ČR a Klatovska (Český masiv, Západní Karpaty)	OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti DEM Občan, občanská společnost a stát SOU Evropa a svět nás zajímá ENV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního

	<ul style="list-style-type: none"> • Na řezu objasní stavbu zemského tělesa • Objasní procesy vývoje zemského tělesa do vzniku kůry (předgeologické období) • Vysvětlí podstatu vzniku prvotní atmosféry a hydrosféry • Pro každé geologické období uvede vztah mezi abiotickými podmínkami a stupněm vývoje organismů • Objasní procesy utváření jednotlivých oblastí Českého masivu a Západních Karpat od prekambria • Objasní procesy utváření Klatovska a Šumavy • Popisuje složení půdy, půdní druhy a typy, využití půd • Vysvětlí pojmy matečná hornina, půdní horizonty, eroze půdy, humus • Vysvětlí význam, využití a ochranu půdy, příčiny úbytku půdy ve světě 	<p>Půdy (složení, vlastnosti a význam půdy)</p>	<p>prostředí Vztahy člověka a prostředí</p>
ZÁKLADY EKOLOGIE			
<ul style="list-style-type: none"> • Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • Na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam 	<ul style="list-style-type: none"> • Definuje pojmy populace, společenstvo, ekosystém • Pojmenuje charakteristické organismy určitého společenstva a ekosystému • Dokáže určit společenstvo a ekosystém na základě přítomnosti charakteristických organismů • Vlastními slovy popíše základní energeticko-potravní vztahy mezi organismy v hlavních ekosystémech 	<p>Organismy a prostředí (vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému)</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti DEM Občan, občanská společnost a stát SOU Evropa a svět nás zajímá ENV Ekosystémy Základní podmínky života</p>

			Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy člověka a prostředí
<ul style="list-style-type: none"> • Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí, jaký je vztah mezi podnebí a různými typy ekosystémů • Objasní, jaký vliv mají klimatické změny na jednotlivé ekosystémy a rozšíření organismů • Uvede, jaké jsou nejčastější přírodní katastrofy v ČR a jaké jsou jejich příčiny 	<p>Podnebí a počasí ve vztahu k životu (význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka)</p> <p>Mimořádné události způsobené přírodními vlivy (příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR – povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí – a ochrana před nimi)</p>	<p>ENV Základní podmínky života</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • Objasní podstatu globálních problémů (populační exploze, surovinová a energetická krize) a jejich vyústění v konflikt člověka s životním prostředím • Zhodnotí stav životního prostředí v ČR, v Evropě a ve světě a odhalí příčiny tohoto stavu • Na konkrétním případě navrhne postupy vedoucí ke zlepšení ŽP • Pojmenuje hlavní typy ochrany území a druhů u nás a ve světě 	<p>Ochrana přírody a životního prostředí (globální problémy a jejich řešení, chráněná území)</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá</p> <p>ENV Ekosystémy</p>

			<p>Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy člověka a prostředí MUL Etnický původ</p>
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci a poznávání živé a neživé přírody • Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři • Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl • Aplikuje praktické metody poznávání přírody • Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů 	<ul style="list-style-type: none"> • Aplikuje ustanovení laboratorního řádu • Předvede základní úkony první pomoci při úrazu v laboratoři a exkurzi v přírodě • Pojmenuje jednotlivé části mikroskopu a dokáže s ním pracovat • Připraví jednoduchý přechodný preparát • Nakreslí a popíše obrázek pozorovaného objektu • Pozoruje (okem, lupou) horniny a minerály a zařadí je do hlavních skupin • Rozliší s pomocí klíče minerály na základě zjištění a změření hustoty, tvrdosti, barvy, vrypu, lesku, krystalové soustavy a chemických vlastností • Určuje horniny na komunikacích a stavbách Klatov 	<p>Práce s laboratorní technikou (základní laboratorní postupy a metody; základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky)</p> <p>Praktické metody poznávání přírody (exkurze, pozorování lupou a mikroskopem, práce se zjednodušenými určovací klíči a atlasy)</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá</p> <p>ENV Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztahy člověka a prostředí</p>

5.14 Zeměpis (osmileté a šestileté studium)

5.14.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Zeměpis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, vzdělávacího oboru Geografie.

Vyučovací předmět Zeměpis má v rámci gymnaziálního vzdělání mnoho funkcí, za jednu z nejdůležitějších lze považovat funkci integrační. Ve své podstatě spojuje Zeměpis poznatky z řady přírodních, společenských a technických věd, zároveň také z oblasti kultury.

V této rozmanitosti lze pak snadno využívat mnoha vazeb k jiným vědním oborům, či vyučovacím předmětům, které z nich vycházejí. V oblasti matematické geografie jsou to vazby na astronomii a fyziku, u fyzické geografie na geologii, hydrologii, klimatologii, chemii a biologii. V socioekonomické geografii jsou to vazby na demografii či historii a v politické geografii jsou to vazby na politologii.

Komplexní geografické poznání reality napomáhá u žáka vytvářet celkový postoj ke světu, názory na jeho vznik a vývoj. Velice úzkou vazbu má vyučovací předmět Zeměpis na kartografii. Silné vazby má Zeměpis k dalším studijním předmětům s výraznou integrační funkcí – k občanskému a společenskovědnímu základu a historii.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Časové vymezení

Ve všech výše uvedených ročnících vyššího gymnázia jsou vyučovacím předmětu Zeměpis věnovány dvě vyučovací hodiny týdně. Výuku doplňují v každém ročníku zeměpisné exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- plánovat a organizovat své učení a pracovní činnost, využívat je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj
- efektivně využívat různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledat a rozvíjet účinné postupy ve svém učení, reflektovat proces vlastního učení a myšlení
- kriticky přistupovat ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovávat a využívat při svém studiu a praxi
- kriticky hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímat ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, čerpat poučení pro další práci z vlastních úspěchů i chyb

Kompetence komunikativní

- s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívat dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu
- používat s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu
- efektivně využívat moderní informační technologie
- vyjadřovat se v mluvených a psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikovat; být citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci
- prezentovat vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým neznámým publikem

- rozumět sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretovat přijímaná sdělení a věcně argumentovat; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhat dosáhnout porozumění

Kompetence k řešení problémů

- rozpoznat problém, objasnit jeho podstatu, rozčlenit ho na části
- vytvářet hypotézy, navrhnout postupné kroky, zvažovat využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy
- uplatňovat při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení využívat i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice
- kriticky interpretovat získané poznatky a zjištění a ověřovat je, pro své tvrzení nacházet argumenty a důkazy, formulovat a obhajovat podložené závěry
- být otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlížet na problém z různých stran
- zvažovat možné klady a závěry jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizika a důsledků

Kompetence sociální a personální

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti
- stanovovat si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky
- přizpůsobovat se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňovat
- aktivně spolupracovat při stanovování a dosahování společných cílů
- přispívat k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii
- projevovat zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých
- rozhodovat se na základě vlastního úsudku, odolávat společenským i mediálním tlakům

Kompetence občanské

- informovaně zvažovat vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny a zájmy veřejnými, rozhodovat se a jednat vyváženě
- uvažovat o chodu civilizace a společnosti z hlediska udržitelnosti života, rozhodovat se a jednat tak, aby nedošlo k poškozování přírody, životního prostředí a kultury
- respektovat různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
- rozšiřovat své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytvářet je a chránit
- promýšlet souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; přistupovat k plnění svých povinností zodpovědně a tvořivě, hájit svá práva i práva jiných, vystupovat proti jejich potlačování a spoluvytvářet podmínky pro jejich naplňování
- chovat se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytnout ostatním pomoc
- posuzovat události a vývoj veřejného života, sledovat, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímat a obhajovat informovaná stanoviska a jednat k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí

Kompetence pracovní

- cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhodovat o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření
- rozvíjet svůj osobní odborný potenciál, rozpoznávat a využívat příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě
- uplatňovat proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítat a podporovat inovace
- získávat a kriticky vyhodnocovat informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívat dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit

- usilovat o dosažení stanovených cílů, průběžně revidovat a kriticky hodnotit dosažené výsledky, korigovat další činnost s ohledem na další cíl; dokončovat zahájené aktivity, motivovat se k dosahování úspěchů
- posuzovat a kriticky hodnotit rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti být připraven tato rizika nést
- chápat podstatu a principy podnikání, zvažovat možná rizika, vyhledávat a kriticky posuzovat příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory

Kompetence digitální

- efektivně využívat elektronická zařízení (především mobilní telefony, tablety, iPady) k vyhledávání relevantních informací a obrázků k probíraným tématům jak při samostatné žákovské činnosti, tak při opakování učiva
- vhodně zvolit formu zpracování výstupů školou pořádaných exkurzí a návštěv odborných pracovišť
- vést žáky k vyhledávání a kritickému posuzování informací získaných v oblastech fyzickogeografické sféry, socioekonomické sféry, ochrany životního prostředí i neživé přírody

Péče o nadané žáky

Mimořádně nadaní žáci se pravidelně účastní zeměpisných soutěží na různých úrovních, počínaje školním kolem zeměpisné olympiády. Dle jejich výsledků mohou dále postoupit do vyšších kol (okresní, krajské, celostátní, mezinárodní). V rámci individuálního zájmu si připravují různé referáty a prezentace, při nichž využívají audiovizuální a výpočetní techniku. Mohou s učiteli konzultovat odbornou problematiku a zapůjčovat si odbornou literaturu či časopisy. K dispozici je velké množství nosičů (CD a DVD), které mohou žáci využívat k vlastnímu rozvoji nebo k samostatným pracím.

5.14.2 Pravidla pro hodnocení žáků

Kritéria hodnocení vycházejí z platného klasifikačního řádu školy

5.14.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmět

Ročník: prima

Vyučovací předmět: zeměpis

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ			
Žák:	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Objasní postavení Slunce ve vesmíru, popíše planetární systém a tělesa Sluneční soustavy • Aplikuje poznatky o vesmíru a o Sluneční soustavě v pohledu na zemské těleso • Orientuje se na hvězdné obloze, definuje pojmy planeta, hvězda, planetky, měsíce, meteorická tělesa, komety, galaxie, cizí galaxie • Popíše povrch, vzdálenost, pohyby Měsíce, objasní ovlivňování přírodních procesů na Zemi (slapové jevy, měsíční fáze, zákrytové jevy) 	<p>Země jako vesmírné těleso (tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, Měsíc a jeho vliv na Zemi)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů 	<ul style="list-style-type: none"> • Používá v praktických příkladech znalosti o tvaru planety Země • Prokáže schopnost orientovat se v přírodě podle Slunce • Hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi • Vysvětlí délku trvání dne a noci na Zemi a pravidelné střídání ročních období • Vysvětlí podstatu polárního dne a noci • Aplikuje znalosti o jarní a podzimní rovnodennosti, zimním a letním slunovratu • Využívá animace, např. Youtube, k pochopení probíraných jevů 	<p>Země jako vesmírné těleso (světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas)</p>	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE			
<ul style="list-style-type: none"> Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů 	<ul style="list-style-type: none"> Používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů a kontinentů Interpretuje znázornění výškopisu a polohopisu na mapách Prokáže aktivní znalost vrstevnic, nadmořské výšky, výškových kót 	<p>Komunikační geografický a kartografický jazyk (vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii 	<ul style="list-style-type: none"> Pomocí zeměpisných souřadnic určuje polohu místa na mapě Používá různé druhy plánů, map, orientuje mapu, vypočítá měřítko mapy Vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi Objasní účel časových pásem a úlohu hlavního poledníku Dokáže stanovit místní čas Vysvětlí pojmy poledník, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžka, zemský rovník, zeměpisná síť, nadhlavník, obratníky, polární kruh, datová mez 	<p>Geografická kartografie a topografie (glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě)</p>	
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ			
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu 	<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí pojem krajinná sféra Objasní souvislost a vzájemnou podmíněnost mezi jednotlivými složkami krajinné sféry 	<p>Krajinná sféra (přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky krajinné sféry)</p>	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
		Systém přírodní sféry na planetární úrovni	
	<ul style="list-style-type: none"> • Aplikuje pojmy počasí, podnebí, meteorologické prvky, všeobecná cirkulace atmosféry • Definiuje a vyhledává různé podnebné pásy a porovnává je • Posuzuje, zaznamenává a vyhodnocuje počasí v místě svého bydliště 	Atmosféra (složení, vrstvy, podnebí a počasí, klimatická pásma, šířkové a výškové stupně, znečišťování a jeho důsledky)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí rozložení vody na Zemi • Porovnává a interpretuje pojmy moře, oceán, pohyby mořské vody, tok, odtokové režimy řek, ledovce, podpovrchová voda, bezodtoké oblasti, jezera, bažiny a vodní nádrže 	Hydrosféra (rozdělení zásob vody na Zemi, moře a oceány, voda na pevninách, podzemní voda, znečišťování a jeho důsledky)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Objasní stavbu zemského tělesa, povrch pevnin a oceánské dno, posuzuje zemský povrch jako výsledek složitějšího působení endogenních a exogenních činitelů a lidské činnosti 	Litosféra (nerosty a horniny, složení zemského tělesa, kontinentální drift a jeho důsledky, základní tvary zemského povrchu)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Popisuje složení půdy, půdní druhy a typy, využití půd, vysvětlí pojmy matečná hornina, půdní horizonty, eroze půdy, humus • Vysvětlí význam, využití a ochranu půdy, příčiny úbytku půdy ve světě 	Pedosféra (půdní druhy a půdní typy, půdní profil, složení půd a půdotvorný proces, využití a rozmístění půd na Zemi)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Objasní uspořádání bioty v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce • Definiuje vegetační pásma na Zemi • Posuzuje vlivy člověka na přírodní prostředí 	Biosféra (podmínky pro život organismů, šířkové a výškové vegetační stupně, ochrana přírody)	ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí
<ul style="list-style-type: none"> • Porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje vzhled, funkci a znaky přírodních a kulturních krajín, uvádí konkrétní příklady • Posuzuje působení přírodních krajinnotvorných procesů a vzájemný vztah mezi přírodou a společností 	Systém přírodní sféry na regionální úrovni (přírodní oblasti a jejich vliv na společenskou a hospodářskou sféru)	ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • Posuzuje společenské a hospodářské vlivy na krajinu a životní prostředí • Uvádí příklady jednotlivých krajin ovlivněných lidskou činností • Posuzuje dodržování zásad ochrany přírody a životního prostředí na lokální i globální úrovni • Navrhuje možná řešení problematiky životního prostředí • Využívá k procvičení a prohloubení učiva kvízů a cvičení v digitální podobě 		

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
REGIONY SVĚTA			
<ul style="list-style-type: none"> Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich 	<ul style="list-style-type: none"> Provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vysvětlí společné znaky daného regionu, porovnává jednotlivé regiony Vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města Ilustruje na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, v regionech a modelových státech, popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a vysvětlí souvislost s přírodními poměry Aplikuje osvojené geografické pojmy na práci s mapou 	<p>Světadíly, oceány, makroregiony světa (určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti – přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)</p> <p>Modelové regiony světa (vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení)</p>	<p>SOU Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané</p> <p>MUL Kulturní diference Etnický původ Multikulturalita</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků • Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech 	<ul style="list-style-type: none"> • Posuzuje politickou mapu světa • klasifikuje a porovnává státy světa podle státního zřízení, formy vlády a správního členění, ilustruje na příkladech demokratické a totalitní režimy • Objasňuje aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě • Klasifikuje politická, hospodářská a vojenská seskupení 	<p>Regionální společenské, politické a hospodářské útvary (porovnávací kritéria; národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace • Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivně interpretuje tematické mapy obsahující informace o obyvatelstvu a sídlech • Rozlišuje předpoklady rozmístění sídel ve světě • Vyhodnocuje aktuální demografické ukazatele a údaje o počtu obyvatel na Zemi • Popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, sídel, aglomerací 	<p>Obyvatelstvo světa (základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky)</p> <p>Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy (aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace)</p>	<p>MUL Kulturní diference Etnický původ Multikulturalita</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje • Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit 	<ul style="list-style-type: none"> • Určuje a klasifikuje oblasti světového hospodářství • Porovnává a klasifikuje na mapách jádrové a periferní oblasti světového hospodářství • Definuje kritéria hodnocení vyspělosti států • Klasifikuje státy podle stupně rozvoje 	<p>Světové hospodářství (sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně, hlavní a periferní hospodářské oblasti světa)</p>	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín • Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) • Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje znaky přírodní a kulturní krajiny, uvádí příklady • Posuzuje působení přírodních krajínotvorných procesů • Posuzuje vlivy lidské společnosti na krajinu • Interpretuje pojmy ekologie, trvale udržitelný rozvoj, globální problémy lidstva • Posoudí dodržování zásad ochrany přírody a životního prostředí na lokální i globální úrovni • Navrhne možná řešení problematiky životního prostředí 	<p>Krajina (přírodní a společenské prostředí, typy krajín)</p> <p>Vztah příroda a společnost (trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva)</p>	<p>ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ČESKÁ REPUBLIKA			
<ul style="list-style-type: none"> Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu Uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit Vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy 	<ul style="list-style-type: none"> Určuje geografickou polohu ČR Porovnává rozlohu ČR s rozlohou vybraných států, Porovnává členitost, přírodní poměry a zdroje Definuje podnebí, vodstvo, povrch, geologii, půdy, rostlinstvo a živočišstvo Vysvětlí zákonitosti soustředění obyvatelstva Porovnává ukazatele lidnatosti, migrace, aktuální demografické údaje Analyzuje hospodářství ČR dle jednotlivých odvětví: zemědělství, lesní a vodní hospodářství, těžbu surovin, průmysl, dopravu, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod Reprodukuje historii regionů, posuzuje statistické údaje vztahující se k regionům, klasifikuje regionální zvláštnosti oblastí Aktivně používá mapy místního regionu Porovnává míru účasti ČR a evropských i mimoevropských států v jednotlivých organizacích Posuzuje hlavní důvody členství ČR v politických, hospodářských a vojenských organizacích 	<p>Česká republika (zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační, společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu)</p> <p>Regiony České republiky (územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech)</p> <p>Místní region (zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj – potenciál x bariéry)</p>	<p>SOU Jsme Evropané</p>
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE			
<ul style="list-style-type: none"> Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, 	<ul style="list-style-type: none"> Aktivně používá mapy, atlasy, cestovní průvodce, jízdní řády, internet a další materiály při vyhledávání informací 	<p>Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze (orientační body, jevy, pomůcky a přístroje;</p>	

<p>zobrazování a hodnocení krajiny</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> • Aplikuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě • Aplikuje v praxi zásady ochrany života a zdraví při živelných pohromách 	<p>stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů)</p> <p>Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života</p> <p>(živelné pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích)</p>	
---	---	---	--

5.15 Hudební výchova (osmileté a šestileté studium)

5.15.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Hudební výchova, který je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Cílem předmětu je:

- vnímat hudbu jako součást života jedince a společnosti prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových činností
- chápat hudební jazyk jako specifickou formu komunikace
- získávat orientaci ve spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
- pochopit hudební kultury různých národů a národnosti rozvíjet celkovou žákovu hudebnost
- rozvíjet digitální kompetence ve vztahu k hudbě

Vyučovací předmět Hudební výchova zahrnuje tato průřezová témata s danými tematickými okruhy:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Časové vymezení předmětu

prima – kvarta: 1 hodina týdně

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá v odborné učebně. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce
- kolektivní práce
- krátkodobé projekty

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- nabízet žákům práci podle individuálních hudebních schopností s různými informacemi,
- používat hudební pojmy a všechny získané znalosti propojovat do souvislostí v Hv, ale i v ostatních předmětech
- vést žáky k vyhledávání, třídění, porovnávání informací
- učit žáky používat odbornou terminologii
- společně s žáky hledat souvislosti mezi poznatky a využitím v praxi,
- vést žáky k využívání vědomostí z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky ke srovnávání hudebních skladeb, hledat spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem, samostatně a kriticky přemýšlet, využívat nejrůznější náměty k samostatnému zpracování a řešení problémů
- vést žáky k řešení problémových otázek

Kompetence komunikativní

- ve skupinové práci vyjadřovat svůj názor, vhodně ho obhajovat a také tolerovat názory druhých
- zadávat úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- zajímat se o náměty a názory žáků

Kompetence sociální a personální

- efektivně spolupracovat, hodnotit vlastní práci a také práci druhých
- učit se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- dodržovat pravidla kolektivní práce, svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce, dbát o dodržování pravidel slušného chování
- umožňovat každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

- respektovat názor druhých
- chránit a oceňovat naše kulturní tradice
- aktivně se zapojovat do kulturního dění
- vytvářet podmínky pro respektování společenského dění

Kompetence pracovní

- koncentrovat se při samostatné práci na výkon
- dodržovat vymezená pravidla potřebná k dokončení úkolu
- vytvářet si pozitivní vztah k hudebním činnostem
- dodržovat dohodnuté postupy, snažit se dosáhnout dohodnuté kvality práce

Kompetence digitální

- využívat elektronické ozvučovací zařízení jako nástroj zprostředkování hudby mezi žákem a autorem (hudebním dílem)
- dávat příležitost žákovi zaznamenávat, snímat a přenášet i prezentovat hudbu a hudební zvukové projekty prostřednictvím mobilního telefonu
- umožňovat žákovi aktivně a smysluplně využívat dostupné programy jako nástroj pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- vést žáky k respektování autorství a autorských práv u vytvořených digitálních hudebních i zvukových projektů

Péče o nadané žáky

- hudebně nadaní žáci spolupracují s učitelem při hře na hudební nástroje, podle schopností a individuálních možností tvoří v hodinách hudební výchovy doprovodnou instrumentální kapelu, využívají dostupných nástrojů, které tvoří inventář školy: flétny, klávesy, metalofon, xylofon, kytara, kontrabas
- spolupracují při tvorbě hudebních pořadů, při vystoupení školního pěveckého sboru
- vyučující se snaží získat pěvecky nadané žáky do školního sboru

5.15.2 Pravidla pro hodnocení žáků

Kritéria hodnocení vycházejí z platného klasifikačního řádu školy

5.15.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: prima

Vyučovací předmět: hudební výchova

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pohybem vyjadřuje pochodový a polkový rytmus • Umí taktovat dvoučtvrťový a tříčtvrťový takt • Dokáže pohybem vyjádřit obsah písně • Správně rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje • Má rytmické cítění a rytmickou paměť • Zná pojmy: akord, předznamenání, stupnice, interval, tempo • Sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat • Rozliší skladbu vokální a instrumentální • Umí rozlišit lidovou a umělou píseň, operu, operetu a muzikál 	<p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <p>Pochod, polka, mazurka</p> <p>Hra na dirigenta a orchestr</p> <p>Dramatizace písně</p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <p>Reprodukce známých písní s důrazem první a druhou dobu taktu</p> <p>Rytmická hra na tělo, rytmické ozvěny</p> <p>Rytmické hudební formy (pochod, polka, polonéza)</p> <p>Analytická práce s písní, jednoduchá písňová forma</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <p>Poznávání hudebních nástrojů</p> <p>Komorní a orchestrální skladba</p> <p>Opera, opereta</p> <p>Tance</p>	<p>OSV</p> <p>Komunikace</p> <p>Mezilidské vztahy</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p> <p>Kreativita</p> <p>SOU</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Seznámí se s obdobím baroka, klasicismu a romantismu • Seznámí se s vybranými skladbami a autory hudebních děl • Dokáže podle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně zpívat v jednohlase, popřípadě v dvojhase • Umí slovně charakterizovat rozdíl mezi stupnicí a tóninou • Dokáže podle indiv. Dispozic zazpívat kánon 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <p>Intonační cvičení (vzestupná a sestupná řada tónů, intonace některých stupnic durových)</p> <p>Zpěv lidových písní, práce s notovým zápisem</p> <p>Píseň, rytmické vyjádření textu písně</p>	<p>DEM</p> <p>Občanská společnost a škola</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v jednoduchém notovém zápisu • Zaznamenává zvuk pomocí dostupných aplikací (např. Záznamník) a uloží ho ve vhodné formátu (např. MP3) • Prakticky aplikuje nově získané znalosti hudební teorie pomocí dostupné aplikace umožňující hru na digitální klaviatuře (pomocí mobilního telefonu nebo tabletu) 	<p>Vyhledávání rytmu v zápisu písně, rytmické hádanky</p> <p>Vánoční písně a koledy</p>	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Při zpěvu využívá správné pěvecké návyky • Podle individuálních dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky správně • Postupně zpívá podle individuálních možností některé písně dvojhlasně • Při poslechu využívá získané zkušenosti • Spojuje poslech s instrumentální nebo pohybovou činností • Rozpozná hudební nástroje, jejich výrazové možnosti • Rozpozná rozdíly komorní a symfonické hudby • Zařadí skladbu do příslušného slohového období • Pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků • Naučí se využívat digitální aplikace pro ladění kytary (např. Ladička) • Měří frekvenci zvuku pomocí dostupné digitální aplikace (např. osciloskop) • Umí kreativně využít generování hlasu nebo hudebního doprovodu pomocí AI (např. aplikace Suno) 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <p>Lidové a umělé písně (rytmus, melodie, dynamika)</p> <p>Písně různých slohových období</p> <p>Současné písně moderní, popové, folkové</p> <p>Kontrast v hudbě (výraz, dynamika)</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <p>smýčcový kvartet, sonáta, symfonická báseň, opera, další skladby světového baroka, klasicismu a vážné hudby 20.století</p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ A POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <p>Prolínají do ostatních činností v průběhu školního roku</p> <p>Hra na flétny – písně pop music</p>	<p>MUL Etnický původ</p> <p>ENV Vztah člověka k prostředí</p> <p>OSV Komunikace</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá</p> <p>OSV Kreativita</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění • Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • Orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje správné návyky a hlasovou hygienu • Zpívá intonačně čistě, rytmicky přesně • Respektuje dynamiku písně • Umí použít k doprovodu jednotlivé jednoduché nástroje – metalofon, xylofon • Zná pojem akord • Zná jednoduché kytarové značky • Rozliší durovou a mollovou stupnici • Umí zazpívat-dvojhlas, podle individuálních možností zpívá kánon v trojhlasu • Seznámí se s charakteristickými prvky jazzové hudby • Umí přesně zazpívat vybrané písně • Postihuje rytmické, dynamické a výrazové změny v hudebním proudu • Sluchem rozliší melodii vzestupnou a sestupnou • Seznámí se s rockem, folkem, country • Tvoří jednoduché doprovody • Umí podle individuálních dispozic vytleskat obtížnější rytmus 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <p>Hlasová a rytmická cvičení Rytmus v opoře s hudebním nástrojem Zpěv lidových a umělých písní Spirituál, pracovní píseň, blues Folkové a country písně, písničkáři Písně avantgardy, divadla malých forem, muzikálové melodie</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <p>Poslech různých hudebních žánrů, srovnávání, postihování charakteristických rysů</p> <p>Concerto grosso, fuga Renesanční vokální a instrumentální skladba tanečního charakteru Barokní opera Koncert Symfonická báseň, Sonátová forma Jazzová skladba – ragtime Populární skladby 20. století Rock Písně z muzikálů</p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <p>vlastní instrumentální doprovody písní Výběr skladeb s výrazně odlišným tempem a rytmem Pochod Synkopický rytmus v různých písních, swing, blues Hudba a technika</p>	<p>MUL Etnický původ</p> <p>OSV Komunikace</p> <p>SOU Evropa a svět nás zajímá</p> <p>OSV Komunikace Mezilidské vztahy</p> <p>MUL Lidské vztahy</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • Záznam hudebních aktivit pomocí dostupných digitálních prostředků 	HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI Taktování, taneční kroky (návik blues, country tanec, složitější mazurka)	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase • Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu • Poznává hudební památky a umí je zařadit do historických souvislostí • Orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích • Zná charakteristické znaky a umí nalézt souvislosti z jiných oborů umělecké činnosti Při poslechu využívá získaných znalostí a zkušeností • Postihuje hudebně výrazové prostředky • Spojuje poslech s pohybovou činností • Postihuje hudební výrazové prostředky, spojuje je s pohybem • Rozpoznává hudební nástroje, jejich výrazové možnosti • Dokáže připravit hudební medailonek • Prezentuje svoji oblíbenou hudbu za pomoci digitálních prezentačních technologií • Vyhledává podle pokynů vyučujícího určité informace za pomoci dig. technologií • Orientuje se v oblasti ochrany autorských práv 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <p>Výběr písní různých slohových období (Renesanční píseň alespoň ve dvojhlasé úpravě Barokní skladba Česká populární hudba 20. století) Jazz a swing v české hudbě Divadla malých forem Písně o květinách z různých slohových období a také různých žánrů Populární písně v různých úpravách Tramptské písně Muzikálové písně Současné populární písně</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <p>Poslech různých hudebních žánrů, srovnávání, postihování charakteristických rysů České baroko Český klasicismus – znaky, formy, představitelé, hudební proudy ve 20. století) Česká populární hudba 20. století – vývoj, hlavní představitelé Besedy o současné populární hudbě (medailonky o interpretech a skupinách)</p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ A POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <p>Prolínají do vokálních a poslechových činností během celého roku Hudební nástroje historické a současné</p>	<p>SOU Evropa a svět nás zajímá</p> <p>DEM Občanská společnost a škola</p> <p>MUL Kulturní diference Lidské vztahy</p> <p>ENV Vztah člověka k prostředí</p> <p>OSV Komunikace Mezilidské vztahy</p>

5.16 Výtvarná výchova (osmileté a šestileté studium)

5.16.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je realizován jako vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výtvarná výchova, který je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Žáky má podnítit k těmto činnostem

- rozumět výtvarnému umění jako způsobu poznání a prostředku komunikace
- chápat umění a kulturu jako nezbytnou součást života jedince i společnosti napomáhající kultivaci a utváření hierarchie hodnot
- rozvíjet výtvarné dispozice (vnímavost, představivost, výtvarné myšlení)
- orientovat se ve výtvarné tvorbě současnosti, minulosti, rozumět pojmům a umět je pojmenovat (výtvarné techniky, materiály, postupy)
- zvládnout techniky, které umožní realizaci výtvarných představ
- slovně popsat a posoudit vhodnost výtvarné formy své vlastní práce, práce ostatních
- spolupracovat ve skupině
- respektovat hodnoty vytvořené druhými lidmi v přítomnosti i minulosti, jinými skupinami, národy a národnostmi
- vést k tvořivému přístupu k světu, k uvědomění si možnosti aktivního překonání stereotypů a k obohacování emočního života

V předmětu Výtvarná výchova jsou integrována tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Psychohygienu
- Kreativita
- Mezilidské vztahy
- Komunikace

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

Multikulturní výchova

- Kulturní diference
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Tvorba mediálního sdělení

Výuka se uskutečňuje v odborné učebně, případně v terénu. Její součástí jsou návštěvy galerie, muzea a kulturních památek ve městě. Podle charakteru učiva má nejčastěji podobu individuální nebo skupinové práce.

Časové vymezení předmětu

Výuka v tercií a kvartě z praktických důvodů probíhá ve dvouhodinových celcích jednou za 2 týdny.

prima – sekunda – 2 hodiny týdně

tercie – kvarta – 1 hodina týdně

Výchovné a vzdělávací strategie

- přizpůsobovat práci zaměření a schopnostem jednotlivců, skupin, postupně rozšiřovat oblast jejich zájmů a dovedností (setkávání s výtvarným uměním, poznání nových výtvarných technik, využívání mezipředmětových vztahů)
- učit žáky spojovat teoretické poznatky s praxí, pracovat s odbornou terminologií, pozorovat a experimentovat

Kompetence k učení

- vyhledávat, třídit a porovnávat informace
- hledat souvislosti mezi poznatky a využitím v praxi
- využívat vědomostí z jiných předmětů
- využívat vědomostí z různých zdrojů

Kompetence k řešení problémů

- seznamovat se s teoretickými poznatky, a především s řešením konkrétního výtvarného problému v dílech umělců přítomnosti i minulosti
- samostatně hledat nejlepší řešení vytvářením variant
- hledat informace v různých pramenech pro řešení výtvarné úlohy
- vyhodnotit získané informace
- tvořit výtvarné projekty a při nich se učit samostatně řešit problémy
- využívat při vlastní tvorbě co nejširší škálu různých vizuálních prostředků včetně digitálních technologií, experimentování s nimi, zaznamenávat nové a netradiční postupy a následně s nimi pracovat

Kompetence komunikativní

- obhájit vlastní výtvarný postup a řešení použitím vhodných argumentů a vyslechnout ochotně názor cizí
- rozumět výtvarnému dílu jako výpovědi o autorovi, době a také se výtvarnými prostředky vyjadřovat o svém vztahu ke světu
- rozumět jazyku reklamy a médií obecně – popsat jejich vliv na člověka
- používat v interpretaci popisný jazyk bez subjektivního hodnocení
- respektovat i jiná výtvarná vyjádření a dokázat ocenit originální nápady

Kompetence sociální a personální

- aktivně se podílet na práci skupiny, neprosazovat bezohledně své řešení, naopak respektovat návrhy a zkušenosti ostatních
- přispívat k dobré pracovní atmosféře a celkovému výsledku, v hodinách výtvarné výchovy je kladen důraz na prožitek

Kompetence občanské

- nebýt lhostejný k žádnému projevu fyzického nebo psychického násilí, být schopen vcítit se do situace druhých lidí, respektovat jejich přesvědčení
- znát naše kulturní dědictví a získat k němu pozitivní postoj
- chápat základní ekologické souvislosti

Kompetence pracovní

- používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení a dodržovat vymezená pravidla a chránit své zdraví i zdraví ostatních
- přistupovat k práci zodpovědně, dovést ji podle svých možností k nejlepšímu výsledku

- využívat znalostí a zkušeností získaných v ostatních vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

Kompetence digitální

- využívat nová média (digitální prezentace, fotografie, animace, video)
- využívat dostupné grafické editory pro práci s obrazem a jeho záměrnou proměnou
- rozpoznávat přínos digitálních aplikací pro tvorbu svého vlastního díla a jednoduchých forem grafické výtvarné práce
- vyhledávat a zpracovávat informace prostřednictvím digitálních technologií z výtvarné teorie a k jejich dalšímu využití
- uvědomovat si výhody a rizika prezentace a sdílení vlastních děl a své osoby na sociálních sítích
- respektovat autorská práva a licence, chovat se eticky v rámci sdílení a prezentace prostřednictvím digitálních médií

Péče o nadané žáky

- konzultace mimo vyučování
- možnost individuální volby tématu v rámci výuky
- motivace k účasti ve výtvarných soutěžích
- zápůjčky odborné literatury a časopisů
- informace o přednáškách s výtvarnou tematikou a výtvarných kurzech
- pomoc se zprostředkováním rozšířeného vzdělání (ZUŠ, kurzy při uměleckých VŠ)

5.16.2 Pravidla pro hodnocení žáků

Kritéria hodnocení vycházejí z platného klasifikačního řádu školy

5.16.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: prima

Vyučovací předmět: výtvarná výchova

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo	Realizace průřezových témat
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vybírání, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků • Zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyjadřuje výtvarnými prostředky svůj vztah k zobrazené skutečnosti • Na základě pozorování, hmatových vjemů co nejpřesněji zobrazuje tvary, objemy, textury • Uplatňuje výtvarnou paměť i představivost při ztvárnění námětů z pohádek, bájí, cestopisné a vědeckofantastické literatury • Na základě vlastních poznatků vytváří plošnou, prostorovou, dramatickou... formou svůj obraz minulosti (individuálně nebo ve skupině) • Kreativně interpretuje výtvarné dílo (skupinová práce) • Nalézá souvislost mezi přírodními jevy • Uvědomuje si vzájemné ovlivňování člověka a přírody v současnosti i v minulosti. Vyjadřuje výtvarnými prostředky bohatství tvarů, přírodní rytmy, struktury • Zaznamenává vizuální vjemy i vjemy získané jinými smysly (např.: orientace v prostoru s vyloučením zraku, pocity tělesnosti, doteky, kontakt s materiálem) • Vnímá rozdílný „rukopis“ a provedení vizuálně obrazných vyjádření, srovnává vizuálně obrazné vyjádření svých spolužáků a své 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity, ověřování komunikačních účinků</p> <p>Můj svět Svět vnitřní i vnější Rodina, kamarádi Věci kolem nás – tvar, povrch, vlastnosti, Fantazijní tvorba Historie jako inspirace výtvarného umění 19. stol. Typické a výjimečné v umění romantismu a realismu České krajinářství Člověk ve vztahu k živé i neživé přírodě (voda, rostliny...) Lidské tělo, jeho části,</p>	<p>OSV Sebepoznání a sebepojetí Mezilidské vztahy Kreativita Komunikace</p> <p>SOU Jsme Evropané</p> <p>ENV Ekosystémy Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí</p> <p>DEM Občan, občanská společnost a stát</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo	Realizace průřezových témat
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků • Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku • Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sleduje závislost barevného vjemu na množství a barvě světla k zobrazení předmětné skutečnosti i k vyjádření nálad používá malířské techniky (pastel, akvarel, tempera...) • Stínování a šrafování vytváří plastický tvar v ploše • Konstruuje jednoduché stereometrické tvary s využitím lineární perspektivy • Sestavuje a kreslí zátiší • Ověřuje výrazové možnosti různých technik a nástrojů, např.: při zobrazení přírodních dějů (živly) nebo mezilidských vztahů • Vypravuje příběh výtvarnými prostředky (např.: ilustrace, komiks) Personifikuje abstraktní představu (např.: vytváří rituální masku) • Pozoruje vliv životního prostředí na tělesný tvar, smyslové orgány i způsob života zvířat Srovnání schopností živočichů s možnostmi lidského organismu • Seznamuje se s proměnou tělesných proporcí během vývoje jedince • Ve skupině pracuje s prostředky neverbální komunikace (např.: rozhovor beze slov, tanec) • Odhaluje stopy života předků, srovnává se současným životním stylem, vyhledá neupravené veřejné plochy a vytváří kresebné i prostorové návrhy pro jejich • Využití (lavičky, prolézačky, zeleň...) • Vyhledává a zpracovává informace prostřednictvím digitálních technologií z výtvarné a kulturní teorie 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity, ověřování komunikačních účinků</p> <p>Příroda ve městě její proměny během roku, průběh dne</p> <p>Rozklad bílého světla</p> <p>Impresionistická malba</p> <p>Modelace objemu na ploše Iluzivní a neiluzivní zobrazení prostoru</p> <p>Základy lineární perspektivy</p> <p>Pointilismus, Expresivní malba, barevný kontrast, malířský rukopis, dynamická linie,</p> <p>Mytologický názor na svět – hranice mezi člověkem a zvířetem, skutečností a fantazií</p> <p>Báje, rituály</p> <p>Naše dnešní rituály a pověry</p> <p>Člověk jako součást živočišné říše</p> <p>Ohrožení živočichové</p> <p>Stavba lidského těla, proporce</p> <p>Výraz, gesta</p> <p>Barvy syté a lomené, harmonie barev</p> <p>Symbolické významy barev a tvarů</p> <p>Secese</p> <p>Město jako místo pro život</p> <p>Polyfunkčnost městského sídliště, výhody a nevýhody života ve městě</p> <p>Důležitost veřejného prostoru (x problém satelitních městeček)</p>	<p>ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí</p> <p>SOU Jsme Evropané</p> <p>OSV Psychohygiena Komunikace</p> <p>MUL Kulturní diference</p> <p>DEM Formy participace občanů v politickém životě</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo	Realizace průřezových témat
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace • Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prohlubuje své poznatky o barevných vztazích • Zdokonaluje se v technice temperové malby • Rozlišuje mezi reálným a obrazovým prostorem, interpretuje způsoby zobrazení prostoru v historii malířství, odhaluje jednoduché stereometrické formy jako podstatu složitých forem přírodních a skládá je v nový celek v kresbě, malbě i materiálu • Zdokonaluje se v kresbě podstavy v pohybových studiích, vyjadřuje pohyb kreslířskými prostředky i novými médii. Ověřuje si výrazové možnosti barvy a linie • Používá techniky koláže, asambláže v kolektivní práci • Kombinuje techniku k zaznamenání snových a fantazijních představ, nalézá krásu nečekaných setkání • Nefigurativně vyjadřuje svůj prožitek • Zobrazuje v lineární perspektivě prostorové tvary • Seznamuje se s moderní architekturou a urbanistickým vývojem Klatov 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity, ověřování komunikačních účinků</p> <p>Umělecké směry 1. pol. 20. stol. Uvolnění vztahů mezi realitou a jejím obrazem Fauvismus Analýza a syntéza prostorových tvarů Kubismus Vyjádření pohybu a rychlosti výtvarnými prostředky Futurismus Deformace tvaru, barevná nadsázka Expresionismus Nahodilost jako princip tvorby Dada Sen, fantazie, tajemství jako téma Surrealismus Cesty k abstraktivnímu umění, osvobození barvy a linie od popisu předmětného světa Architektura 1. pol. 20. stol. Nové požadavky na architektonickou tvorbu Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě</p>	<p>SOU Jsme Evropané Objevujeme Evropu a svět</p> <p>OSV Kreativita</p> <p>ENV Vztah člověka k prostředí</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo	Realizace průřezových témat
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků • Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dotváří náhodně vzniklé tvary (otisky, rozfoukávání barvy, frotáž...) kresbou, koláží • Využívá tradičních nebo digitálních médií k propagaci zvoleného produktu • Přesně zobrazuje tvary a modeluje objemy ve „fotorealistické“ kresbě zvětšeného výřezu skutečnosti • Zvolené existenciální téma vyjadřuje figurální kompozicí Člověk v dnešním světě – např.: zrození a smrt jako součásti života, samota a osamocení, společenské menšiny, závislosti, fanatismus a lhostejnost... (kresba, malba, grafika, prostorová tvorba) • Konstruuje jednoduchý mobil • Vytváří strukturu na principu variací prvků (papírová koláž, prostorová tvorba, počítačová grafika) • V ploše, reliéfu nebo prostorovou geometrickou formou vyjadřuje abstraktní představy (tvar a proměna, tíha – lehkost, rovnováha, klid – neklid) • Vytváří objekty z přírodních nebo umělých materiálů, akci zaznamenává (kresba, digitální foto, video) – skupinová práce v exteriéru nebo interiéru • Spojuje nesourodé předměty formou asambláže • Libovolnými prostředky ztvárňuje některé z „věčných“ témat (prostor, čas, síla, světlo, hmota, dobro – zlo, moc – bezmoc, rodina, láska, cesta...) 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity, ověřování komunikačních účinků</p> <p>Výtvarné umění 2. pol. 20. stol. Existenciální a racionální proud Spontánnost jako projev svobody Akční malba, informel Neodada Pop-art, fotorealismus Deformace lidské postavy jako výraz ztráty životních jistot Nová figurace Od zrakového klamu ke skutečnému pohybu Op-art, kinetické umění Matematický princip řádu jako podstata neokonstruktivismu „Konec zobrazujícího umění“ Jednota formou prostoru v radikální abstrakci a minimalismu Umění akce, instalace Konceptuální umění Mnohoznačnost výtvarného sdělení, relativizace tradičních hodnot (koneční – nekoneční, umělá kvalita – kýč, přítomnost – minulost...) Využití nových médií ve výtvarném umění (počítačová grafika, video) Postmoderna</p>	<p>OSV Kreativita Hodnoty postoje, praktická etika Mezilidské vztahy MED Fungování a vliv médií ve společnosti MUL Lidské vztahy</p>

5.17 Tělesná výchova (osmileté a šestileté studium)

5.17.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Tělesná výchova je spolu s Výchovou ke zdraví součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Tato vzdělávací oblast je vymezena a realizována vzhledem k věku žáků a prolíná i do ostatních vzdělávacích oblastí. Tělesná výchova směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů a k poznávání jejich účinků na tělesnou zdatnost, duševní i sociální pohodu. Pohybové vzdělávání směřuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové. Cílem je schopnost žáka samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do svého denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních potřeb a zájmů, pro optimální a trvalý rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života.

Pohybové vzdělávání nelze rozplánovat přesně k určitému datu u všech žáků najednou. Žáci se odlišují svými somatotypy, genetickými předpoklady, sociálním zázemím (př. vztah rodiny ke sportu), aktuálním zdravotním stavem tak, že není vhodné určovat jednotlivé výstupy (výkony, úroveň dovedností) striktně pro jednotlivé ročníky. Rozptyl ve výsledcích je tak velký, že je možné postupovat pouze podle konkrétně zjištěných dovedností a výkonů jednotlivých žáků a jejich změn (zlepšování). Pohybové schopnosti a dovednosti jsou rozvíjeny postupnými kroky (metodické řady) vždy s ohledem na věk a pohybovou úroveň žáka, s ohledem na vybavenost školy pro jednotlivé disciplíny, která se může v různých časových obdobích měnit atd.

Proto osnovy neobsahují konkrétní postupy, kroky a cvičení, ale obsahují pouze druhy sportů a tělovýchovných aktivit, kterými bude dosaženo daných cílů.

Do výuky TV je zařazováno především průřezové téma Osobnostní a sociální výchova. Všechna jeho podtémata jsou realizována průběžně, vždy s ohledem na intelektuální, fyzickou a smyslovou úroveň žáka. Dalším zařazeným průřezovým tématem je Environmentální výchova.

Nedílnou součástí pohybového vzdělávání je odhalování **zdravotních oslabení žáků**. Pohybový deficit žáků III. nebo II. zdravotní skupiny je kompenzován formou korektivních cvičení, která žák provádí pod dohledem učitele v hodinách povinné TV. Samostatné hodiny Zdravotní tělesné výchovy nejsou na škole realizovány.

Rovněž **péče o nadané žáky** je trvalou součástí tělesné výchovy. V hodinách TV je jim věnována individuální péče s ohledem na jejich sportovní růst. Talentovaní žáci se zúčastňují školních, okresních, krajských i celostátních sportovních soutěží. Škola je též ve styku s představiteli a trenéry sportovních oddílů, aby se talentovaní žáci mohli rozvíjet i v oblasti výkonnostního a závodního sportu.

Časové vymezení předmětu

Tělesná výchova se vyučuje ve dvouhodinové týdenní dotaci v každém ročníku nižšího gymnázia. Výuka probíhá ve velké tělocvičně, určené především k míčovým hrám, v malé tělocvičně, určené ke gymnastice, drobným hrám, či k různým formám kondičního cvičení. Příznivého počasí se využívá k výuce her a atletiky na hřišti a na ostatních venkovních plochách v blízkosti školy. Ostatní sporty se mohou dle možností provozovat v nedalekém parku, v klatovském bazénu atd. V sekundě osmiletého a v tercii šestiletého studia mají žáci možnost se zúčastnit lyžařského kurzu, kde mohou absolvovat výcvik na sjezdovkách, běžkách i na snowboardu, každý podle svého výběru a úrovně svých dovedností.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu Tělesná výchova směřují k vybavení žáků určitými klíčovými kompetencemi tak, aby byli schopni obstát nejen ve škole, ale i v praktickém životě. Jsou to tyto kompetence:

Kompetence k učení

- poznávat vlastní pohybové schopnosti a posoudit jejich rozvoj
- systematicky sledovat vývoj vlastní fyzické zdatnosti

- uvědomovat si souvislost mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- používat sportovní terminologii, projevovat základní orientaci v oblasti sportu

Kompetence k řešení problémů

- přemýšlet o problému při ovládnutí nového pohybového návyku
- hledat cesty k ovládnutí nového pohybového návyku
- porovnávat svá vlastní řešení s řešeními spolužáků či obecnými postupy
- řešit problémové situace (např. ve hrách)

Kompetence komunikativní

- uvědomovat si způsob adekvátní komunikace se spolužáky, s učiteli, s veřejností (např. na lyžařském kurzu, v bazénu atd.)
- naslouchat spolužákům při řešení problému (např. herní taktika, plánování a organizování sportovních akcí atd.)
- formulovat vlastní názor (taktika, organizace atd.)

Kompetence sociální a personální

- uvědomovat si a dodržovat pravidla fair play
- spolupracovat s jednotlivci i s kolektivem (družstvo, třída)
- podílet se na vzájemné dopomoci a záchraně v hodinách
- aktivně se zúčastňovat sportovních akcí a soutěží nejen v hodinách TV, ale i ve svém volném čase
- ovládat a řídit svoje chování k dosažení pocitu uspokojení a sebedůvěry

Kompetence občanské

- aktivně se podílet na podpoře aktivního sportování svém i svých spolužáků
- dokázat podat základní první pomoc spolužákům
- akceptovat škodlivost užívání drog a jim podobných látek
- uvědomovat si svá práva a povinnosti v hodinách TV i mimo ně
- respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí v tělocvičnách, na hřišti, ale též při účasti na sportovních soutěžích a na lyžařském kurzu

Kompetence pracovní

- dodržovat pravidla bezpečnosti při TV
- získávat a dodržovat hygienické návyky
- dodržovat pravidla ve sportu i mimo sport
- dokázat zpracovat i vyhodnocovat naměřené výkony

Kompetence digitální

- využívat digitální technologie pro sledování konkrétních pohybových výkonů jako vhodného základu rozvoje tělesné zdatnosti a zdraví
- pořizovat digitální záznam vybraných pohybových aktivit
- rozebírat záznam k odhalování chyb v provedení pohybů a navrhnout postupy pro zkvalitnění pohybu
- využívat digitální přístroje pro komunikaci během organizace a realizace pohybových činností a sportovních akcí nebo při aktivitách v přírodě
- pořizovat digitální záznam utkání a závodů ve funkci videorozhodčího pro posouzení sporných situací
- hledat na webech místních sportovních klubů nabídky pohybových aktivit
- aktivně se podílet na přípravě webu školy a vytvářet vhodné příspěvky z pohybových akcí a závodů
- dodržovat etiku zveřejňovaných zpráv a ochranu osobních dat
- třídit a ověřovat informace a vytvářet vlastní archivy vhodných zdrojů i portfolia zajímavých informací a poznatků z jejich vlastních pohybových aktivit

5.17.2 Pravidla pro hodnocení žáků

Kritéria hodnocení vycházejí z platného klasifikačního řádu školy

5.17.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: prima

Vyučovací předmět: tělesná výchova

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší. • Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aplikuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech. • Předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost. • Upraví pohybové aktivity vzhledem ke zhoršení rozptylových podmínek. • Rozlišuje vhodná a nevhodná místa pro hru • Vede spolužáky ke zodpovědnému přístupu při volbě prostoru pro hry • Dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení fyzického i duševního zdraví • Ovládá správný způsob volání na tísňovou linku • Měří svou tělesnou zdatnost pomocí testů, naměřená data zaznamenává s využitím digitálních technologií, sleduje změny a vyvozuje z nich potřebu úpravy pohybového režimu 	<p>Evidence dat a informací o pohybových aktivitách, činnostech a výkonech pomocí digitálních technologií (např. tabulkový procesor, speciální online aplikace); různé způsoby vyhodnocování a prezentace dat pomocí digitálních technologií (např. prezentační software, tabulkový procesor)</p>	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznání Sebepoznání, sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperační a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p>
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá průpravná, kondiční, relaxační cvičení, herní činnosti adekvátně k věku. • Podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů. • Podle svých předpokladů zlepšuje techniku a taktiku. • Poznává vhodné rozvojové činnosti. 	<p>pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> • s různým pohybovým zaměřením • soutěživé hry, netradiční hry <p>gymnastika</p> <p>estetické a kondiční formy cvičení s hudbou (zejména dívky)</p> <ul style="list-style-type: none"> • aerobik, funky, step atd., tance, pohybové skladby 	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> • Užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu. • Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu. • Dohodne se na spolupráci i taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. • Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. • Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí. • Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojené hry a soutěže. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvíjí komunikaci při TV. • Zorganizuje prostor k realizaci pohybových činností. • Vyjmenuje některé údaje z historie i současnosti sportu. • Aplikuje základní pravidla osvojených pohybových činností. • Vysvětlí a přijímá zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech. • Měří výkony a posuzuje pohybové činnosti. • Pozoruje přímo • nebo ze záznamu pohybovou činnost, určuje zjevné nedostatky • Zpracovává, vyhodnocuje a prezentuje naměřená data i s pomocí digitálních technologií a diskutuje o nich 	<p>atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná běžecká cvičení, speciální běžecká cvičení • rychlý běh, vytrvalý běh • průpravná odrazová cvičení • skok do dálky, skok do výšky • průpravná cvičení pro hody, hod míčkem <p>sportovní hry (fotbal, volejbal, basketbal, softbal, házená)</p> <p>základní herní činnosti jednotlivce</p> <p>základní herní kombinace</p> <p>utkáni podle zjednodušených pravidel</p> <p>modifikovaná utkáni</p> <p>úpoly</p> <p>úpolové hry</p> <p>plavání (podle podmínek)</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdokonalovací plavecký výcvik <p>bruslení (podle možností)</p> <ul style="list-style-type: none"> • hokej • klas. bruslení • in-line <p>další pohybové činnosti (podle možností a zájmu žáků)</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní tělocvičné názvosloví, smluvené povely, signály • vzájemná komunikace a spolupráce • výběr odpovídající sportovní výzbroj a výstroj • orientace v nestandardních podmínkách • významné soutěže, významní sportovci, olympismus • pravidla her, soutěží, závodů • měření výkonů, jejich evidence a vyhodnocování 	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší. • Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost. • Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelné a s konkrétním účelem. • Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program. • Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly. 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aplikuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech. • Předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost. • Upraví pohybové aktivity vzhledem ke zhoršení rozptylových podmínek. • Definuje význam pohybu pro zdraví • Rozvíjí svoji zdravotně orientovanou zdatnost. • Vytváří cvičení na prevenci a korekci jednostranného zatížení a svalových dysbalancí • Rozlišuje vhodná a nevhodná místa pro hru, vede spolužáky ke zodpovědnému přístupu při volbě prostoru pro hry • Dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení fyzického i duševního zdraví • Ovládá správný způsob volání na tísňovou linku • Sleduje a vyhodnocuje pomocí digitálních technologií pohybové aktivity v průběhu dne (týdne), zaznamenává jejich rozsah, intenzitu • Zpracovává, vyhodnocuje a prezentuje naměřená data i s pomocí digitálních technologií a diskutuje o nich 	<p>drogy a jiné škodliviny (anabolika) chování na sport. akcích ve škole i mimo školu základy první pomoci správné držení těla, dýchání preventivní pohybová činnost celkové posilování svalového aparátu rozvoj vytrvalosti individuální rozcvičení strečink před výkonem, po výkonu průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení první pomoc při sportu improvizované ošetření, odsun zraněného postup v případě ohrožení varovný signál, evakuace, zkouška sirén pitný režim při sportovním výkonu pitný režim na horách vhodná skladba stravy při pobytu na horách výběr a způsoby uchovávání potravin na horách prevence nemocí a úrazů na lyžařském výcviku ochrana před infekcemi v novém prostředí testy tělesné zdatnosti pro danou věkovou skupinu, rozvojové pohybové programy; pomůcky pro měření výkonů (krokoměr, chytré hodinky); měření a sledování pohybových aktivit a tělesné zdatnosti v průběhu dne a týdne; hodnocení a porovnávání naměřených výkonů (tabulkové procesory, grafy) Evidence dat a informací o pohybových aktivitách, činnostech a výkonech pomocí digitálních</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznání Sebepoznání, sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperační a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika Odpovědnost za zdraví a bezpečnost vlastní a spolužáků</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
		technologií (např. tabulkový procesor, speciální online aplikace); různé způsoby vyhodnocování a prezentace dat pomocí digitálních technologií (např. prezentační software, tabulková procesor)	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové činnosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. • Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny. <p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> • Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu. • Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu. • Dohodne se na spolupráci i taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá průpravná, kondiční, relaxační cvičení, herní činnosti adekvátně k věku. • Podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů. • Podle svých předpokladů zlepšuje techniku a taktiku. • Poznává vhodné rozvojové činnosti. • Rozvíjí komunikaci při TV. • Zorganizuje prostor k realizaci pohybových činností. • Vyjmenuje některé údaje z historie i současnosti sportu. • Aplikuje základní pravidla osvojovaných pohybových činností. • Vysvětlí a přijímá zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech. • Měří výkony a posuzuje pohybové činnosti. • Pozoruje přímo nebo ze záznamu pohybovou činnost, určuje zjevné nedostatky 	<p>pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> • s různým pohybovým zaměřením • soutěživé hry • netradiční hry <p>gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> • viz příloha č.1 <p>estetické a kondiční formy cvičení s hudbou (zejména dívky)</p> <ul style="list-style-type: none"> • aerobik, funky, step atd., tance, pohybové skladby <p>atletika (navázání na metodické řady a postupy z předchozího ročníku)</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná běžecká cvičení • speciální běžecká cvičení • rychlý běh • vytrvalý běh • průpravná odrazová cvičení • skok do dálky • skok do výšky • průpravná cvičení pro hody • hod míčkem <p>sportovní hry (fotbal, volejbal, basketbal, softbal, házená) – rozvíjení učiva z předchozího ročníku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní herní činnosti jednotlivce • základní herní kombinace • utkání podle zjednodušených pravidel • modifikovaná utkání • úpoly • úpolové hry, přetahy přetlaky <p>plavání (podle podmínek)</p>	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznání Sebepoznání, sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygienu Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperační a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>ENV</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. • Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí. • Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže. • Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci. 		<ul style="list-style-type: none"> • zdokonalovací plavecký výcvik bruslení (podle možností) • hokej • klas. bruslení • in-line lyžování, snowboarding (lyžařský kurz – podle možností) • běh na lyžích • lyžařská turistika • sjezdové lyžování • snowboarding • nebezpečí hor • výzbroj, výstroj, mazání lyží další pohybové činnosti (podle možností a zájmu žáků) • základní tělocvičné názvosloví, smluvené povely, signály • vzájemná komunikace a spolupráce • výběr odpovídající sportovní výzbroj a výstroj • orientace v nestandardních podmínkách • významné soutěže, významní sportovci • olympismus • pravidla her, soutěží, závodů • měření výkonů, jejich evidence a vyhodnocování 	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší. • Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost. • Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu. Některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. • Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly. 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aplikuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech. • Předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost. • Upraví pohybové aktivity vzhledem ke zhoršení rozptylových podmínek. • Definuje význam pohybu pro zdraví • Rozvíjí svoji zdravotně orientovanou zdatnost. • Použije cvičení na prevenci a korekci jednostranného zatížení a svalových dysbalancí • Aplikuje zásady při podezření na přenosné i nepřenosné nemoci • Dodržuje zásady prevence nemocí a úrazů • Identifikuje mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená • Definuje integrovaný záchranný systém • Dodržuje zdravý životní styl • Měří pomocí testů tělesné zdatnosti svou zdatnost i zdatnost jiných, naměřená data zaznamenává s využitím digitálních technologií, posuzuje je, hodnotí a navrhuje úpravy pohybového režimu 	<p>drogy a jiné škodliviny (anabolika) chování na sport. akcích ve škole i mimo školu základy první pomoci správné držení těla, dýchání preventivní pohybová činnost celkové posilování svalového aparátu rozvoj vytrvalosti individuální rozcvičení strečink před výkonem, po výkonu průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení první pomoc při sportu improvizované ošetření, odsun zraněného postup v případě ohrožení varovný signál, evakuace, zkouška sirén zdravý životní styl pitný režim při sportovním výkonu vhodná skladba stravy před a po sportovním výkonu výběr a způsoby uchovávání potravin prevence nemocí a úrazů ochrana před infekcemi testy tělesné zdatnosti pro danou věkovou skupinu, rozvojové pohybové programy; pomůcky pro měření výkonů (krokoměr, chytré hodinky); měření a sledování pohybových aktivit a tělesné zdatnosti v průběhu dne a týdne; hodnocení a porovnávání naměřených výkonů (tabulkové procesory, grafy) Evidence dat a informací o pohybových aktivitách, činnostech a výkonech pomocí digitálních</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznání Sebepoznání, sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Fyzická hygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a Rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika Odpovědnost za zdraví a bezpečnost vlastní a spolužáků</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<ul style="list-style-type: none"> • Zpracovává, vyhodnocuje a prezentuje a sdílí naměřená data v rámci skupinové prezentace • Navrhuje možné způsoby prezentace a sdílení zjištěných dat v rámci školy (webové stránky, časopisy atd.) 	<p>technologií (např. tabulkový procesor, speciální online aplikace); různé způsoby vyhodnocování a prezentace dat pomocí digitálních technologií (např. prezentační software, tabulková procesor)</p>	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové činnosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. • Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny <p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> • Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá průpravná, kondiční, relaxační cvičení, herní činnosti adekvátně k věku. • Podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů. • Podle svých předpokladů zlepšuje techniku a taktiku. • Poznává vhodné rozvojové činnosti. • Rozvíjí komunikaci při TV. • Zorganizuje prostor k realizaci pohybových činností. • Vyjmenuje některé údaje z historie i současnosti sportu. • Aplikuje základní pravidla osvojovaných pohybových činností. • Vysvětlí a přijímá zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech. • Měří výkony a posuzuje pohybové činnosti. • Pozoruje přímo nebo ze záznamu pohybovou činnost, určuje zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 	<p>pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> • s různým pohybovým zaměřením • soutěživé hry • netradiční hry <p>gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> • viz příloha č.1 <p>estetické a kondiční formy cvičení s hudbou (zejména dívky)</p> <ul style="list-style-type: none"> • aerobik, funky, step atd., tance, pohybové skladby <p>kondiční cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> • s pomůckami (činky, švihadla, medicinbaly, expandery, atd.) • imitace speciálních tréninků • v přírodě atd. <p>atletika (navázání na metodické řady a postupy z předchozího ročníku)</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná běžecká cvičení • speciální běžecká cvičení • rychlý běh • vytrvalý běh na dráze i v terénu • průpravná odrazová cvičení • skok do dálky • skok do výšky • průpravná cvičení pro hody • hod míčkem <p>sportovní hry (fotbal, volejbal, basketbal, softbal,</p>	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznání Sebepoznání, sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>ENV</p> <p>Lidské aktivity a problémy živ. prostředí Vztah člověka k prostředí</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. • Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. • Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí. • Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže. • Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci. 	<ul style="list-style-type: none"> • Navrhne možnosti pro zlepšení sledovaného a hodnoceného pohybu 	<p>házená) – rozvíjení učiva z předchozího ročníku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • herní činnosti jednotlivce • herní kombinace • utkání podle zjednodušených pravidel • modifikovaná utkání <p>úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> • úpolové hry, přetahy přetlaky • základy sebeobran <p>plavání (podle podmínek)</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdokonalovací plavecký výcvik <p>bruslení (podle možností)</p> <ul style="list-style-type: none"> • hokej • klas. bruslení • in-line <p>další pohybové činnosti (podle možností a zájmu žáků, vždy s ohledem na věk, pohybovou vyspělost a bezpečnost žáků)</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní tělocvičné názvosloví, smluvené povely, signály • vzájemná komunikace a spolupráce • výběr odpovídající sportovní výzbroje a výstroje • orientace v nestandardních podmínkách • významné soutěže, významní sportovci • olympismus • pravidla her, soutěží, závodů • měření výkonů, jejich evidence a vyhodnocování 	

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší. • Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost. • Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. • Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program. • Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly. 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aplikuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech. • Předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost. • Upraví pohybové aktivity vzhledem ke zhoršení rozptylových podmínek. • Definuje význam pohybu pro zdraví • Rozvíjí svoji zdravotně orientovanou zdatnost. • Použije cvičení na prevenci a korekci jednostranného zatížení a svalových dysbalancí • Definuje integrovaný záchranný systém • Identifikuje mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená • Uplatňuje ohleduplné chování k ostatním spolužákům, zejména ke druhému pohlaví • Vyhodnocuje s pomocí digitálních technologií podíl pohybové aktivity a pohybové neaktivity v měřeném pohybovém režimu, 	<p>drogy a jiné škodliviny (anabolika) chování na sport. akcích ve škole i mimo školu základy první pomoci správné držení těla, dýchání preventivní pohybová činnost celkové posilování svalového aparátu rozvoj vytrvalosti individuální rozcvičení strečink před výkonem, po výkonu průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení první pomoc při sportu improvizované ošetření, odsun zraněného mimořádné události a rizika ohrožení postup v případě ohrožení postup v případě požáru postup v případě povodní základní stavba, funkce a projevy lidského těla vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy testy tělesné zdatnosti pro danou věkovou skupinu, rozvojové pohybové programy; pomůcky pro měření výkonů (krokoměr, chytré hodinky); měření a sledování pohybových aktivit a tělesné zdatnosti v průběhu dne a týdne; hodnocení a porovnávání naměřených výkonů (tabulkové procesory, grafy) Evidence dat a informací o pohybových aktivitách, činnostech a výkonech pomocí digitálních technologií (např. tabulkový procesor, speciální online aplikace); různé způsoby vyhodnocování a prezentace dat pomocí digitálních technologií</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznání Sebepoznání, sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygieny Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Etická stránka vztahů Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	<p>porovnává je s předchozím měřením</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zpracovává, vyhodnocuje a prezentuje a sdílí naměřená data v rámci skupinové prezentace • Navrhne možné způsoby prezentace a sdílení zjištěných dat v rámci školy (webové stránky, časopisy atd.) 	<p>(např. prezentační software, tabulková procesor)</p>	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové činnosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. • Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny. <p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> • Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu. • Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá průpravná, kondiční, relaxační cvičení, herní činnosti adekvátně k věku. • Podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů. • Podle svých předpokladů zlepšuje techniku a taktiku. • Poznává vhodné rozvojové činnosti. • Rozvíjí komunikaci při TV. • Zorganizuje prostor k realizaci pohybových činností. • Vyjmenuje některé údaje z historie i současnosti sportu. • Aplikuje základní pravidla osvojovaných pohybových činností. • Vysvětlí a přijímá zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech. • Měří výkony a posuzuje pohybové činnosti. • Pozoruje přímo nebo ze záznamu pohybovou činnost, 	<p>pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> • s různým pohybovým zaměřením • soutěživé hry • netradiční hry <p>gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> • viz příloha č. 1 <p>estetické a kondiční formy cvičení s hudbou (zejména dívky)</p> <ul style="list-style-type: none"> • aerobik, funky, step atd., tance, pohybové skladby, jóga <p>kondiční cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> • s pomůckami (činky, švihadla, medicinbaly, expandery, atd.) • imitace speciálních tréninků v přírodě atd. <p>atletika (navázání na metodické řady a postupy z předchozího ročníku)</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná běžecká cvičení • speciální běžecká cvičení • rychlý běh • překážkový běh • vytrvalý běh na dráze i v přírodě • průpravná odrazová cvičení • skok do dálky • skok do výšky 	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznání Sebepoznání, sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooprace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>ENV</p> <p>Lidské aktivity a problémy živ. prostředí Vztah člověka k prostředí</p>

Výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. • Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. • Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí. • Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže. • Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci. 	<p>určuje zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p> <ul style="list-style-type: none"> • Navrhne možnosti pro zlepšení sledovaného a hodnoceného pohybu 	<ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro hody • hod míčkem • průpravná cvičení pro vrhy • vrh koulí <p>sportovní hry (fotbal, volejbal, basketbal, softbal, házená) – rozvíjení učiva z předchozího ročníku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • herní činnosti jednotlivce • herní kombinace • utkání podle zjednodušených pravidel • modifikovaná utkání <p>úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> • úpolové hry, přetahy přetlaky, odpory • základy sebeobran <p>plavání (podle podmínek)</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdokonalovací plavecký výcvik <p>bruslení (podle možností)</p> <ul style="list-style-type: none"> • hokej • klas. bruslení • in-line <p>další pohybové činnosti (podle možností a zájmu žáků, s ohledem na věk, pohybovou úroveň a bezpečnost žáků)</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní tělocvičné názvosloví, smluvené povely, signály • vzájemná komunikace a spolupráce • výběr odpovídající sportovní výzbroj a výstroj • orientace v nestandardních podmínkách • významné soutěže, významní sportovci • olympismus • pravidla her, soutěží, závodů • měření výkonů, jejich evidence a vyhodnocování 	

6 Učební osnovy nepovinných předmětů

6.1 Seznam nepovinných předmětů

- Francouzský jazyk – nepovinný (Fjn)
- Německý jazyk – nepovinný (Njn)
- Španělský jazyk – nepovinný (Šjn)
- Ruský jazyk – nepovinný (Rjn)
- Latina (Lan)

Pozn.: Nabídka nepovinných předmětů je pouze orientační. Budou nabízeny podle zájmu žáků.

6.1.1 Francouzský jazyk – nepovinný (Fjn)

Ročník: *prima – kvarta (začátečníci)*

Vyučovací předmět: *francouzský jazyk – nepovinný*

Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Získává základní návyky při studiu jazyků • Rozlišuje zvukovou a pravopisnou podobu hlásek • Správně vyslovuje a čte • Napíše diktát v rozsahu probírané látky • Hláskuje a zapíše hláskované jméno • Rozumí jednoduché otázce • Odpoví na jednoduchou otázku • Položí jednoduchou otázku • Zaznamená diktované číselné údaje • Čte číselné údaje – ceny, hodiny, tel. čísla • Orientuje se v jednoduchém čteném i slyšeném textu a vyhledá v něm potřebné informace • Komunikuje v rozsahu slovní zásoby a probraných gramatických struktur dané učebnice • Napodobí požadovaný písemný útvar a vytvoří vlastní text • Naváže kontakt s konkrétní osobou • Naučí se zpaměti a obměňuje vzorový dialog • Aktivně užívá osvojené konverzační obraty 	<p>Základní komunikační situace každodenního života (základy společenských norem v ústním a písemném projevu, pozdrav, představování, pozvat, přijmout, odmítnout pozvání, telefonovat, domluvit schůzku, rozumět časovým údajům, poskytnout údaje o čase(hodiny) zdvořile požádat o informaci, poskytnout informaci, nechat vzkaz, vyjádřit souhlas, nesouhlas, omluvit se</p> <p>Reálie Symboly Francie a ČR Hlavní zeměpisné údaje Paříž Zkušenosti z cest Zvyky, svátky Typické rysy život. stylu jídlo, stravování, den režim</p> <p>Písemně (jednoduchá sdělení, adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost, přehledný program dne)</p> <p>Tematické okruhy domov, rodina, škola, volný čas, zájmová činnost, nákupy, jídlo, zdraví tradice a svátky počasí a roční doby důležité zeměpisné údaje</p> <p>Gramatické jevy (člen určitý, neurčitý, dělivý, vynechávání členu, pádové podoby členů, množ. číslo podst. jmen, žen. rod a mn. č. příd. jmen, shoda, osob. zájmena samost. a nesam., zájmeno on, ukaz.. a přív. zájm. nesam, zájm. tázací a vztahná, základní číslovky 1- 1 000, slovesa typu parler a finir, pomocná slovesa être, avoir, aller, nepravidelná slovesa, prézens, rozk. způsob.,</p>	<p>OSV Spolupráce a soutěž</p> <p>ENV Člověk a životní prostředí</p> <p>SOU Žijeme v Evropě</p> <p>MUL Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p>

Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
	blíz. budoucnost, příslovce, předložky, pořádek slov, tři typy otázky, zápor, vazba il y a, spojky et, mais, parce que, que, si)	

Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Správně frázuje a dodržuje povinné vázání • Pečlivě dodržuje fonetické protiklady • Rozumí popisu člověka, města, cesty někam • Rozumí dennímu programu, plánům do budoucna • Porozumí jednoduchému příběhu • Uvede možnosti, podmínky určité činnosti • Reprodukují vyslechnutý příběh • Rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám • Rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje • Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku • Zeptá se na cestu, dá radu, příkaz, zeptá se na příčinu, účel nějaké situace, vysvětlí příčinu a účel • Charakterizuje lidi, porovná jejich zevnějšek a chování • Zeptá se na cestu, dá radu, příkaz, zeptá se na příčinu, účel nějaké situace, vysvětlí příčinu a účel • Napíše jednoduchou zprávu, žádost, osobní dopis • Poskytne požadované informace • Sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích • Vyplní základní údaje do formulářů • Reprodukují ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, • promluvy a jednoduché konverzace • Napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět 	<p>Gramatické jevy přechylování jmen, stupňování příd. jmen a příslovcí, zájmenné předměty a jejich pořadí, en, y, číslovky řadové, zlomky, passé cémposé a pravopis. shoda jednoduchý bud. čas, subjonctif přítomný, odvozov. příslovcí z příd. jmen, předložky a příslovce s časovým významem, spojky parce que, pour</p> <p>Reálie Frankofonní země Stavby a umělecké památky Zeměpisné zajímavosti Příroda ve Francii Životní styl Doprava ve městě</p> <p>Třídění odpadu</p> <p>Komunikační situace Předat a přijmout dárek Zeptat se na cestu, vysvětlit cestu, dát instrukce a doporučení Žádat o radu, pomoc Nabídnout pomoc Popsat místo, město, památky Popsat osobu a charakterizovat ji Příbuzenské vztahy Popsat svůj den Vyjádřit názor, postoj, pocity, jistotu, nejistotu nadšení, zklamání, nutnost Vyprávět příběh, sdělit informaci o počasí, bydlení, zařízení bytu, o prázdninách a plánech do budoucna</p>	<p>OSV Spolupráce a soutěž</p> <p>ENV Člověk a životní prostředí</p> <p>SOU Žijeme v Evropě</p> <p>MUL Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p>

Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • Komunikuje v rozsahu probraných lexikálních a gramatických jevů	Ústně i písemně	

6.1.2 Německý jazyk – nepovinný (Njn)

V případě zájmu žáků a dle možností školy nabízíme žákům nižšího gymnázia nepovinný předmět Německý jazyk, popř. kroužek němčiny.

Nepovinný předmět Německý jazyk je otevřen v zásadě všem žákům nižšího gymnázia, ale je určen především žákům primy a sekundy – začátečníkům, kteří chtějí němčinu jednak vyzkoušet ještě před volbou druhého cizího jazyka od tercie, jednak se (již dopředu) seznámit se základy němčiny, aby později eventuálně mohli pokračovat rychleji a dostat se na vyšší úroveň.

Časová dotace činí jednou 2 hodiny týdně v odpoledních hodinách. Nepovinný předmět Njn pro začátečníky je podle zájmu žáků a možností školy buď jednorocní nebo dvouletý, aby byla umožněna plynulá návaznost při nástupu do tercie a volbě němčiny jako 2. cizího jazyka.

Jazyková úroveň směřuje od naprostých základů k A1.1, učební materiály jsou voleny s ohledem na nízkou věkovou kategorii (např. učebnice Wir neu 1, Klett).

Španělský jazyk – nepovinný (Šjn)

Ročník: *tercie – kvarta*

Vyučovací předmět: *španělský jazyk – nepovinný*

Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Správně intonuje a dodržuje přízvuk • Zvládá tempo řeči • Dokáže převyprávět jednoduchý text, dokáže pracovat s poslechem • Charakterizuje místo, kde bydlí, školu, město • Napíše jednoduchou, žádost, osobní dopis, mail • Dokáže nakoupit a vyměnit potřebnou sumu peněz • Umí komunikovat pomocí telefonu, mailu 	<p>Gramatické jevy: Rod mužský/ženský, člen určitý, neurčitý, Pádové podoby členů s předl.de, a Množ. číslo podst./příd. jmen Osobní zájmena samost. a nesamostatná Ukaz. a přívl. zájmena Záj. tázací a vztažná Neurčitá Reflexivní zájmena Základní číslovky Přítomný čas sloves pravidelných a nepravidelných Slovesa HAY-ESTAR-SER Slovesné vazby <i>TENER QUE+inf.;IR a +inf; Poder...</i> Zvrat. slovesa Příslovce Předmět –přímý, nepřímý Rozkazovací způsob kladný</p>	
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> • Komunikuje v rozsahu slovní zásoby a probraných gramatických struktur • Popíše člověka, město, cestu někam • Napíše, sdělí svůj denní program • Vypráví jednoduchý příběh • dá časové určení 	<p>Písemně: jednoduchá sdělení, adresa, blahopřání, pozdrav, omluva, žádost, projekt na dané téma v přiměřeném rozsahu</p> <p>Tematické okruhy: domov, rodina, město, povolání, nákup, volný čas, zájmová činnost, tradice a svátky, cestování po Španělsku</p> <p>Reálie: España Dům a město, kde bydlím Rodina</p>	

Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> • Naváže kontakt • Imituje vzorový dialog • Napodobí požadovaný písemný útvar a vytvoří vlastní text 	<p>Základní komunikační situace každodenního života: základy společenských norem – pozdrav, představování, vyjádřit souhlas, nesouhlas, omluvit se</p>	

6.1.3 Ruský jazyk – nepovinný (Rjn)

Ročník: podle zájmu

Vyučovací předmět: ruský jazyk – nepovinný

Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
<p>Žák:</p> <p>Porozumění a poslech:</p> <ul style="list-style-type: none"> Osvojí si fonetické jevy cestou globální nápodoby i na konkrétních cvičeních (např. na redukci samohlásek, na přízvuk, měkké a tvrdé souhlásky, intonační konstrukce) Na základě poslechu si osvojuje ruskou intonaci, správnou výslovnost Rozvíjí ústní projev na základě imitativního osvojování ruské výslovnosti, slovní zásoby a jednoduchých morfologických a syntaktických struktur Běžně rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a větám se vztahem k osvojovaným tématům Porozumí jednoduché a zřetelné promluvě Rozumí jednoduchým pokynům a instrukcím týkající se jazykové výuky a adekvátně na ně reaguje <p>Čtení:</p> <ul style="list-style-type: none"> Čte foneticky správně přiměřeně náročný text Čte s porozuměním krátké, jednoduché, upravené texty obsahující slovní zásobu užívanou v každodenním životě Rozumí obsahu a smyslu textů v učebnici a jednoduchým autentickým materiálům (i s využitím vizuální podpory) V textu vyhledá určitou informaci Vytvoří odpověď na otázku vztahující se k textu Vyhledá známé výrazy a fráze Odvodí pravděpodobný význam slov z kontextu Aktivně používá abecední slovník učebnice a online dvojjazyčný slovník Čte jednoduchý text v časopise 	<p>Fonetika, pravopis:</p> <p>Typické zvukové rysy ruského jazyka: intonace, vázání slov, pohyblivý přízvuk, výslovnost samohlásek, slabik Porovnání zvukové a písemné podoby jazyka, písemné vyjádření hlásek, specifické znaky</p> <p>Písemná správnost v psaném projevu ve známých výrazech</p> <p>Mluvnice:</p> <p>Podstatná a přídavná jména, příslovce</p> <p>Jednoduché slovesné časy Vyjadřování budoucnosti Modální slovesa</p> <p>Otázka a zápor</p> <p>Věta jednoduchá a pořádek slov</p> <p>Základní předložkové a bezpředložkové slovesné vazby, jednoduché spojovací výrazy</p> <p>Zvratná slovesa</p> <p>Datum, hodiny</p> <p>Číslovky základní a řadové</p> <p>Tematické okruhy:</p> <p>Rodina, osobní data</p> <p>Národnosti, původ</p> <p>Místo, kde žijí povolání</p> <p>Škola</p> <p>Volný čas, zájmy a záliby</p> <p>Kino, divadlo</p> <p>Portrét osoby</p> <p>Nákupy</p>	<p>OSV</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <p>Sociální komunikace</p> <p>Spolupráce a soutěž</p> <p>SOU</p> <p>Žijeme v Evropě – nacházíme shody a rozdíly v životě u nás a v Rusku u probíraných témat</p> <p>Co je Evropa, její jazyková rozmanitost</p> <p>MUL</p> <p>Multikulturalita</p> <p>MED</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mediální produkty a jejich význam (vyhledávání informací o osobě a tvorbě V. Vysockého, tradičních ruských svátcích atd.)</p>

Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledává prostřednictvím internetu informace o osobnostech dané doby a ověřuje je pomocí jiných zdrojů 	<p>Cizí země</p> <p>Reálie a literatura:</p> <p>Svátky, tradice</p> <p>V. Vysockij</p> <p>Komunikativní situace:</p> <p>Pozdrav, rozloučení Představení se,</p> <p>Souhlas, nesouhlas</p> <p>Odmítnutí</p> <p>Korekce informace</p> <p>Žádost</p> <p>Vyjádření preferencí Pozvání, přijetí pozvání, odmítnutí pozvání, na návštěvě</p> <p>Vyjádření povinnosti</p> <p>Poděkování</p> <p>Omluva a reakce na ni Vyjádření názoru, jednoduchý argument telefonní rozhovor</p>	
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> • Jednoduše a poměrně plynule popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související • Dbá na jazykovou správnost • Adekvátně reaguje v komunikačních situacích • Písemně sestaví jednoduché sdělení (pozdrav, blahopřání) • Vytvoří písemně jednoduchý popis • Napíše krátký dopis a vyprávění v elektronické podobě za použití ruské fonetické klávesnice • K procvičení a prohloubení učiva využívá kvízů a cvičení v digitální podobě 		

Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
<p>Žák:</p> <p>Porozumění a poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumí hlavním myšlenkám mluveného projevu na běžné téma předneseného spisovně, jasně, ne příliš rychle • Rozliší jednotlivé mluvčí a různé styly promluvy • Odvodí význam méně známých slov z kontextu • Abstrahuje určitou informaci z méně komplikované a zřetelné promluvy • Rozumí instrukcím a požadavkům učitele • Aktivně využívá dvojjazyčný online slovník <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> • Čte foneticky správně přiměřeně náročný text • Rozumí obsahu textů v učebnici a jednoduchým autentickým materiálům • Přečte i text týkající se tématu, které mu není předem známo 	<p>Fonetika, pravopis:</p> <p>Upevňování správných výslovnostních a pravopisných návyků</p> <p>Intonace souvětí</p> <p>Pohyblivý přízvuk</p> <p>Mluvnice:</p> <p>Minulý čas</p> <p>Vyjádření vykání</p> <p>Skloňování zájmen кто, что</p> <p>Vzory skloňování podstatných jmen</p> <p>Podstatná jména životná a neživotná</p> <p>Nesklonná podstatná jména</p> <p>Zpodstatnělá přídavná jména</p> <p>Věty typu Как пройти..., Кому позвонить..., Что купить...</p> <p>Věty se slovy потому что, можно, нельзя, должен, нужен</p> <p>Časování sloves идти, ехать, мочь, взять, искать, спросить, надеть</p> <p>Slovesné vazby похож на кого, ждать кого, понимать кого</p>	<p>SOU</p> <p>Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> - Co je Evropa - Jazyková rozmanitost <p>Evropy</p> <ul style="list-style-type: none"> - ČR a Evropa <p>Vzdělávání v Evropě a ve světě</p> <p>OSV</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <p>Spolupráce a soutěž</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vztah k lidem - Lidská komunikace - Spolupráce <p>MUL</p> <p>Psychosociální aspekty interkulturality</p> <p>Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p> <p>MED</p> <p>Mediální produkty a jejich význam</p>
<ul style="list-style-type: none"> • V textu vyhledá určitou informaci, porozumí jí a dále s ní pracuje • seznámí se s různými technikami čtení • aktivně využívá dvojjazyčný slovník • čte jednoduchý text v časopise (příp. na internetu) a 	<p>Tematické okruhy:</p> <p>Zápis do dotazníku</p> <p>Orientace ve školní budově, předměty, známky, rozvrh hodin</p> <p>Orientace ve městě, použití dopravních prostředků, cestování</p>	

Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
orientuje se v něm	<p>Nakupování Oblékání, móda Pamětihodnosti města Některé svátky, tradice Rusky mluvící země: základní geografické údaje ČR vzhledem k Evropě</p> <p>Reálie a literatura: A. S. Puškin, poezie Ruští nositelé Nobelovy ceny za literaturu Moskva, Sankt Petěrburk, Praha</p> <p>Komunikativní situace: Vyjádření možnosti, nemožnosti, radosti, lítosti, zákazu, srovnání Žádost o pomoc, službu, informaci Prosba Ptát se po příčině, omluva, lítost Jak kdo vypadá, jak se kdo obléká, kdo je komu podobný</p>	
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI, INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
<p>Žák:</p> <p>Ústní a písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvoří jednoduché sdělení týkající se probíraných tematických okruhů • Aktivně používá slovní zásobu týkající se probíraných tematických okruhů • Reprodukuje jednoduchý text • Účastní se rozhovoru na známé téma • Dbá na jazykovou správnost • Adekvátně reaguje v komunikačních situacích • Vyžádá si jednoduchou informaci • Poměrně plynule a souvisle promluví na téma z oblasti svého zájmu • Stručně vylíčí událost, nehodu • Vypráví jednoduchý příběh 		

Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • Účastní se hovoru na dané téma • Napíše kratší, jednoduše členěný text týkající se okruhu jeho zájmů v elektronické podobě za použití ruské fonetické klávesnice • Popíše zážitek, sestaví jednoduchý příběh • Vyjádří nutnost, povinnost • Získá a přidá informaci • Poskytne konkrétní informaci 		

6.1.4

6.1.5 Latina (Lan)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Jednoletý volitelný seminář latiny je určen pro předmaturitní nebo maturitní ročník všech typů studia. Zaměřuje se na vytvoření základní slovní zásoby a s její pomocí porozumění slovům cizího původu. Přináší vysvětlení nejznámějších ustálených rčení (živá slova) z běžné i právní slovní zásoby.

Osvojením základů gramatického systému latiny získá žák potřebný přehled, aby se pak mohl na vysoké škole věnovat slovní zásobě svého oboru. Navíc může snáze pochopit souvislosti gramatických systémů dalších jazyků včetně češtiny.

Význam tohoto předmětu spočívá v propojení poznatků z historie, zeměpisu, občanské výchovy a práva, literatury, dějin umění, medicíny a dalších přírodních věd. Je důležitý pro pochopení souvislostí antických kořenů a společných rysů evropské civilizace.

Časové vymezení předmětu

Výuka probíhá 2 hodiny týdně, v septimě / 3. ročníku nebo v oktávě / 4. ročníku v běžné třídě vybavené videozařízením.

Očekávané výstupy školy	Učivo (bez časových dotací)	Realizace průřezových témat
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Získává základní návyky při studiu jazyků • Rozlišuje zvukovou a pravopisnou podobu hlásek • Správně vyslovuje a čte • Zná základní slovní zásobu probírané látky a její český ekvivalent • Porozumí cizímu slovu a vysvětlí jeho souvislost se základním tvarem probrané slovní zásoby • Rozumí ustáleným obrátům souvisejícím s probranou slovní zásobou • vytvoří spojení substantiv a adjektiv podle potřebné deklinace • Vyčasuje sloveso podle konjugačního vzoru • Přeloží i vytvoří potřebný slovesný čas • Orientuje se v jednoduchém čteném textu • Přeloží přiměřeně obtížný text do češtiny • Připraví několik referátů o ustáleném rčení, o mytologické postavě, o historickém románu z antického prostředí 	<p>Gramatika:</p> <ul style="list-style-type: none"> -1.–5. deklinace substantiv -skloň. adjektiv podle 1., 2. a 3. deklinace -stupňování adj. a adverbii -zájmena osobní, přivlastňovací, ukazovací, tázací a vztažná některá neurčitá zájmena -číslovky základní 1–1000 -čísl. řadové -Slovesa 1.–4. konjugace -tvary kmen přítomného – přezens, imperfektum, futurum, konjunktiv přítomného -základní poučení o tvarech kmene perfektního a supinového -adverbia a jejich odvození z adjektiv -základní přeložky a jejich pádové vazby -používání lat. a řec. předpon a přípon -skládání slov -ablativ absolutní -akuzativ s infinitivem <p>Reálie</p> <p>základní přehled mytologie hlavní stavební a kulturní památky antic. světa základní instituce a jejich fungování typické rysy život. stylu</p>	<p>OSV Spolupráce a soutěž</p> <p>ENV Člověk a životní prostředí</p> <p>SOU Žijeme v Evropě</p> <p>MUL Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p>

7 Hodnocení žáků a autoevaluace školy

7.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Níže uvedená pravidla jsou platná pro nižší i vyšší stupeň studia.

7.1.1 Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků a studentů

(součást Školního řádu)

Výsledky vzdělávání se klasifikují podle této stupnice:

Stupeň 1 - výborný

Žák ovládá učebními osnovami požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti pro řešení teoretických a praktických úloh, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně. Jeho ústní a písemný projev je přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 - chvalitebný

Žák ovládá učebními osnovami požadované poznatky, fakta, pojmy definice a zákonitosti v *podstatě* uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo *podle menších podnětů učitele* uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky a tvořivě. Ústní a písemný projev mívá *menší nedostatky* ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činností je *zpravidla bez podstatných* nedostatků. Grafický projev je estetický, *bez větších* nepřesností. Žák je schopen samostatně nebo *s menší pomocí* studovat vhodné texty.

Stupeň 3 - dobrý

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí *nepodstatné mezery*. Požadované intelektuální a motorické činnosti nevykonává *vždy přesně*. Podstatnější nepřesnosti a chyby dokáže za pomoci učitele korigovat. Osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických úkolů *s chybami*. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí *podle podnětu učitele*. Jeho myšlení je *vcelku správné, není vždy* tvořivé. Ústní a písemný projev *není vždy* správný, přesný a výstižný, grafický projev je *méně* estetický. *Častější nedostatky* se projevují v kvalitě výsledků jeho činnosti. Je schopen samostatně studovat *podle návodu učitele*.

Stupeň 4 - dostatečný

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků *závažné mezery*. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je *málo pohotový* a má *větší nedostatky*. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují *závažné chyby*. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je *nesamostatný*. V logice myšlení se vyskytují *závažné chyby*. Jeho ústní a písemný projev má *zpravidla vážné nedostatky* ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Grafický projev je málo estetický. *Závažné chyby* dovede žák *s pomocí učitele* opravit. Při samostatném studiu má *velké těžkosti*.

Stupeň 5 - nedostatečný

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich *závažné a značné mezery*. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má *velmi podstatné nedostatky*. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují *velmi závažné chyby*. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit *ani s podněty učitele*. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho *časté logické nedostatky*. V ústním a písemném projevu má *závažné nedostatky* ve správnosti,

přesnosti a výstižnosti. Grafický projev je na *nízké úrovni*. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Poznámka: Pro potřeby jemnějšího rozlišení klasifikace při ústním zkoušení, malém písemném zkoušení, kontrolních písemných pracích apod. může vyučující udělovat i známky se znaménky +, - a v tomto tvaru je lze zapisovat i do klasifikačního archu. Toto se netýká hodnocení čtvrtletních prací a hodnocení výsledného.

7.1.2 Pravidla pro hodnocení chování žáků

Klasifikaci chování žáka navrhuje třídní učitel a schvaluje ji ředitel školy po projednání v pedagogické radě. Celková klasifikace chování v jednom klasifikačním období nemá vliv na celkovou klasifikaci chování v dalším klasifikačním období. Udělení 2. nebo 3. stupně z chování se zdůvodní ve třídním výkazu.

Chování žáka se klasifikuje těmito stupni:

Stupeň 1 - velmi dobré

Žák uvědoměle dodržuje a aktivně prosazuje ustanovení Školního řádu. Má kladný vztah ke škole a třídnímu kolektivu, přispívá k jeho upevnování a k vytváření pracovních podmínek pro vyučování a pro výchovu mimo vyučování. Způsobem dobře reprezentujícím školu se chová i na veřejnosti. *Ojediněle* se může dopustit *méně závažných* přestupků proti Školnímu řádu školy.

Stupeň 2 - uspokojivé

Chování žáka je *v podstatě* v souladu s ustanoveními Školního řádu. Dopustí se závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků proti ustanovením Školního řádu. Je však *přístupný výchovnému působení* a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 - neuspokojivé

Žák se dopustí *velmi závažného* přestupku nebo se opakovaně dopouští závažných přestupků proti Školnímu řádu. Dopustí se takových provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova ostatních žáků.

Celkové hodnocení

Celkové hodnocení žáka na konci prvního a druhého pololetí vyjadřuje výsledky klasifikace ve vyučovacích předmětech a klasifikaci chování; nezahrnuje klasifikaci v nepovinných předmětech.

Žák

prospěl s vyznamenáním, nemá-li v žádném vyučovacím předmětu prospěch horší než chvalitebný, průměrný prospěch nemá horší než 1,50 a jeho chování je velmi dobré;

prospěl, nemá-li v žádném vyučovacím předmětu prospěch nedostatečný;

neprospěl, má-li z některého vyučovacího předmětu prospěch nedostatečný.

Opravné zkoušky

Žák, jehož prospěch je na konci druhého pololetí nedostatečný z **nejvýše dvou** povinných vyučovacích předmětů, koná opravnou zkoušku. Termín opravných zkoušek určí ředitel školy v souladu s platnými předpisy. Žák, který se bez vážných důvodů k vykonání opravné zkoušky nedostaví, je klasifikován v předmětu, z něhož měl dělat zkoušku, stupněm nedostatečný. Opravná zkouška je komisionální, komise je tříčlenná a jmenuje ji ředitel školy.

Získávání podkladů pro klasifikaci

- Podklady pro klasifikaci žáků se získávají různými druhy zkoušek (písemnými, ústními, praktickými, pohybovými), soustavným sledováním výkonů žáka, jeho aktivity při vyučování a připravenosti na vyučování (včetně vybavení požadovanými pomůckami).
- Žák musí být z každého vyučovacího předmětu vyzkoušen ústně (nebo prakticky) alespoň dvakrát za pololetí. V předmětu s nejvýše tříhodinovou týdenní dotací může být jedno ústní zkoušení nahrazeno písemným; v případě jazyků jsou dvě ústní zkoušení povinná při jakékoli dotaci.
- Počet čtvrtletních (pololetních) písemných prací je stanoven jednotlivými předmětovými komisemi. V jednom dni může žák ve škole vypracovat nejvýše jednu takovou práci. Termín

čtvrtletní (pololetní) práce a její rámcový obsah je žákovi oznámen nejméně 7 dní před jejím konáním.

- d) Počet dalších písemných zkoušek je stanoven vyučujícím. Tyto písemné práce rozvrhne učitel rovnoměrně na celé klasifikační období tak, aby nedocházelo k nadměrnému zatížení žáků v určitých obdobích a aby se pokud možno jejich termíny nekryly s termíny čtvrtletních (pololetních) prací. Termín kolektivní písemné práce (nikoli individuálního písemného zkoušení), která je delší než 20 minut, je oznámen žákovi nejméně den předem (v posledních dvou ročních studia nejméně tři dny předem).
- e) Po ústním zkoušení oznámí učitel žákovi výsledek klasifikace okamžitě a jasně, klasifikaci odůvodní.
- f) Žák má být zkoušen celkově alespoň tolikrát, aby celkový rozsah zkoušeného učiva pokryl všechnu podstatnou látku předmětu v daném klasifikačním období; přitom rozsah „podstatné látky“ stanoví vyučující ve shodě s názorem předmětové komise.
- g) Nelze-li ze závažných důvodů žáka hodnotit v daném předmětu na konci 1. pololetí, určí ředitel pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení 1. pololetí. Není-li možné hodnotit žáka ani v náhradním termínu, žák se za 1. pololetí nehodnotí. V tom případě může být součástí hodnocení v daném předmětu za 2. pololetí i znalost látky z pololetí prvního.
- h) Jestliže má žák nebo zástupce žáka odůvodněné pochybnosti o správnosti klasifikace na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy se dozvěděl o jejím výsledku, požádat ředitele školy o přezkoušení. Ředitel nařídí komisionální přezkoušení, jestliže zjistí, že vyučující porušil klasifikační řád nebo jiné závazné předpisy.
- i) Vyučující (třídní učitel) poskytuje informace o prospěchu a chování žáka jeho rodičům (zákonnému zástupci) v rámci třídních schůzek, ale i kdykoli na vyžádání informace rodičem (zákonným zástupcem) v průběhu školního roku; také za situace, která podle názoru pedagogického pracovníka školy informovanost rodiče z výchovných či jiných naléhavých důvodů vyžaduje.
- j) Překročí-li žák v rámci jednoho pololetí školního roku v daném předmětu limit 35% absence, nebude z tohoto předmětu klasifikován v řádném termínu. Doklasifikován bude až po dodatečném prozkoušení. Výjimky, např. při dlouhodobém onemocnění, stanoví ředitel školy.
- k) Zkoušení z důvodu doklasifikování podle bodů g) a j) lze provádět ve třídě nebo komisionálním způsobem. V konkrétním případě rozhodne ředitel školy na návrh vyučujícího daného předmětu, případně po projednání v pedagogické radě.

7.2 Autoevaluace školy

7.2.1 Oblasti autoevaluace

Ve vlastním hodnocení se škola zaměřuje především na výsledky vzdělávání, tedy na dosažené vědomosti, dovednosti a postoje žáků. Přitom nespoleská na pouhou sumu vědomostí, ale zohledňuje klíčové kompetence, k nimž má výuka směřovat.

Další oblastí autoevaluace je průběh výuky, tedy použití dostatečně pestrých výukových metod a nástrojů, přiměřenost a návaznost probírané látky, tvůrčí činnost žáků a dostatečný prostor pro jejich samostatné poznávání.

Autoevaluace se zaměřuje i na jasnost a srozumitelnost kritérií hodnocení žáků, zdůvodnění hodnocení a vymezení dosažených úspěchů i rezerv, na hodnocení klimatu školy, spolupráci s rodiči a veřejností, na jednotlivé oblasti práce učitelů a vedení školy. Podrobněji v tabulce.

7.2.2 Cíle a kritéria autoevaluace

Cílem autoevaluace je zhodnocení výchozího stavu v jednotlivých oblastech, poté stanovení dílčích úkolů v oblastech, kde jsou zjištěny rezervy a po určité době vyhodnocení účinnosti plnění těchto úkolů.

Jako kritéria hodnocení školy budou používána např. úspěšnost žáků při výuce, výsledky maturitních zkoušek a přijímacího řízení na vysoké školy, výsledky v soutěžích a olympiádách, ale také hodnocení práce školy žáky a rodiči, využití moderních metod práce, efektivní využívání multimediální techniky aj.

7.2.3 Nástroje autoevaluace

K autoevaluaci školy budou využívány jednak objektivizované metody, jako jsou srovnávací testy, jednak dotazníky, řízené rozhovory s žáky a učiteli, ankety apod. Každoročně bude sledována a vyhodnocována úspěšnost maturantů v přijetí na vysoké školy či do zaměstnání. Důležitým nástrojem zůstávají výsledky v oborových soutěžích a olympiádách, hospitační činnost vedení školy a dotazníky či ankety. Podrobněji opět v následné tabulce.

7.2.4 Časové rozvržení evaluačních činností

V plánu evaluace si škola vymezuje časovou posloupnost jednotlivých hodnotících akcí. Zaměřujeme se na sledování výsledků práce podle ŠVP, dosahování klíčových kompetencí, zlepšování klimatu školy, využívání nových metod práce a pomůcek.

V poslední etapě autoevaluace využijeme získaných výsledků k hodnocení účinnosti ŠVP v delším časovém období a navržení změn a úprav v programu, případně jeho celkovému přepracování.

7.2.5 Struktura vlastního hodnocení školy

Oblast autoevaluace	Kritéria evaluace	Nástroje evaluace	Termíny evaluace (v běžném šk. roce)
Výsledky vzdělávání	Úspěšnost přijetí na VŠ	Statistika přijatých po oborech	září (pro absolventy v červnu předešlého škol. roku)
	Úspěšnost při maturitní zkoušce	Maturitní zkoušky – srovnání s ostatními gymnázii	duben až květen
	Úspěšnost v soutěžích	Srovnání s ostatními školami	Po uveřejnění výsledků soutěží
	Dosažení daných úrovní v cizích jazycích dle SERR	Srovnávací jazykové testy	Po dokončení učiva dané úrovně

Podpora nadaných studentů	Úspěšnost v olympiádách a soutěžích	Statistika umístění v soutěžích a olympiádách zvláště pro nižší a vyšší Gy	Červen–říjen (za předchozí šk. rok)
Spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy žáků a rodičů ke škole	Charakter hodnocení práce školy v různých oblastech žáky a rodiči	Ankety a dotazníky vypracované školou	Operativně
		Jednání školské rady	Dle plánu
		Setkání stud. parlamentu s ředitelem školy	Ve vyhlášených termínech (listopad, květen)
Podmínky ke vzdělávání	Vybavenost pomůckami, multimediální technikou, výukovými programy	Inventář pomůcek, výpočetní techniky, programů	Průběžně, v době možnosti nákupu dalšího vybavení
	Vybavenost učebnicemi a literaturou	Inventář skladu učebnic a školní knihovny	Průběžně, v době možnosti nákupu dalšího vybavení
	Využití multim. techniky a pomůcek při výuce	Hospitační činnost vedení a předsedů PK	Průběžně
Řízení školy, personální práce	Hodnocení práce školy a vedení školy učiteli	Pohovory s pedagogickými pracovníky	průběžně
Kvalita a účinnost DVPP	Návštěvnost akcí DVVP Hodnocení jejich kvality a prospěšnosti učiteli	Statistika účasti na akcích DVVP a ekonomických nákladů Pohovory s učiteli Sledování dopadu na výuku – hospitační činnost	Leden průběžně

8 Strategie předcházení školní neúspěšnosti žáka

Úspěch žáka ve škole je podmíněn mnoha faktory, které se vzájemně prolínají.

Faktory, které ovlivňují úspěch či neúspěch žáka:

- a) Osobnost žáka – nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy chování, zdravotní komplikace, snížené nadání pro určitý předmět apod.
- b) Rodinné zázemí v kulturně odlišných podmínkách – jiný hodnotový žebříček.
- c) Rodinné prostředí s nedostatečným zájmem o školu nebo nadměrným očekáváním výkonu dětí. Nedostatek motivace, nebo zaměřené velmi na výkon nebo příliš ochranné.
- d) Vztahy ve škole a mezi vrstevníky – buď příznivé, nebo nepříznivé sociální klima.

Předpokladem pro školní úspěšnost žáka gymnázia je především dostatečné rozvinutí intelektových schopností. Jejich plné využití může z nějakých důvodů zablokováno – nižší výkon žáka může být způsoben nízkou sebedůvěrou, nedostatečnou motivací, špatným sebehodnocením, negativním postojem ke škole, mimořádnou událostí v rodině a jinými emočními či zdravotními problémy.

Jak řešit školní neúspěšnost žáka gymnázia:

Za školní neúspěšnost je považována situace, kdy žák ve čtvrtletí nebo pololetí neprospívá v jednom nebo více předmětech (4-5 nebo 5). Nebo když se prospěch žáka výrazně zhorší o dva stupně a více ve čtvrtletí nebo pololetí. Výrazné zhoršení prospěchu žáka nebo jeho neprospěch je vždy oznámen zákonnému zástupci třídním učitelem písemně.

Při zjištění neúspěšnosti je nutně nejdříve podrobit žáka kvalitní speciálně- pedagogické a případně i psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny selhávání žáka ve škole, aby bylo možné nastavit vhodné opatření – ty volíme individuálně na základě diagnostiky a zjištěných potřeb žáka (speciální pedagogické metody a postupy, kompenzační pomůcky na základě doporučení PPP nebo SPC, individuální konzultace, PLPP, IVP, spolupráce s rodinou, při dlouhodobé nemoci – plán dostudování učiva a harmonogram dozkoušení.

Postup při řešení školní neúspěšnosti

Vyučující, který vnímá velké změny ve výkonu žáka nebo v jeho přístupu ke školní práci, konzultuje situaci se třídním učitelem a mohou společně vytvořit PLPP, o jehož vypracování uvědomí třídní učitel Školní poradenské pracoviště.

Je-li situace vyhodnocena jako závažnější, tzn., že neúspěch je způsoben několika faktory, žádá třídní učitel o spolupráci Školní poradenské pracoviště a následná opatření připravuje společně. S vypracovaným PLPP jsou seznámeni všichni vyučující žáka a zákonní zástupci.

Strategie předcházení školní neúspěšnosti na Gymnáziu J. V. v Klatovech vychází z vyhlášky č.27/2016 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

S žáky ohroženými školní neúspěšností pracuje v rámci Školního poradenského pracoviště výchovná pracoviště. Ve spolupráci s třídními učiteli a vyučujícími zajišťuje žákům s SPU poskytování doporučených podpůrných opatření. V případě potřeby či zájmu také nabízí žákovi s jeho zákonným zástupcům zprostředkování spolupráce s odborníky z PPP a SVP.